

ZALAI HÖZSÖLÖNY.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” „a nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” „Kotori takarékpénztár

részvénytársaság,” „nagykanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” „nagykanizsai Kisdiednevelő egyesület,” „nagykanizsai tanítói járáskör,” „nagykanizsai keresztény jótékony négyelet,” „n.-kanizsai izr. jótékony négyelet,” „szegények táptintézte,” „katonai hadastyánegylet,” „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai kölválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGETYÉS TARTALMU HETILAP.

A sztrájk.

Nagykanizsa, 1903. július 31.

(Sz. Gy.) Általánosságban jellemzi az embereket az, hogy elégedetlenek, nincsenek megnyugodva sorsukban és zugolónak akkor is, mikor a zugoldásra semmi okuk sincsen.

Természetes és könnyen érthető tehát az, hogy még inkább kiszabadították magukat nyűgeikből azok, kiknek okuk van a zugoldásra, akik járomban snyilódnak, akik hiszámklitjai lesznek a telhetetleneknek.

Mikor ilyen kihasználált csoportok kelnek ki a kihasználók önkényesen megszabott rendszabályai ellen, mely rendszabályok vasgyűrűt gyánatát préselik össze és övezik körül a járomba dobottakat, mikor ezek a vasgyűrűt magukról együttes erővel leszorítják és emberi feltételeket követelnek, akkor bekövetkezett a sztrájk, az a sztrájk, mely az emberi szent jogok nevében használják fegyverül azok ellen, kik csak a saját jogokat szélesítik és a mások jogát eltiporják és akkor ez a sztrájk az eltiporrt lelkek jogos harca, még ha ökolbe szorulnak is a kihasználó kéréses tenyerek.

Mikor szünetelnek a gépek, szünetelnek a gyárak, a milliomasoknak van elég idejük, hogy gondolkozzanak afelett, mit tesz az, ha a jog követeli miszerint elismerjék; ha az emberi egyenlőség csak annyit kíván, hogy ne csak a kazánokat táplálják az anyaggal, hanem az embereknek is megadják azt, mit munkájukért megérdemelnék, az életfenntartáshoz szükséges anyagot.

Tagadhatatlan, hogy nálunk is mindenütt panasz és keserűség hangzik fel ott, hol a munkások összzejönnek.

Tartsuk a munkásokat távol az önző célu izgatók mesterkedéseitől, de végre valóság a foglalkozzunk a munkás kérdéssel.

A munkások erejét ne a lóerő szerint takáljuk. Mert most így van. A gyárak billáncái óriási nyereséget, nagy osztalékokat tüntetnek fel, most a nehéz anyagi körülmények között is, legyen a billáncban kisebb a nyereség, az osztalék egy százalékkal kevesebb, ezt a töke urai nem érzik meg és fordítják azt az egy százalékat arra, hogy a munkások jogos követeléseit teljesedésebe menjenek.

Figyelmeztetjük azokat, kik a nagy iparvállalatok vezetését és így millió munkás sorsát kezükben tartják, jóakarattal kell viseltetni a munkások irányában és nem szabad a kapitálisitáknak a munkásokban a töke ellenességét látni, mert hisz kéréses tenyereik szerzik ép a tökéet és akkor a kapitálisitákban nem fogják a munkások a saját megfontoltakat gyánítani.

A szociális kérdések azok, melyek egy bölcs kormányzatán legjobban kell, hogy foglalkoztassanak, a bölcs államfőnk legfontosabb feladata az, hogy ezen a téren találjanak megoldást és nem kibuvót.

De hogy a kormányzás e kérdésekben eredményes, avagy csak némi sikerrel is tudjon foglalkozni, ahhoz első sorban az szükséges, hogy jóakarólag maga mellett találja azokat, kik a munkások sorsát és sokszor életét, családi javát, egészségét, létfenntartását és nem egyszerű — sajnos — még a lelki üdvösségét is kezeikben tartják.

A polgáriarodás hívei voltak a magyarság szószólói mindig. Kossuth, Szechenyi, Deák, mind más és más elveket vallottak, a nagy kérdésekben

mindhárom ellenlábások voltak, de az emberek egybecsústitásában mindhárom megegyeztek. Az Isten képerre alkotott ember nem bibliai alak és nem csak a mesékben ura a földnek, hanem a valóságban is.

Nem szabad tehát az ember és ember között különbséget tenni akként, hogy a szegény embernek ne respektáljuk a jogait. És ha a munkások jogait a tökések nem csak, hogy nem sértik meg, hanem tisztelőben tartják, mint saját jogait, úgy elértük azt, hogy a külföld tanulságaira szükség sem lesz, mert nem lesz munkás kérdés, nem lesz nálunk sztrájk.

De a meddig jogtalanság van a világban s míg az elnyomottak szenvednek az elnyomók jogtiprásait, addig a lenyugozott emberek milliói egyetlen erős fegyvere, egyetlen célhoz vezető eszköze a sztrájk lesz; mely — sajnos — néptelenné teszi a gyárakat, megrémíti a tökéseket és megakasztja a közzgazdasági élet minden ágának virulását.

Aratási gondolatok.

Aranykalászos róna egész évi fáradság, verejtékes munkájának gyümölcsét aratja a földműves. A hajnali csillag még tündöklök az égen, amikor elkezd a rendet és az Ave Mária híró barang szavára teszi le a kaszát, hogy megemelve kalapját, hált adjon az egék Urának az áldásért. Peng a kasza, dől a kalász, nő a tarló s hosszú, dúd rendezve tekint vissza a koronkint pihenő ember, mikor a nap forró hevében megtörli izadott homlokát. Mert hát nagy az Istennek az ő hatalma, kegyelme, hogy a picinyke magból dus kalászt termelt, eddet adott a fekete rögöbe. — Müközben a kasza alatt egymásra hull az aranykalász, számítgatja, foglalatja magában, hogy mit is adott a menybéli Uristen. Hiszen attól a darab földtől függ az ő egész létezése a magból

kalászt nevelő rög az ő mindensége s a felette eltérő két ég a reménysege.

Hídge ősszel, sivatár szében, mikor befogja az eke elé két tehenét s aztán szánja végigbocsát, mely barázdákban a földet, azt számítgatja magában, hogy mennyi mag is kellene hozzá, hogy elesegre is maradjon. Még a delelőn is oda-tapad a szemé a fekete barázdára. Aztán beveti, megborondítja s várja a bavat, a melegtakarót. Mennyi aggodalom szállja meg a lelkét, ha hō nélkül köszönt be a tél Eljön a tavasz, a nap heve kicalaja az életet. A városi ur burjánok nézi a zöldet, gazda pedig botjára támaszkodva legelteti rajta a szemét. Ez az ő boldogsága, ez az ő gyönyörűsége. Ismeri mindenik barázdát. Itt rikbűb az áldás, nem érte a mag, ott duasab a föld, csomóba jön az élet, erre egyenes a rend, arra felburjánzók. Mennyi aggodalom, mennyi kétség kíséri a magtól a kalászig. Hány-szor tekint borzongva az égbe, ha látja a kavargó fellegot, a jéggyűjtő szürke réteget s milyen felő-tisztelőtel fordul a magasságos Istenhez, hogy vegye kegyelmébe. A rozsza, az őzög, a bogár, az eső, az aszály semmit nyugtalantlák csendes álmát, míg kalászt nevel a nap heve. — Ez az aggodalom, ez a félelem, ez az Istenben vetett bizalom alapja a magyar földműves hazafiságának. Csak az tudja, csak az érzi ezt, aki vetette a magot s várta szivszakavára, aggodalmaskodva a termést. Nincs az Isten egye alatt nép, mely jobban szeretné a kaszáját, mint a magyar földműves. Nem kíván mást csupán egy darabkát földet, amíg él ez a föld az ő mindensége. Csak az érzi meg ezt, aki látott vándorbotjával a kezében a halárra igyekvő parasztot, aminet vissza-visszatekint az kérges tenyerével törli le hulló könyvét. Csak az érzi meg ezt, aki látta visszatérőben a kivándorolt parasztot, aminet áldóli az édes hazai rögöt. Vajha átérzőnk egyszer a maga valóságában, hogy mit jelent a magyar paraszt hazafisága s ha minden örökkel gazda-ági életünk felvirágztatására igyekszünk.

Arat a magyar gazda, lelkeének csupán egy gondolatja van: a betakarítás. Mert hát nagy az Isten kegyelme, ha megadta

a kaszát, megadja a magot is. Egy hozszeru esztendőre mindene az neki, élleme, rubánsa, adója.

Papp Ferenc

Rendőri nyomozás.

— A t. városi képviselőtestület figyelmébe. — A Zalai Közlöny már nagyon sokszor foglalkozott rendőrségünkkel. Kimondta már rég róla, hogy szervezetlen, iskolázatlan és hogy a csekély rendőri létszám nem elég városunk rendjét fenntartani. Bűnügyi nyomozásában a lehető leggyatrább, legodább. — E hét elején is történt városunkban egy kis szélhámos-sági kaland, melynek élének bebizonyosodott rendőrségünk ődsége, amiféle azonban „inkább” szemrehányást tehet a város önmagának, mint rendőrségnek vezetőinek. Az eset anyagiakban nem Micsinai féle, de a rendőrség ügyességének jó próbaköve volt. A dolgok sorrendjét követve krónikásunk a következőket írja:

Az állami mérnök.

Julius 25-ikén déltájban elég jól öltözött alak jelent meg özv. Mezgár Péternél helybeli edényárusnőnél és a nála kiadó butorozott szoba után (udakozódott. Rövid néhány szó után a lakást felvette, mert, mint a „szobaur” mondta, eláradt a nagy utazásból. Egyenesen Temesvárról jött, az ő előadás szerint) ahol állam-mérnöki állást vállalt be és most ugyan-ebben a minőségben helyezték át Nagykanizsára. Mezgárnak nagyon szívélyesen fogadta a „mérnököt.” Csak egyeddél az volt előtte kissé furcsa, hogy a szobaur egész nap a szoba sarkában levő diványon húzódt meg és gondosan kerülte az ablakot. A lakásadóó végre azt hitte, hogy ez naguri hőbort, mert meg kell jegeznünk, hogy a szobaur is naguri családból való volt. Ő maga mesélte, hogy közeli rokonságban van Mailháts püspök rokonságban. Ez már aztán teljesen elég volt Mezgárné gyánját előszlatni és csak meg az képeste a megbeszélés tárgyát, vajjon hova helyezték el, majd a vasuton érkező drága

mosolygó arccal kezdte el beszéddé, amely méltó volt hozzá — a Kegyelmes urhoz. . . .

Egy ázeletlen számla regénye.

— Angolból. —

— A „Zalai Közlöny” tárcája. —

Sinclairné édes, két szemű, stos orru, operajuk aszsonyja volt. Dacra ennek, némán ültek egymás mellett a reggeliző asztalnál Geraldal — a férjével.

Es ezt az a kis összehajtogatott fehér cédula okozta, amely ott fektött az asztal kellő közepén. Pedig az csak amolyan ártatlan papirlap volt, amelyen a kereskedők figyelmetlenség bítelezkéit arra, hogy pénze van szákségük.

A Brunford és Flower divatrúg-kereskedése a számlát 84 fontról és 10 shillingről állította ki. Ez szolgálat csak enyhítő körülményül Gerald hallgatagságával szemben.

Végre is ő szakitotta meg a csendet. — Még alig hat hónap óta vannak házask és már is 84 font ruhásmélt csináltál. Értetheten előttem! Azt kell bünem, hogy nagyon prada vágy!

— Oh, Gerald! — kiáltott fel a fiatal asszony. — Hidd el, hogy nekem nem lehet ennyi kontóm!

— Asszonyi észszel beszélés! Ilyen nagy cédulát nem szokott tévedni. Te vagy a préda! Igen, préda!

— De, oh Gerald, hogy lehetsz ilyen szivtelen! — zokogott a fiatal asszony. — Oh, bárcsak sohase lettem volna a feleséged!

TÁRCSA.

A kegyelmes ur.

— A Zalai Közlöny” eredeti tárcája. — Írta: Szandy Károly.

A berkenyei szánkó-falu, öreg megyeháza nagyterméből kihirdették a zöld postváltó leborított hosszú asztalokat. Pár napig folyt a rendezkedés. Rövidesen átalakították a komoly tanácskozó termet, héli teremmé. Este kivrilltak a csillám-lámpák. Fényárban uszott ott minden.

Nagy dolgot is volt. A főispán ur tizedik esztendője kormányozza a vármegyét. Ennek az évfordulóját ülték meg. Lassan-lassan tele lett az egész terem, csak egy kavargott a selyem báli ruhába ülözött hölgyek, komoly fekete, frakkos urak, deceg egyenruhás tisztek egész tömege.

Felhagzott a zene. Megkezdtek a táncot. S folyt előbb méltóságteljes komolysággal, majd lassan, tizenen . . .

A főispán ur egykedvetlen nézte mindezt, környezre a tisztelő, hódolóik egész sorától. Csak néha-néha jött mosoly ajkaira, mikor odapillantott a terem közepére, ahol leányát, az egész vidék legszebb leányát kézzel-közzel adta a láncosok tömege.

Milyen szép dolgot is az, ha az embert ünneplik, de mennyivel szebb még, ha a leányát ünneplik.

Csend lett pár pillanatra Valami magas vendég érkezhetett meg, mert mindenkinek a figyelmé az ajtó felé összpontosult. Aztán ment minden mint előbb.

Fáradtán ült le az egyik pamagra a főispán leánya, a szép Jessa.

A kis Dömley Gyula hamarjában azt sem tudta, hogy mit is tegyen, mikor Jessa megköszönte a kíséretét. A főispán ur előtt állva, — aki pedig nagy potentát volt ő előtte, a szegény kis megyei aljegyzőske előtt — sem volt annyira elfogult, mint most. Szeméből kisugárzott az a titkos vág, amelynek alig lehet reménysege. Bajos dolog is volt az — talán kissé furcsa is. Ő és a főispán leánya az ünnepelt szépség. Pedig rajongott azért a leányért.

Sok álmatlan éjszakán gondolkodott ő ezen. Sokszor akart ő már beszélni, de nem ment, sehogyan sem ment. Valami emberfeletti erő szállta meg egy pillanában, midőn találkoztott tekintete a szép Jessa vakító pillantásával — s elkezdett beszélni. Beszélt lassan. Eleinte kissé elfogultan, aztán merészen. Beelőntötte azokba a szavakba szívének minden melegét, tenyerványi imádatát és szeretetét. Aztán mintha megbánta volna merészségét, hallgáltára vált arccal várta a választ.

A leány határozatlanul gondolkodva nézett végig a szinte reszeltő fiatal emberen, aztán pedig újra visszatért ajkaira a mosoly s vidáman szót hoztár:

Mégis csak bohó egy fia maga Dömley, hogy beszélhet ezokról a dolgokról! Ne építsünk légyárakat. Keserves volna azután a csalódás nyágon. Jöjjön vezessen az apához. Ugyis éppen iteget felém.

A kis jegyző pár pillanatra nem látta a díszes termet, pedig a sok fényes csillár vakító világságot szórt szét, aztán ért

vett magán és odavezette Jessát a főispán ur elé, a meghajlás után pedig lassan lépdelte kifele az üvegezett terrasse felé.

Mérhetetlen fájdalom fogta el, szeretett volna sírni, zokogni, mint valami gyermek . . . Odafent pedig újra szót a zene s hangzott a terem a jókedvtől.

Másnap reggel a mindig pontos Dömley nem ment be a hivatalába. Harmadnap beküldte a lemondását, negyedikk pedig elhagyta a városkát. Egyszerre néhány év múlva úgy tűnt már fel, mint képviselő. Valamelyik erdélyi kerületben választották meg, ahol egyik öreg, fukar bűcsija jobbélre szenderülésével váratlanul nagy birtokos lett.

Bámulatos volt az a karrier, amit végig futott. Ha szóra kelt, mintegy varázstücsőre teltek meg a karzat ülésai. A nagyszabású, az óriási tohatségű Dömleyről beszélt mindenki. Alig egy pár év múlva ott ült már az egyik bárszónyszékben.

Valami emléket lepleztek le Berkenyén. Nagy jelentősége volt a dolognak, hát meghívták reá a kegyelmes urat is.

Azóta alig hallott valamit szót a városkáról, melyhez anyai boldog emlék kötötte, kis gondolkozás után igenlő választ adott a boldog deputációnak.

Ezrek udvarlái s ünnepélyek mellett vonult be oda, ahonnan egyszer olyan árván távozott. Végig hallgatta a helyi nagyságok szóaratát, kik hajdan alig hogy meglátták őt. Így változnak az idők s velük együtt az emberek.

Ébredre járt már az idő, megszokadt egy kis időre a terbes ünnepelését, midőn

titkárja bejelentette, hogy egy nő óhajtan vele beszélni.

Az egykor ünnepelt Jessa volt. Alig ismert reá. Az a kopott fekete ruha sok szenvedésséről tanuskodó, beesett arc bizony megváltoztatták őt.

Hallotta ugyan Dömley, hogy a főispán átlásáról való leköszönése után anyagilag is rossz helyzetbe jutott, de ezt a látványt nem tudta megmagyarázni magának.

Jessa azután elmondta, hogy jutott ennyire. Férjhez is ment. Valami kis hivatalnok az őt ura a szomszéd városban. Akadózó hanggal kért annak számára egy kis protekcióit.

A kegyelmes ur szónéklint intett a fejével, kezét fogott Jessával, aztán szinte kövé meredten tekintett a hajlongó aszszony felé.

Nem tudta volna egy szó sem elhagyni az ajkát. Szédülve támoagott a legközelebbi pamlaghoz. Alig tudta rendezni gondolatait, feljutt előtte az egykori jelenet a kis aljegyző és az ünnepelt főispán leány között . . .

Talán sohasem érzett akkora fájdalmat, mint most . . .

A titkár pedig jelenté, hogy a kegyelmes urat várják már a tisztelőre rendezett banketterre. Pár perc múlva ott volt. Egy ideig nyomasztólag hatott reá az előbbi jelenet s a notabilitások azt sem tudták, miát járjanak kedvébe a szórakozt és lehangozt kegyelmes urnak! De amikor kezdtek durrgni a pezsgős palecok, szállongani kezdtek belőnk a jókedv minden elfeledtető koboldjai, megsimította a homlokát és a másik percben már

mérnöki műszereket. A dolgok további folyamán látni fogjuk, hogy e megbeszélés felesleges volt.

Az újsághír.

Az esetnek körülményeire vonatkozóan a helyi reggeli újság vasárnap, július 26-iki számában megjelent táviratig bir: A szombathelyi rendőrség kővetilág vizsgálomta ma rendőrségünket egy szélhámossa. Az illető sőtét szürke ruhás, szalmakalap, napbarított arcu 28 év körüli fiatal ember, ott lakást bérelt és egy éjjel után megszökött. Magával vitte lakás adójának pénzét és ruháinak. A szélhámost, aki szerencsét próbálni esetleg városunkba is átrándul, nyomozzák. A szobaur, aki reggel késő időre elment "házról", ügylésznek olvasta e hírt, mert hazafőre roppant idegesen mozgott és még gondosabban kerülte az ablakot.

A múltét.

És idegesség okát megmagyarázza vasárnap délután eseménye. A "szobaur" délután főfőjáról panaszodott. Megmondta lakásadóijának, délután nem megy el házról és csak az érdekelte, hogy Mezőgárné mikor jön meg a délutáni litániról. Ugy hat óra tájban hazament Mezőgárné. A szobaur már nem volt szobájában. A lakásadóó szobájában levő ágy fel volt hányva, ahonnan hiányozott az övegy asszony harminc könyvének kis pénze. A pénz és a szobaur eltűnése kőst nem nehez az őszelűgést megkeresni. A házbeliek délután egy negyed negykor látták távozni az udvarból.

A mérnök szélhámosa.

Most jutott mindenkinek eszébe a reggeli lap híre. A szombathelyi hős azonos a nagykanizsaival. Személyleírása hasonló. Napbarított, kissé foltos arcu, harminc év körüli ember. Nadragja, mellénye szürke. Eltérés volt a kabát színénél, amely fekete volt a nagykanizsai szobaurunk. A szombathelyi személyleírás megmagyarázza a felöltő szürke volta, melyet a szobaur felöltött, eredhetett a szombathelyi személyleírás. Városunkban a szélhámoss fekete puha kalapot viselt.

Feljelentés a rendőrségre.

Elképzelhető a szegény övegy jedsége. Meglepetésébe eszébe sem jutott, hogy mindjárt hat órákor tegyen jelentést a rendőrségre. Végre hét óra tájban, értesülést szerint, a károsult rokona ment feljelentést tenni a rendőrségre, ahol azonban azt mondták neki, hogy az eljárás csak a panaszos feljelentésére indíthat meg. Szerkesztőségünk két tagja értesülve az ügyről, hogy a kanizsai rendőrséget az ügyről fogadósok juttassák — egy kis újságról tolatokossal beléptek az eset történetébe. Mint a károsult megbízottai mentek feljelentést tenni hét óra husz perckor a rendőrségre.

Ezekre a szavakra Gerald felugrott helyéről, felkapta a kalapját és az ajtó felé sietett, de még egyszer visszafordult: — A levelemet a Grand Hotelbe kérem, — szölet felvállról, — mert ott szándékozom lakni, míg bele nem törődök a változtatatlanba! Aután becsapta az ajtót és lesietett a lépcsőn. Etel az ablakhoz futott és utána nézett. De a férje nem hallhatta meg hívó szavát a zárt ablakon keresztül... Aután, hogy egyedül maradt, a kezébe vette a Gerald arcképet, legazemberezte és elhatározta, hogy ő bizony nem hívja vissza soha. Mentől tovább lesz távol, annál jobh. Legálább minden este színházba mehet.

Sinclair Gerald körülbelül négy óra tájban jött ki a hivatalából. Egy virágkereskedőtől egy csomó virágot vett, aután két színházi jegyet vásárolt, mert elhatározta, hogy bocsánatot kér Eteltől könyörtelen szavaiért és kibékül. De amint könyvvel szivrel belépett lakásukba, nagy c-aladás érte Etel nem jött előbe mosolygó arccal, sőt a szobalánytól azt a felvilágosítást kapta, hogy urnöje még három órákor elment házról és csak későn fog haza jőni, mert este színházba megy. Pár percig le és fel járkált a szobában, aután izgatottan, azon elhatározással ment el újra, hogy most már igazán nem jön haza addig, míg a felesége érte nem küld. Mikor Sinclairné másnap reggel megtalálta az ott felejtett virágokkal és színhájjegyekkel, elmosolyodott és — délután négy órára felterített teához két személyre, felvette fehér pongyoláját és úgy várta a férjét.

A gyors nyomozás. (?) Hol az inspekción?

Itt kezdődik rendőrségünk működése. Munkatársunk elmondva az esetet az ügyeletes rendőrtiszt után tudakozódott. — Az ügyeletes vacsoráin ment — felelte az egyik közrendőr. — Tán egy rendőrkáplár van itt? — Szentén nincs — volt a rövid felelet. Munkatársunk nem tudta, nevéssen, vagy bocsanokjon. Feljött ügyeletes nincs s így tán még feljelentést sem lehet tenni? — Hát biz nem igen lehet tennie. Ily épületes párbeszédet kell folytatni a rendőrkapitányság épületében! Végre az egyik közrendőr az erélyes felszólításra elment munkatársunkkal jegyzőkönyvet felvenni. Az inspekción még este fél tízkor sem volt a rendőrtanyán.

A vasuti rendőr vacsorázik.

Érdekes volt, mikor munkatársaink 7-25 perckor este telefonoztatták a vasuti rendőrt. A telefon állomást a térfelügyelősegélf van. Oda kérétek a közrendőrt. Rögön hivattuk, volt a válasz. Később ily válasz jött: A vasuti rendőr vacsorázik.

Fontos ügy, telefonoztatók a főkapitány-ságtól.

Uj válasz: A vasuti rendőr vacsorázik.

Munkatársunk bűnlelet lel. Másnap reggel felkerestük a károsultat. Kérdésünkre, hogy vajjon nem hagyott-e ott valamit a szélhámoss, fényképet kaptunk kézhez. A fényképet a szobaur hagyta ott. Rajt egy férfi és nő arcképe, hátlapján a következő felirás: Eméltül barátótló Novoty Lajos, Szilvásvár 167. Paks, Tolnamegye, 1903. június 18. A képhez a szélhámoss valószínűleg valamely betűrés alkalmából juttat, de lehet, hogy ettől a Novotytól kapta emléke. A képet beszozlálatuk a rendőrségre, ahol a nyomozást ily irányban folytatják. A mérnök a rendőrség véleménye szerint már régi nótórius szélhámoss.

Látták a vasuton.

Több oldalról értesültünk, hogy a szélhámoss vasárnap délután 5 óra felé látta a helybeli állomás peronján és valószínűleg el is utazott ebben az időtájban.

Hogyan nyomozták.

A rendőrség a nyomozást még csak 9 óra felé kezdette meg. Ügyeletes nem volt ott, tehát a saját szakállukra. Bejárták a város utcáit, nyilvános helyeit, de nem akadott nyomába. Ez nagyon természetes is, hisz az alak már 5 órákor elutazott.

Hogyan kellett volna nyomozni.

Nem vagyunk detektívek, de ehhez is hozzájárulunk. Hisz a józan ész sugalja a nyomozás fonalát. A feljelentést szélhámoss ellen tették, aki valószínűleg

Szombathelyről jött. A rendőrök a reggeli lap táviratát kacsánál mondták, mert ő hozták távirat nem ment. Elfogadjuk ezt. De azért mégis csak az lét volna az első teendőnk, hogy táviratozzunk a vasut vonal mentén levő ágyak helyeinek. A szélhámoss 5 órakor látta a vasuton. Négy felé megy vonat, köte Béca felé is. Ez utóbbi vonal "meleg" már a "mérnöknek". Maradt tehát: Budapest, Prágerhof, Barcs. Ha 7-20 perckor ott az ügyeletes, azt hisszük lett volna annyi érzéke, expressz táviratot feladni a vonal mentén levő nagyobb helyekre. Ekkor okvetlen elcsúszhat volna. Azt mondják, rendőrségünkön, hogy hisz ez-cak közönséges lopás. Hát a józan ész mást mond. Ha egy alak valahova beállít mint mérnök, ott eszik, iszik, lakik, püspöki családól beszámolóban valja magát, lop és megszököik és midőn Szombathelyen nemrégiben ugyaneleven eset történtik, akkor ezt csak szélhámoss követte el. Szélhámossok ellen pedig gyorsan kell nyomozást folytatni.

Tanulások.

A rendőri létszám kicsiny és kiképzetlenség. Ha az ügyeletesek vacsoráin mennek, a rendőrség a tanyán vezetől nékdi áll. A színházi ügyeletes és az éjjeli inspekción egy személy, ami szintén öreg hiba. A rendőrtiszt ki kell oktatni, hogy "szolgálatban" állva a főkapitányi telefon hívó csengőjeire fontosabb (előg sajnos, ha még nyugodtan nem is ebetnek a kacsély létszám miatt) mint a vacsora. A technika (telefon, sürgősi) haladása a rendőrség elől nincs elzárva. S végül a tanulságok végeredménye: Szaporítsuk a rendőrség létszámát.

Szezonképek.

A gyilkos.

— Rendőri vigyáztól 1 felosztásban. — Hely és idő: vasárnap délután 7 óra, a városbába udvarán.

I. JELENET.

(Egy gyanus alak, ki csendháborításért befogtak, vizet hord és csizmát pucol a rendőrknek.)

I. rendőr. (Az ágya szélén ül a legteljesebb pongyolában. Részöl a vízhozóról.) Hé! Aztán gyorsabban szedje a patát, mert itt sem lehet ám lustálkodni! (Az ágyon hanyatlékszik. Nagyon jól érzi magát.) Dolgozni kell mindenkinek. Munka nélkül nem lehet megélni. (Fekve pipára gyujt.) Mar az embőr arra adótt, hogy ilyen szép napját lopja. (Bebunyja szeméit. Félálomban.) Mán és csak aszondom, hogy a munka előbbre való még az imádságnál is... (Ásít.) Nem igaz, Muszur sógor? (Elalazik.)

(A másik ágyon a II. sz. rendőr alszik. A többiek az asztal körül, márok az udvaron szanaszét üldögélnék. Semmit sem csinálnak, de azért nem unatkoznak.)

Asszonyon!

Kellemetlen tövédes folytán a más számláját állították ki Nagysógod számára, sietek tehát bocsánatkérésem mellett az igazi helyes számlát beküldeni számrám, amely szerint nem 84, de 34 font 10 shilling adósunk.

Tisztelő híve

Brauford és Flowel cég főnöke.

Sinclair Gerald nem tudott hova lenni bámulatában. Hogyan és miért küldte hozzá a felesége a felbontatlan, olvasatlan levelet? Aután gondolkodni kezdett. A felesége biztosan megbánta (volt rá ideje) eljárását és nem tudta, hogy intézze el a dolgot. Ekkor érkezett a cégtől a levél és ő, dacára annak, hogy az első lépést ő teszi, bebizonyítja vele, hogy mégis neki volt igaza. De egyáltalán biztos jele is annak, hogy békülni akar.

Gerald gyorsan leszaladt a lépcsőn. Belevette magát az első kocsiába, úgy hajtott haza.

Édes mosoly, puha ölelő karok és édes forró ajkák várták. Mámorosan, önfelédten borultak egymás karjaiba.

Csak később, jóval később fejtődött ki közöttük a következő párbeszéd.

— Gerald, én eddig, hogy szántad rá magad a hazatérésre? — Hát a számla... — Mitféle számla?

Ekkor aztán Gerald is, Etel is magyarzágaltsába fogtak.

Ugy-e hogy asszonyi észszel beszéltem? Hiszen ilyen nagy cég nem tévedhetett!

II. JELENET.

(Egy magaból kikélt alak, mondjuk János, lélekzakadva beront. Az ajtósal felbontja a IV. sz. rendőr faszékát, melyben uborkasaláta van.)

IV. rendőr. (Rádort.) Hé, vak az ur? János. (Montegörförve.) Igarán nem láttam... Ki itt az ügyeletes tiszt? Ist... me, gyilkos! IV. rendőr. Ne az kérdése, hanem mért rugta fel a salátafát? János. (Legusgyóbb zavarban és rémulételeben.) De az isten szerelmére gyilkos! IV. rendőr. (Erélyesen, ahogy hozzá méltó) Erre feleljen a bétászát! Miért rugta... János. (Az V. sz. hoz fordul.) Édes barátom, látom, ez örült. Segítsen maga, hogy az ég álja meg. Gyilkosjak az apám! Szavamra gyilkosjak! Most törlek be hozzá. Az öregot megköztözték. Jöjjenek gyorsan, még mindent meg lehet akadályozni... V. rendőr. (Előbb kipiszkálja a fogát, aztán börtalmas nyugalommal.) Mit gondol az ur, ki vagyok én? János. (Nem érti.) Maga? Hát maga egy tisztelt szám... V. rendőr. (Erélyesen.) Nem azt kérdem! Ki va—gyok—én! Én vagyok az ügyeletes tiszt, vagy nem én vagyok az ügyeletes tiszt? János. (A kezei közé kerülő poharat fődöbös vágra ezt és a kezeit tördeli.) De édesem, nem bánom én, ha maga a Pityi Palkó, vagy komikus az arébenak, csak jöjjen és mentse meg az apámot. Látom maga derék ember... V. rendőr. (Fontoskodva.) Mert hát a dolog így áll! Én nem vagyok ügyeletes tiszt. Megmondhatja a Muszur sógor is. Izz-e sógor? Sógor. Igar, nagyon igaz. V. rendőr. Nohát. Mát most azt mondja az új "büvádi pörrendtartás", hogy panaszokat csak az ügyeletes tiszt vehet föl. De én nem vagyok ügyeletes tiszt. De panaszokat csak az vehet föl. Én pedig nem... János. (Kétségbeesve.) De nehezen mozog az ezre kerek! Ertem mit akar. Maga hát nem vehet föl panaszt... V. rendőr. (Elégülten.) Ez az! Kell ám itt gondolkoznai! Az új büvádi pörrendtartás... János. Hát hol a tartók? V. rendőr. (A szobából jön elő. A pipáját tömi.) Vacsorál.

János. De hisz itt meg lehet boldogulni! Szenteses Uristen és mikor jön vissza a méltóságos ügyeletes? V. rendőr. Mán már aligha. János. Hát megörült?... VI. rendőr. Hé, lecsukom ám az urat, ha sokat járhatja a bagóleőfét! A biztos ur nem örül meg, de vacsora után színházba megy...

János. Aztán meg valószínűleg egy piccolóra a kávéházba... V. rendőr. No és? Hát azt hiszi, hogy csak a magukfajta, rongyostalpu cibekül áll a világ és a szögny rőndér az kutya? Az új "büvádi pörrendtartás"...

János. Ób. Lipótmezől (Kitör.) Maguk barmok! Csinalok majd én maguknak ide olyan skandalumot, hogy elmegy a kedvük az uborkasalátától!

VI. rendőr. (Felébred.) Mit ordít az ur? Hát már nyugodni sem hagyják az embőrt?

János. (Könyörgésre fogja a dolgot.) Ób, jerek leventék, hisz nem bánom én, ha nem is maga a főkapitány lesz az, aki az apámot megemelti! Lehet az a legutóbbi közlegény is... például maga, barátom, (a II. sz. rendőröz) magának különösen meggyerő pófája van...

II. rendőr. De nem lehet ám! János. Hát maga is? János. Hát maga is? VI. rendőr. Mert az új büvádi pörrendtartás szerint ni csak a károsultól vehetünk föl panaszt. Mán pedig az ur nem károsult. Miért nem gyűlt az édesapja maga?

János. (Ekkora butaság láttára akaratlanul is leül.) Mert gyilkosjak! VI. rendőr. (Nagyon okosan.) Az már más. Akkor hát magától is fölvehetjük a panaszt, de csak ha... János. (Móhó örömmel.) Nos? VI. rendőr. ... ha van meghatalmazás. Billogos, 50 kr. billog kór. Van? János. (Fásulatan.) Egész eltompult ma a hibaváló erőlködésében). Nincs. Egyáltalában nincs. Tetszik tudni, kedves barátom, az apámnak nem volt érkezése, hogy felhatalmazást adhasson, meg aztán nem volt Királytanya a bábán, Antracén-tinálval meg nem akarta írni... (Kétségbeesésében felkacag.)

VI. rendőr. Ejnye, hát már annyira van az öreg?

III. JELENET.

Péter. (János testvére, beront)... sőt már tul van minden veszéyle. Meggyilkolták! A gyilkosok elmenekültek. A vasut felé hajtottak. Fogják az öket, könyörgöm alássan, meg kell boszulni az apám halálát! János. Lehet telefonálni a vasuti rendőrségre? II. rendőr. Lehet. János. (Telefonál.) Hal'ól Kérem Andris urat, a vasuti rendőrt a telefonhoz küldeni. Vasuti tiszt. (Viaszatelefonál.) Azonnal. (Rövid szünet után.) Halló! A vasuti rendőr vacsorál. Nem jöhet. János. De teassék neki megmondani, hogy sürgős a dolog. Azonnal jöjjen a telefonhoz. Vasuti tiszt. (Még Andrishoz és visszatér töle.) Andris nem jöhet. Mint már említettem — 5 vacsorál. Nem lehet rábírn, hogy a telefonhoz jöjjen. Áll-szolgája!

János. (Kimerülten és ájultan a földre rogy.) (A rendőrk felmosják Jánost, egy székre ültek. VI. rendőr pipázva elébe áll és előadást tart neki.) VI. rendőr. Mer hát az nem megy ám csak úgy hübelebálzás módjára! Iliat mondjuk, hogy én lementem volna. Azt hiszi akkor megfogtam volna a gazembert? Mert mit szólna például az ur hozzá, ha én egyszer magát befogom ártatlanul? En csak így vaktában nem talibhatok ám le seukit. Hogy a gazembernek zöld volt a nadragja és hiányozott a jobb föle? Hát aztán ez elég? Hány zölödörögös és fületlen ember szaladgál itt az aszfalton? Most én azokat mind befogjam, mind lőlelőzöm?" Látja, ezért ne beszéljen az, aki nem ért hozzá! Nem elég ám ide nyolc oskolai Gyakorlat kell; praxis! Meg az új büvádi pörrendtartást köll tudni. Az nagy tudomány ám! No de most aztán elmeheit. (Vállára verget.) Ne féljen, azért hogy ily gerombákodott, nem lesz semmi baja. Szerencsésére tisztességes emberekkel van dolga.

IV. rendőr. No hát akkor a buorkasalátát se köll megfőzteni... János. (Elérkezéskönylve.) Köszönöm derek emberek, köszönöm. Ezek után nem tartanám meglepőnek, ha önk engem közrekapnának és csendháborításért stante pede felakasztanának az ajtófélfára. De önk ezt nem teszik. Megbocsájthat nekem a sértéseket és az uborkasalátát. (Szónokolva.) Legyenek nyugodtak, uraim, fel fogom polozni, aki valamics is állítani meri, hogy önköben haramis szellem lakik!

(Fogégy.)

Ez a vigjáték 1903. július 19-én a követező változattal lejátszódtott a nagykanizsai rendőrségi lakatnyán.

A bűnügy nem gyilkosság, hanem csalás és lopás volt. A rendőrk az új büvádi pörrendtartásra" nem c-upán kilenczert, hanem összesen hetvennyolczert hivatkoztak és midőn megkérdőzték öket, hogy tulajdonképpen mi az az új büvádi pörrendtartás, egy sem tudta az megmondani. Egyebekben vigjátékuok, teljesen bű, párbeszédek, legálább a rendőri bölcsességek, szóról-szóra vannak lemosolva.

Párbeszédes cikkünknek abszolút irodalmi becsét nem tulajdonított. Az életből van lemosolva, az élet eseményei pedig a legelőbbször befejezettek. E vigjáték közlési jogát — nem tartjuk fenn magunknak.

HIREK.

— A salavármegyei községi és körjegyzők egyesülete évi rendes közgyűlést Zalaezterezegen a vármegyei háztartásban tartotta. Nagy számban jelentek meg a jegyzők évi gyűléshöz és elmondóhadjuk, hogy az egész gyűlés magas színvonalon állott és tartalmas volt. Az eszmecsere leginkább egyes felvetett közigazgatási kérdések körül fejlődött ki, mert a közgyűlés egyik lényeges célja, a program egyik pontja szerint az, hogy a gyakorlati ismeretek bővíljenek, tisztuljanak. Ez az eszmecsere teszi a közgyűléseket a közre különbözően fontosakká, mert a jegyzők, mint a néphöz legközelebb állók, az élet szükségleteit a közigazgatási rendszerünk hiányait legjobban ismerő tisztviselők, nézetük nyilvánításával csak tisztulni való újított eszközöknek ki. Ily irányban különben talán az ország egyetlen jegyzői egylete nem folyt ki akkorra tevékenységet, mint a salavármegyei a

nevezte ki.
 — Rákóczi ünnep. A helybeli főiskolai hallgatók buzulva Rákóczi országos ünnepeltetésétől, a nagy nemzeti hő tiszteletére nagyobb szabású ünnepséget szándékoznak rendezni, amelyet értesüléseink szerint még e hónapban megtart.
 — Váltózás a keszthelyi főgimnázium tanári karában. A csornai prépost-praelectus Köhalmi M. Béla keszthelyi főgimnáziumi tanárnak szaktanulmányai céljára egy évi szabadsággal engedélyezett és helyébe Jó Dömötör premontrai főgimnáziumi tanárt Csornáról Keszthelyre rendelték.
 — Anyakönyvi kinövés. A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Zalavármegyében a bakacsgráfi anyakönyvi kerületbe Kulcsár Miklós segédjegyzőt, a turnischaiba Tóth Géza segédjegyzőt nevezte ki anyakönyves helyetteseké.
 — Almádi Kossuth szobor. Az almádi fűrdőközössége és a közeli lakosság hazafis áldozatkészsége immár a második szobrot állítja fel e fűrdőhelyen A múlt évben Petőfi szobralal ékesítették a pariton húzódozó szép sétahelyet, az idén pedig Kossuth Lajos nagy alakjának áldoz a hazafis emlékeztet. A szobor leleplezés szeptember 23-án lesz. Az ünnepély rendezésében Ötvör Ferenc dr. országyűlési képviselő önként vállalt, egy száztíz bizottság fűrdőzik. Az ünnepélyen jelen lesz Kossuth Ferenc is. Az ünnepi beszédet Eötvös Károly országgyűlési képviselő tartja. A szobor Dautz József kitűnő szobrásznak alkotása.
 — Házaság. Deutsch Tivadar kereskedő augusztus negyedikén délután öt és fél órákor tartja esküvőjét Nagykanizsán az izraelita templomban Bethelheim Arankával, Bethelheim Győző nagykanizsai kereskedő leányával.
 — Alkoholellenes mozgalom. Thewreck Árpád tanár, az országos alkohol ellenes egyesületnek kiküldöttje, két igen érdekes szabad előadást tartott Stridon a múlt héten, szép számu hallgatóval együtt. A tartalmas előadást képeket, statisztikai adatokkal, életről vett példákkal fűszerezte. Munkáját siker is koronázta, mert többen azonnal beléptek az egyesületbe.
 — A veszprémi egyházmegyében a megyés püspök az elhalálozás következtében megüresedett vöröspálya ideiglenes vezetésével Ráth Gyula bábosai káplán bízta meg, Csopinszky László úrnak a dózart B. bőséges küldött segéd-lelkészeknek.
 — Felolvasó estély. A Balaton-Muzeum Egyesület javára augusztus hó 8-án, szombat, estélyt rendeznek Keszthelyen, mely alkalmával dr. Cholnoky Jenő egyetemi tanár, Chinát bejáró tudós fog disztárgyak és néprajzi eszközök bemutatásával kapcsolatos előadást tartani a legszebb női ruhák országából címmel.
 — A közegészi közigazgatás javítása. Minden vonalon nagy a panasz a mostani közegészi közigazgatási rendszer ellen. A munkahalmaz óriási, a feloldozására hivatalos erők csakély. Az állapott ezáltal a céjából több vármegye mozgalmat indított már, hogy legutóbb a szomszédos Sopron vármegye, mely júniusi közgyűlésen vette tárgyalás alá a sopronvármegyei közegészi és körjegyzők egyesületének előterjesztését, mely a közegészi közigazgatás helyzetének javítását célozza. A közgyűlés kimondta, hogy a közegészi közigazgatás helyzete tényleg tarthatatlan, a közegészi és körjegyzők csak munkaerőjük legvégső megfeszítésével tudnak közelegészeiknek megfelelni és hogy a legidősebb reform munkáta megbízható a végrehajtás gyarapodásán. Egyben elhatározták, hogy fel is képviselőházzal miszerint az a közigazgatás helyzetén alkalmas törvényhozási intézkedéssel javítson. E felhatalmazást végül küldte meg vármegyének közlegészehez is.
 — Hullámsz. Hosszu Lajos 19 éves, bezerédi illatosság, aratógépezés (bőven magával Oltárnál a Zala hús bájában keresett anyhúlést a szertelen nagy forrásában. Noha nem tudtál uszani, mégis olyan helyre ment, ahol az mely és belefut. Vele volt társai későn vették észre a legény elűlését. Mire megtalálták, már halva volt.

először történi, hogy fautikus lelkészek a kegyelet legmeghatóbb, az élet legzomorubb perceiben is kézzel botrányt csinálnak. A legújabb eset Balaton-Álmádin történt. Gróf Zichy Hermann temetésén a plebánus, Jóó János vöröspálya lelkész megtagadta a szokásos szertartást, mert a gróf második feleségével polgári házasság útján kelt egybe. A buzgó lelkipásator semmiféle rábeszélésnek sem engedett, és a halottak végre is a vöröspálya ny. ref. lelkész adta meg a vég-tiszteletet.
 — A Nagykanizsai Emberbarát Temetkezési Egyesület hónap, azaz vasárnap szászszentelisei ünnepséget rendez. A meuet a Polgári Egylet keretjéből kiindulva a Rozgonyi-utcán, Fő ért és Főuton vonul a városi felső tempómban tartandó szászszentelise és ennek végzetével ugyanezen uton tér vissza a Polgári Egyletbe. Az előadás a kérelemmel fordult a háztulajdonosokhoz hogy a nevezett utvonra eső házakon a nemzeti zászlót az ünnepség fényének emelésére kitűzték.
 — Életunt. Zsalsgerszegről írják: Molnár Teréz helybeli cseledélyen marólugott ivott s egy napi szenvedés után meghalt. Tetetének oka az volt, hogy hozzátartozói szerelmi viszonyainak gyanúsították s ezt tovább tűrni nem tudta, inkább véget vetett életének.
 — Szerencsétlenség. Levelezők írja: Bujtor János szentgyörgyvári lakos két éves leány gyermeke örízetlen pillanában a forró vízzel tett fázokhoz került fölője kapott, egyszemélyt vesztett, bebukott a vízbe. A szerencsétlen kis teremtel iszonyú kínok között meghalt. Az orvosorvényszéki boncolást teljesítették. Vizsgálatot indítottak annak kiderítésé végett, hogy a kis gyermek halála miatt terhel-e valakit felelőség.
 — Vörösmarty-Album. Kulturmissziót teljesít a „Pesti Napló”, mikor minden esztendőben díszes, ingyenes ajándékokkal közelebb hozza a nagy közönség szívéhez a nagy örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megismerteti, egyuttal meg is szeretteti a művészetet. Ev-év után gyönyörű művészi ajándékokkal, ritka díszművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a „Pesti Napló”, az a szó legnehezebb értelmében független, szabadelvű és szókimondó lap és most Vörösmarty-nak, a Szózat és a Vén cigány öserejű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotásait (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos más) foglalja díszes albumba és adja karácsonyra ajándéknak. A Vörösmarty-Album a Zichy Mihály Album alakjában és nagyságban készült és e tartalmas díszkönyvet 20 pengő, több szízen nyomott művellettel, továbbá 40—50 szövegkép fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándéknak megkapja a „Pesti Napló” minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mind-ama új előfizetője, aki egész éven át felvagy negyedevenként, vagy havonként, de megszakítás nélkül fűrt elő a „Pesti Napló”-ra.

mondhatjuk. Az ő s szokás megkívánja, hogy a szereplők játékaáról szóva első helyen a főhős Mátékáról Obelloról írjunk, kinek szerepét Almásy öröklölte. Megtaláltuk játékaiban az indulatos, majd — midőn már — a zöld szemű szörnyet — lelkebe szállt — dühöngő mórt, a végtelenül szeretőt, s végtelenül gyűlölőt, illetve megértőt, hogy ilyen akart lenni és ilyen is volt némileg, de helyesen fel fogott szerepét nem omdhatta meg teljesen, mert nagy akadály állott utjában s ez organuma volt. A dühöngő szokás-áradatokba hamar belefáradt, s hogy néha pihenhessen, meg talán a rendezés gondjaitól is el foglalta egyes részekben felültelességgel és fáradtan siklott át. Voltak egyes jelenetei, melyekben szerepe nem haladta fölül erejét. Benedek (Jágó) alakítása tán a legjobbban mondható. Úgyes hidegséggel állította ölnék az intrikus jellemet, tyusát a kedélytelenséget, aki minden széknek, becstelenségnek és szerencsének romlására tör, becstelenségének híztartat megvása, szakadatlanul gaszagokban fondorkodik. Játéka bár nem volt mindentű kifogástalan, elfogadható volt, csak egy kissé nagyobb ambícióval játszó.
 Makó (Dsdemona) játéka sem áll kisebb nívón. Egész alakításán végig húzódozó a gyengéd és szenvedelmes nőiség, az odaadás. A 4 felvonás utolsó szízenben Károlyinával (Emilia), — akinek szerepét más kezében szereltük volna látni — való kettesben művészi hatást keltett. Gózon (Cassio) mindig heves, s bár néhol annak is kell lennie, de mégis egy kis mérséklet nem ártana sentimentális játékaiban. Ha tanácsunkat megfogadják, jó színész lesz még belőle. Elég jól voltak Pesti és Rézsa is.
 A Svihák ok szombat esti előadásáról színészetünk feltűnően dicsegtet illeti. A rendezés és beszéjték igazán mintaszép volt és a szép számu közönség sokat és szívesen tapsolt a szereplőknek. Szép rész jutott ebből Kővessynek, aki kitűnő alakításával, szép nyelv tudásával méltán reá is szolgált az elismerésre. „Kis bögre” kupléjával nagy hatást ért el. A svihák szerepében elemében volt Latabár is. Sziklay Szeréna Mimi hercegnő játszotta nagyon temperamentumosan. Mányai hangja ez estében is érvényesült. Szerepe több énlétséget kíván. Déri Rózsán meg meglátszik a kar betegsége, a folytonos nevetés és kedélyesség. Szerepét nem vessz komolyan és játéka hibáit mosolygással akarja elűlni. Különböben igen szívesen látjuk őt nagy szerepekben, melyet mindig kedvesen old meg. Szép reményekre jogosító, kezdő színésznő lépett fel Anna szerepében: Zalai Margit. A kisasszony játéka az egyzserűség jellemzi. Került a színészi források és inkább kedvességével és törekvésével igyekszik a közönség tetszését elkerülni. Nagy Gyula szép tenorja jól érvényesült ez estében. A jó névsor nem volna teljes Benedek, Pesti, Károlyinó és Nagy Dező este említése nélkül.
 Keddén este Strausz remek zenéjű Bőreg érához mentünk gyönyörködni. Színészeink pompás játéka kielégítette volna gyönyörűnk. De az élet utjai kiszámíthatatlanok. Gyönyörűnknek, mint ez este is, nagyon megvárhatjuk, sőt beszant is, egy uri komédia kedvelése, akik a vendégöltölet belevittek Thália előcsarnokába, hogy poharak csengés kísérje a harmadik felvonásban a színészek játéka. A Zala színházon kívül (előcsarnok) és belül lesz zajnak mondja. Több volt ez. Ez a színművészet megvetése (vagy tán fel nem ismerése) volt, mert hisz csak ez magyarázhatja azt a sok zavaró bűzösdet, az előadásra tett hangos megjegyzéseket, melyek ez estében hallanunk kellett. A jó érzésű közönség a botrány szót használt leggyöngyödebb kifejezéssel. Kér, hogy akadt ez estében színésznő, aki reagált és sok közbeszóllásra. Rosgált azzal, hogy egész játéka oda irányított, mintegy hállából, a sok hiszélő, vagy nem tudom minek minősíthető kifejezésre. A színésznő többsége. Enkedtudás elsőrendű és fővárosi színpadra akar jutni. Soha! Ott nem kell ez a vidékesség a fővárosi színpadon, ott a primadonnák a közönségnek játszanak. Ó nem így tett. Mi a közönség kritikájának nyilvánítói nem szólnak ez estében játékaíró. Magán estélyszerű játék, nem a kritika tárgya. Kővessy derék direktorunkat (Eisenstein Gábor) kérjük, magyarázza meg ezt nejeinek, Rósalindának! Sziklay Szeréna a szobalány szerepét játszotta és énekelte, végtelenül kedvesen, illetve nagyon pompás hanggal. Niucs annyí terünk, hogy a többiek játékaival bőven foglalkozzunk. Elég legyen tehát annyi, hogy Kővessy, a komikus, ez estében kitűnő

Foulard Selyem
 60 kr.-tól s 70 kr.-ig méterenként blonok és ruháknak. — Bérmetve és már elvámolva a házhoz szállítva. — Nagy mintagyűjtemény azonnal. Henneberg selyemgyár Zürich.

SZÍNHÁZ.
 Beszámolónk visszanyúlka múlt pénteki előadás-hoz, amikor ismét Shakespeare egyik darabjának Othellónak előadását lástuk arénánkban. A darab, ha a színész csak egy kissé megközelíti a költő szeményeit, a hatásban már némi eredményt biztosít magának. Minden esetre gyönyörködünk, ha nem is annyira a játékaiban, de magában a műben, mert hisz a színészek játéka megtudja velünk némileg érteni, hogy mit mond a költő darabjában, miféle jellemeket rajzolt meg s mind küzd a hős elkerülhetetlen végzetéig, az erkölcsi s anyagi megsemmisülésig. A darab előadását bírálva újból csak elmondhatjuk, hogy a fejste nagy fába vágódtott és belétörtött. A fa pedig csak megsebződött. De nem leszünk nagy igényűek. Színészeink törekedtek jól játszani, a darabnak egy kissé dühöngő rendezése nem tánt fel mindenkinél, — egy szóval az előadást eléggé sikerültnek

volt, a bariton hangot megkívánó éneklő Eisenstein már kevésbé. Jó volt ez estében is Zalai Margit, akit listelől pompás virágokkal lepletek meg. Benedek „mámoros állapotban” levő alakítása szalon alakítás volt. Kitűnő megfigyelő tehetősége a szerepet igazán sikerre vitte. Dicséret helyett annyit, hogy ez alakítás sokáig emlékeztetünkben marad az egész előadás hatása utján — ha az életben történő véget utjai kiszámíthatók volna.
 S most ide veled régi — haugunk. Petseze újból városunk közönségének közönye, a mdrézék stb. Hisz Óadó értenek engem. Avagy nem tudják miről szólnok. Hát csak arról a közönyről, melytől a szerda esti előadás — Kuruc Feja Dávid — sem tudott megmenekülni. Makó Ayda ismert művészi játéka, csak egy kissé színpártoló közönség egész raját kellett volna vonzanis. De hagyjuk ezt. A tettek mindig a gondolkodást tükrözik vissza... Makó Ayda, a jutalmazott. (Rákaypó) az előadás kiváló alakítása volt. A subtilitás, melylyel ő szerepét kidolgozza és melyet játékában remekül érvényre tud jutlatni, ez estében is diadala jutott. A legaprólékosabb dolog nem került ki figyelmét, az érzések és érzelmi kicsapongások legkülönbözetűbbjeit precízraza tárja elénk, oly meglepő könnyedséggel és rutinnal szaval, amelyhez, ha hozzá vesszük erősen szombelől törekvését és tudását, nem csodáljuk, hogy sőt teljesen értjük Makó ez esti diadalát. Nyílt színen is sok tapasztalt kapott. Benedek (Feja) sokoldalú zseni, de felülte. Irjuk e hibáját arra a sok változó szerepre, mely kiférasztja erejét. Kassa főbírájának ridég méltóságát és energiját jól tükrözta játéka, más érdem nem tudhatunk be neki. Almásy pathetikus szavalt. Jók közé soroljuk Gózynt, akitől szeretnénk már egy nagyobb alakítást látni. — Hevesy Guztika és Marika ügyesek és jók voltak a darab keretében.
 A Dróto s Tóó vonult fel csütörtökön este arénánkban. Zsuffol padorok, két páholyok voltak üdvözöl. A kedves kis drótos tóók története mindvégig lebilincselte a közönség figyelmét. A darabhoz remekül simul Lékár Ferenc kifejező zenéje, mely több helyen mely érzéseket, poetikusna kifejező dallamokká bővelkedik. Nagy munkájuk volt színészeinknek, de ennek dorekban megfelelték. Különbö dicséret a kis gyermekek játékaíró, melyen meglátszott a rendezés nagy gondossága. Elöl Róvész Jancsika, aki igazán „felül emelkedik” a műkedvelő gyermekek átlagos tudása. Bátor és kedélyesen, mindig mosolygva mozgott a színpadon, mintha csak ott nőtt volna fel. Különböben meglepő volt korán kifejtett biztos zeneérzéke. Méltó kis „partner” volt Kővessy Marika. A kis Károlyi megérdemelte — a falovat. Zsiska cselédjeit szerepében Sziklay Szeréna játszotta kedvesen és énléken. Tánccával nagy tetszést aratott. Elemében volt ez este Kővessy is. A Mózes hitvallású szerepek nála remek kézben vannak. Öletelt mindig beleilleszté a darab keretébe és rituális vicceinek sokat nevettek — azok akik értették. Alakítása sikerült. Megjelenésekor szőnni nem akartó tapsal fogadták, amely a színlíngazgatónak szólott, aki mindent elkövet a közönség kedvének elnyeréséért. Mányai és Nagy Gyula szép hangjukkal, Gózyon és a többiek játékaikkal tunket ki. — Nem volna teljes színi referándánk, ha meg nem dicserünk Mártonfalvy karmestert, akinek buzgó és ügyes dirigálása nagyon hozzájárult a darab sikeréhez.

VEGYES.
 — Műkedvelők fényképezéséhez? Elismert legjobb színes és utasít. fényképező készülékek új felmúlhatatlan pillanatt. Készítők-kelek, továbbá mindenem fényképezőkészlet. A. Moll ca. és kir. udvari szállítóal. Bécs, I. Tuchlauben 9. Fényképezőkellék elnevezté 1854. — Kívánatra nagy képes kirjyek-kek ingyen.
 — Kérem, szíveskedjék 2 megeng Wilhelm-féle antiarikus és antiaromatikus vértisztító teát postaiutánve: mellet küldeni. Többen, kik hozzáim jönnek, szólnak, hogy réz-szűkre is gondoskodjam ily teá beszerzéséről. Köszönetet mondok Önnek e csodaszertért, a kívánom, hogy az Isten fizesse meg ezt Önnek. Ez tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság.
 Ismétlően köszönetet mondok e jó orvosszágrért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig fektüdtem és az Óa csodahatásu teája engemet ki-gyógyított. En szeretném, ha minden beteg ember e csodahatásu teát bevonná.
 Teljes hálaelrett Steiner Mátás.
 Kapható Frau Wilhelm, gyógy-szerész, ca. és kir. udvari szállítóal Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogeriákban.

NYILTTÉR
 Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.
Yese, hughyólyan, hughyóra és a közönybántalmak ellen, továbbá a légré és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lathion-forrás
SALVATOR
 sikerrel rendelve lesz.
Hugyhajtó hatása!
 Kellemes izüli Könyven emésztelhető Kapható Árvanyizsokoskődekeben és gyógyszerárakban.
 A Salvator-forrás igazgatósága Eperjezen
NYILTKOZAT.
 Ujvárdar község alulirt előjárósága ezennel kinyilatkoztatja, miszerint Horovitz Mároly templom és szobaléti Nagykanizsáról (lakik Deák Ferenc-ter 5. sz.) a templomukban szükségesé vált festést, gyönyörű művészes kivitelben készítette el, a mivel nevezett a legteljesebb megelégedésünket és elismerésünket érdemelte ki.
 Kelt Ujvárdar, 1903. július hó 4-én.
 Berkenyes István, község bíró.
 Horváth Mihály, Bence Vendel, Bazzi János esködtek.

I. rendű
SÁRGABARACZK
 5 klg. postacsomagot bérmentve utánve mellet 3 kor. 50 fillér, pénz előre beki-ldésél 3 kor. 20 fillért szállít.
Marekovits Gyula
 terménykereskedő
 Szeged.
 Sörgöncim:
Marekovits, Szeged.

EGY HOZZÁNK ÉRKEZT LEVÉL IGY HANGZIK:
 Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak ca. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria. Piesting.
 Tisztelettel felkérem, szíveskedjék 2 megeng Wilhelm-féle antiarikus és antiaromatikus vértisztító teát postaiutánve: mellet küldeni. Többen, kik hozzáim jönnek, szólnak, hogy réz-szűkre is gondoskodjam ily teá beszerzéséről. Köszönetet mondok Önnek e csodaszertért, a kívánom, hogy az Isten fizesse meg ezt Önnek. Ez tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság.
 Ismétlően köszönetet mondok e jó orvosszágrért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig fektüdtem és az Óa csodahatásu teája engemet ki-gyógyított. En szeretném, ha minden beteg ember e csodahatásu teát bevonná.
 Teljes hálaelrett Steiner Mátás.
 Kapható Frau Wilhelm, gyógy-szerész, ca. és kir. udvari szállítóal Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogeriákban.

IRODALOM
 — Ertekezés a keresztesség kiszolgáltatásáról. Nemcsak egyházajogászokak és kath. lelkészeket, hanem másvallású lelkészeket, polgári anyakönyvezőket, sőt még a laikusokat is érdekelni fogja azon egyházi jogi értekezés, amelyet Hanuy Ferenc dr. pécsi theol. tanár most adott ki a címen: „A keresztesség kiszolgáltatása az egyházhoz és a magyar közügy szempontjából.” (A gyermekek vallására vonatkozó magyar törvények teljes magyarázatával) Az értekezés első sorban egyházajogászoknak és katolikus lelkészeknek szól, de a magyar közügynek vonatkozó szabályait ismertető és magyarázó részében hasznos szolgálatot tesz másoknak is. A 68 oldalra terjedő, igen cinosan kiállított füzet megrendelhető szerzőnél Pécsen; ára 1 korona.
 Szerkesztőség:
 Dr. Vullányi Henrik, felelős szerkesztő.
 Kiadó: Ifj. Wajdits József.

ZALA KÖZLÖNY.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” „nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” a „Kotori takarékpénztár

„részvénytársaság,” „nagykanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” a „nagykanizsai kisdénevelő egyesület,” a „nagykanizsai tanítói járáskör,” a „nagykanizsai keresztyény jótékony öngyűjtemény,” „n.-kanizsai izr. jótékony öngyűjtemény,” „szegények tápintézete,” a „katonai hadastyánegylet,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGETES TARTALMU HETILAP.

Emléksorok
Rákóczy ünnepre.

Lehajtott fővel, dobogó szívvel állok meg előtted Rákóczy Ferenc szelleme, ki a hazafiság legistább fényében ragyogva itt élsz köztünk, bár földi lényed távol pihen a hazától az örökkévalóság éleiben!

Életed történelme annál meghatóbbnak tűnik fel előttem, mennél jobban hasonlít édes atyám életének történelméhez: dicsőségjeljes kiüzdelem után hosszú hontalanság; élető bizonytalan után tört remény; és végre az idegenben, a minden szenvedést győzítő halál!

Talán a te szellemed költözött Kossuth Lajosba, azért, hogy újra átélje honfi vágyait, újra megvívja honfi harcait... „prolibertate.”
Talán a Te kurucaid támadtak életemre az ő honvédekben, azért, hogy több babért, még több dicsőséget szerezzenek a régi zászlónak... „prolibertate.”

Az istenember tökéletes önzetlenségéhez közel álltal Te, ki fejedelmi fényed s az élvezetek kiapadhatatlan forrásait áldoztal fel a harcternek nélkülözéseit, az ülközetek veszélyeért;... s a hercegi koronát odaadad a fővis koronáért.

TÁRCZA.

Gelderni est.

Holland eredetű B. H. Lufala után.
A „Zala Közlöny” eredeti tárcája.

Bágyait sugárt szór tűnő alkony el Aranykalásos szántóföldeken, Itt és amott, mint pislogó világ: Csillag mosolyg a tiszta, kék egen.

Szelid esthajnalesillag lángja kél Aranylápoknál a tölgyes felett, Felhőcske sines, amely fátlyal gyamant Meglopja a sugárt, mit rája vet.

Körök körül kihalt a föld raja. A föld az éj ruháját ölti fel, Susogva járó szellő összefoly, Éji bogárkák zümmögésével.

Egy kis falu harangja sirja el Az elhaló nap végbucsn dalát S hazatérő nyájak kolompzava Rejja mélabús viszhangot át.

Ezst harmattól rezgő fű között A rét zené-ze: ticsók cirpöl. A virágos partok közt lejő patak Zsongással álomba ringat el.

A nap hevétől lankadt földmives Nehéz dolgának szintén nyugtot át, S esti szellők simogatási közt Keresi fel csendes, kicsiny lakát.

Hazától távol nyugszol még ma is, nagy Rákóczy! hegyes és jó Uram, fontos jejedelmem!... de hazád földje éhezik poraidért, árva-nak éri magát és szegénynek poraid nélkül, hazád lelke sóvárog lekedért!

Kassa és Zsolna.

Üdvözöljük Kassa és Zsolna városokat! Üdvözöljük igaz magyar büszkeséggel és szeretettel. Az előbbi azért, hogy Rákóczy emléket régi falai között országos nemzeti kiállításal ünnepelte meg s oda irányította az egész ország hazafias lakosságának közfigyelmét; az utóbbit üdvözöljük azért a szép és nagyarányú kiállításért, mely ott augusztus 1-én nyílt meg, s a melynek jelentősége sokkal nagyobb, mint egy helyi kiállítás.

Ideje már, hogy megismerjünk a vidék. Mielünk a főváros felé tör, onnan várja mindenre a kezdeményező lépést, onnan kér a kezdeményezéshez módotot és tanácsot, fő- és segédeszköz.

A vidék ipara pang a főváros ipara mellett, éppen úgy a vidék kereskedelme megsejlik a főváros kereskedelmét. Baross Gábor genitálása meghozta nekünk az olcsó utazást és szervi összefüggésbe hozott bennünket a fővárossal s mi oda visszköz pénzünket, oda megyünk ánnepelni, mulatni, kivett szabadágunkat is ott töltjük el.

S annyira meg-zokjuk a zsbongó ideges nagyarányú világvárost, hogy nem is tudunk el lenni ideháza nélkül. Nyakra-főre hozatjuk a fővárosból az ott megjelenő jók és nem jó napilapot, azokkal rakjuk tele asztalainkat a kárkódd és feladatát teljesítő helyi sajtó rovására; de onnan hozatunk mindent: butort, ruhát, élelmiszort, még patkát is. Oda megyünk ma már orvosi, jogi tanácsért, ott helyezük el felesleges tökéinket, onnan vesszük kölcsöneinket házainkra, s földjeinkre, ott vásárolunk részvényeket, még házasságokat is oda megyünk kötni, mert a pesti házasság „előkelő.”

És nem vesszük észre, hogy mindez voltaképpen elítélés és ócsárlása ö-

magunknak. Mintha mi vidékiek a főváros nélkül nem is volnánk képesek józanul cselekedni. Pedig a vidéken is vac sok híres orvos, sok kiváló jogtudós, sok becsületes kereskedő, megbízható iparó, jóhírű pénzügyész és egészségügy vállalat. De hát mi ezeket nem szeretjük, mert husunkból való bus, vérünkbeli való vér. Sajnos tehát nem a fővárosnak amúgy is hatalmasan megnyitoköz vönzó ereje, hanem első sorban mi vidékiek önmagunk vagyunk okai annak, hogy a mily arányban fejlődik a főváros, oly arányban fejlődik vissza a vidék s a vidék sok szép intelligens városa.

Ezért üdvözöljük örömmel és lelkesedéssel Kassa és Zsolna városokat, mert bübizonyították, hogy hatalmas és derekas munkával lehet érdekeset, szépét és maradtandó alkotni anélkül, hogy az ország fővárosa rendezné azt. Vidéki kerék, vidéki erők és vidéki elmék kiváló-ága hozta létre e két országos jelentőségű kiállítást. Legyen ez utmutatás városunkra és minden vidéki városra nézve a jövőben.

Tudjuk önmagunknak is élni s nem-cak a fővárossal. Tudjuk magunkat és a magunkét is megbecsülni, tudjuk kimutatni, felhasználni, fejleszteni, össze-gyűjteni azt a mi náituk hasznos, szép, jó, nevezetes, érdekes és értékes.

Kassa és Zsolna városok elő-jártak a jó példával, legyenek hát irigység nélkül üdvözölve, de azzal a tanulsággal és elhatározással, hogy okultunk és követ-jük őket.

Az ország megerősödéséhez nemcsak egy hatalmas virágzó főváros, hanem erős fejlődő sok vidéki körpont is szükséges.

Múlt és jelen.

(I) A világ alakul. Hajdan lova-erényekről zengtek trubadúrok, ma az bennünket nem érdekel. Nékdnk, kik a munka jegyében születtünk, sokkal kevesebbet zeno a gyárak gépeinek mormogása. Ha valaki ma idecsöppenne a múltból és elnézné azokat az óriás füstökódó kéményeket, — nem tudná megérténi, hogy a lázas készülődés. Ez átalakulás a gépek uradisa, története egy század,

melyben az ipar a gépek szolgálatába szegődik.

Kérdődik ez az átalakulás a 19-ik század elejével; a nagy forradalom hangját elnyomja a gőz dohogása, a szajjak sühogása, a gépek egyhangú zakatolása, melyek mellől millió ember gondolata száll el ma egy óhajlásban: S órai munkáidól!

Ertök meg ez idők szellemét és lássuk, hogy e haladásban, melyet a természet-tudományok óriási térfohlása idézett elő, — hol tartunk mi, Magyarországon. Magyarországról par-excellenc ipari állam soha sem volt. Minden idegben, egyrészt földrajzi fekvéséből fogva, még ma is kiaknázatlan dusan termő földjevel a mezőgazdasághoz szoktatva népet, — az a rész pedig, mely az ipari fejlődésnek természetes alapja, a hegyvidék, soha sem tömörült hatalmas ipari egéssé.

Igy van ez még ma is. S megvan ennek az oka is. Magyarországról exponált helyzete a törtételemben. Hazánk évszázadokon át védhátságos volt a nyugotnak, s a pár évi nyugalomban kifejlett kultúrának török borkák mindannyiszor önkretették. Népdnk természetében, gondolkozás mód-jában rejlik más felől az ok — mert szivesebben nézi a lenyugvó napot az eke, mint az álló mellől.

Bizonyos foku ipari fejlettség volt azért hazánkban, hisz öseinkről tudjuk, hogy egy iparágakban járatosak voltak, amit bizonyít a ma is használatos szer-zamók és készítmények törzsyökere magyar neve. Ez az idő a kézi ipar kora nálunk. Az az ipar, mely az Anjok korából származik, III. Béia és Mátyás király idejében fejlődött, a nagy erélyű jeledelmek idejében már magas színvonalon állott. Így a régi magyar ötvös ipar, a fegyver és a vasipar.

Az ipari foglalatosság ez időben már csekébbe tömörül, s azokban rejlik nagy ereje. Elöl járnak az ipari fejlődés terén a felvidéki és az erélyi városok, ott a bevándorolt németiség, itt a betelepített szászok, mint kezdeményezők. A cén-trendszerből fejlődik ki a mai szász kis-ipar, de a 19-ik századi híre sincs még a mai hatalmas gyárparnak.

De im megjelenik az első vasút és bármily vicinális lassúsággal is teszi meg az első utat, e nagy időhoz alig egy ugrás és az orient — express dőbbög el mellettünk, jól fel-zserelt hálóhálkával és áttermeivel.

Honnan e gyors változás? Semmi egyéb, mint a gőz erőinek felismerése. Óriás erők szabadulnak fel egy pohár vízből, melyben régebben legfőbb egy tojás fött keményre.

Igy közből be e század, — a jutánk vágatva odáj, — hogy ma már az utolsó gallérunkat gép vágja, tűzi le és vasalja fényesre, — s egyforma zakatolásban szövik bele a híres olasz és francia selymekbe bájos szep virágokat, mint láthatatlan kez-k a gépek.

Ezer száma hull amott a kis gyújtó-szél és elhelyezkedik apró dobozokba, anélkül, hogy emberi kéz segítené. Vagy nézdünk el a főváros egy nyomdájába, ahol reggel három óraker megindul a rotációs gép és ha kell, egy óra múlva 40.000 példányban széjjelropti, hogy „mit kíván a változás alig egy szavad alatt.

Kövessük az iparfejletését, annak hatását a gazdasági kulturális és a szociális életre, általában, mint ezzel összefüggő és részünkör kiválóan érdekeset hazánk jelenlegi viszonyaiiban.

Látni fogjuk, hogy e haladás folyamánya annak a gazdasági szféráknak, mely a kor követelményeinek megfelelően elő-állott. Vizsgáljuk meg ugyansakkor a kisipar helyzetét, melyet a gyárpar látszólag törnké tett, de újabb fejlődése az új iparfejlettségi hatások által más téren biztosítottak látszik.

Mi a magyar ipar? Van-e egyáltalában jelentős szerepe az ország viszonyaihoz képest? Kik dolgoznak érte és hogyan kerül oda az a dolgoz, értelmes munkás, ki tanítja őket és hogy nevelnek ma iparosokat?

Ezek azok a kérdések, melyek egy-némelyikéhez legközelebb hozzászórnánk mindennyünk oklására.

Sok érdekes dolgot figyelhetünk majd meg és megfogjuk látni, hogy hacak aról van szó, hogy sok szerzem elkipők egy év alatt, mily káros, hogy nem

Alkony a tengeren.

Írta: Antalffy Eszter.

— A „Zala Közlöny” eredeti tárcája. —

Egész délután forrón süttöt a nap. A csupa vasból épült lomha hajókölcszusa a bordázattól az utolsó vesszergig át-melmedgett, hogy érni nem lehetett hozzá. A fedélzet csillagó fehérre festett felső testéről, azon szemvaktóan és -tűsen pattant vissza a fény és a melegség tühretelenségig tikasztóvá forralván körül minden cepp levegőt, hadat izent a pihenésnek a nyugalomnak a lélegzetnek. A hangtalan csögdgedés, a tehetetlen bosszankodás kifejezése el az utasok arán, kik mint valami alótt tömeg gubbasztanak a fedélzet nagy vitorlaváson sátra alatt, egy mozdulás, egy hangosau kiejtett szó nélkül. Ki hitte volna, hogy akkora sulya legyen a nap lehelletének? Megnyomja az agyat, belapítja a mellét, bár a levegő hűtlen repül, s a sűrily libbenő szárnya alatt is árnyékká lesz. Am ha felrólól tüz, mint valami hatalmas acélprés rá-nehezedik a mozgásra, az életre, az elevenségére, kiserked alatta a vér, meghal az életkedv.

Szerencsére, már meglehetősen oldalt fordult a nap tányérya s nyugaton piroslani kezd az alkonyati ég. Arra felé, merre a hajó tart, millió leirhatatlan és elemez-hetetlen fényben kezd látszani a tenger. Kelet felől libbenő szellő tör utat magá-nak, csajja a nyugati fény, oda röpben és befofut. Am mind újabb és frissebb szellő hullám tör a nyomába s alig tele

belé egy rövid fölőra, keletől nyugatnak huzni kezd a szél, fátlyolsuhogás esti szél.

A mérhetetlen víz, a szembatár nagy szabályos körében, mintha maga is fel-lelegzene a hirtelen változón. Apró, borzas, hullámok szaladnak rajta szerte-szert, kergetőzve, egymásra bukkanna, mint a pajkosan hancurozó gyermekek. Mintha szines, apró, kivanési halfojek ötödének fel a tenger pazarszintű szöngye alól, olybá tünik fel az embereknek a tenger nyugoti fele. A színeknek nem álmódott, vakítóan szeszélyes és káprázató skálájába szövdök minden, víz, levegő, égboltozat, összeforra barnok elválaszthatatlanul. A színtájszó bársónyának a törése ilyen, hól lehetetlen megállapítani az egyes színek határát s zölnék látjuk azt, amely előbb piros, vagy halványkék színben káprázatta a szemünket. A nap állásának a változása másodpercenként a fuszszeklás ujj és kiapadhatatlan szövevényű játékkal lep meg. Előnte zöldes-sárgán villanó föléltre tör le a nap piros és arany sugár permetege, majd amint jobbez stütyd a nap, mindentüi gyöz a piros és arany szín, s mintha vér festés szétlében a nehez sövizet.

Abban a pillanatban, amint a nap égő piros korongja a látóhatár karimájához ér, a szembatár keleti felén már meg-születik az éjszaka. Mintha egy képzelti mérleg két karán volna elosztva a nappal halála és az éj születése: az egyiknek végtelenség felbillenti a másikat. Nincs átmenet, nincs vágtadás, a sötétség közvet-lenül örökölődik a fény nyomába s pislogás nélkül alazik ki az alkonyi sugár. A

sötétségnek ebben a nagy diadalában, az éjszaka győzelme szárnybontásában emel-kezik a lélekben igazi költői fenségge tengeren az alkony. Nem a napnyugvás káprázató sajn egyvelegje az, mely kifejezhetetlen, örökértékű hangulatokkal gazdagítja a lelket. A csillagó égitestek szemfényvesztő gyorsaságban való egy-másra következése ugyszólván csak elszun a szem reohatárjára felott. A lélek észméző ideje, mely hangulatok szöletéséhez ok-vetlen szükséges az egymáshozonyul különféle hatások elklonlulésába vész. A napnyugvás szemet figzót szüntétke, a tomboló fényhatások lázba hozzák a lelket, a hirtelen eltérő éjszaka kéjje, amely megnyugtítja azt s szétjárja előtte a sejtékek fátlyos kápráját.

Valami különös ellentét van a fény, a viláosság, nemkülönbön a sötétség termé-szete között a tengeren és a szárazföldön. A viláosság a szárazföldön a bátorság, a biztonság forrása, az éjszakai sötétséget rémekkel fenyegető veszedelmek sejtésével tölti meg a képelet Allandó törvény ez, melyhez gyermekkorunk lelkiállása is igazodik. A tengeren mindez megfordítva van. Itt a viláosság, a léte sznli a félelmet s az éjszaka tisz bátorra. A tisztán megvilágított szembatár óriás kortérlésnek, a hullámok tolongó harcának szemlélete, a lélekbe erőszakolja a mélység, a lefelé terjedő, örvénylő végtelenség háttörzongató képeletét. Az éjszaka az önkénytelenséi sejtő lélek kutatása más irányt vesz. Célja a magasba nyuló végtelenség, hova az ég sötét bársónyán kigyuló hold és csillagok fénye vonza.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére címzetten. Nagykanizsára bérmentve intézendők.
Bérmentetlen levelek nem fogad-tanak el.
Kéziratok visszanem küldetnek.

Szalay Károly, főgymn. tanár.

kétszer annyit dobhatunk el, mint elhasznált Magyarországon.

Megvárjuk, hogy hány szij fesszél a korongokon a magyar kitartásért és hány magyar fogakért illetkesedik belé a nagy államok kultúrtegelébe.

HIREK.

Rákóczy Ünnepre készült az egész ország. A szabadsághős Rákóczy szelleme lebeg előtünk az utolsó kuruc forradalom kitörésének két-százados évfordulóján. Előttünk látjuk elvonulni a dicső kora, mely élénken, szótlanul tanítja a nemzetet a hazafini kötelességre. Világító szövegének ez eszme a jövő utjaira. Mi törpe utódok mégis hálátlanok vagyunk. Tőle tanulunk, és mégis sokkal adósok vagyunk neki! A nemzetnek még szüksége van oly intő emléksorokra, melyet Kossuth Ferenc tollából vezető cikkünkben hozunk. Igen, hazád földje éhezik poraidért, árvának érzi magát és szegénynek poraid nélkül, hazád lelke sóvárog lelkedéért! Városunk egyetemi ifjúsága is belátta ezt és a szabadsághoz dicső emlékéhez méltó ünnepet ül e hóban. Hiszünk, hogy ez ünneplés felkeltelő lesz és előbbre viszi a szent ügyet. A szabadsághős lelkének porhüvelyét betakarani az anyaföld testével. Ünnepelejteik ifjaink! Nemcsak az végez munkát, aki a jövődönök dolgozik, de az is, aki a múltak emlékéit ébrentartja.

Városi közgyűlés. Nagykanizsa rendezett tanácsa város képviselőtestülete ma augusztus 8-án délután 3 órakor kezdődőleg a városban nagytérben rendezett közgyűlést tart, a következő tárgyszorokkal: 1. A városi számvizsgáló bizottság által felhívásig 1902. évi városi származások — és a városi nyugdíjintézet 1902. évi származásának nyilvántartása. 2. Deák Ferenc emlékére létesítendő megrti dombjait alaphoz való hozzájárulás iránti tanácsai javaslata. 3. A városi tanács előterjesztése a nagykanizsai irodalmi és művészeti kör kérvénye tárgyában. 4. Elnöki előterjesztés a cs. és kir. laktnya telepén építendő pótkarát tárgyában. 5. A városi tanács előterjesztése a főgimnázium II. párhuzamos osztályának ellátásához szükséges tantervi biztosítás tárgyában. 6. A városi főgimnáziumnál egy iskola orvosi és egészségügyi állás rendezéséről és tisztelődíjak megállapítása tárgyában tanácsai javaslata. 7. A városi közoktató 1904. évi költségvetéséről tanácsai előterjesztése. 8. A városi állandó színház helyének megállapítása tárgyában tanácsai javaslata. 9. Remete Géza városi képviselő indítványa a helybeli m. kir. adóhivatal elhelyezése tárgyában.

Személyi hírek. Csertán Károly, vár megyeok alispánja, e héten városunkban

időzött és résztvett az Emberbarát egyesület szűkülésében.

Nagykanizsai főgimnázium piarista rendű tanári karában ez ideig, mint lapunk sátrakor értesültünk, a következő változások vannak: Távosi Huber Imre Kolozsavára, dr. Földi József Temesvárra; helyükbe jön Fejér Gyula Selmecbányáról és Dr. Ulrich Gyula Nyitráról.

Tanítógyűlés. A Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága f. é. aug. 18. d. e. 9 órakor tartja rendes közgyűlést Budapestben. Tárgyai: 1. A tanítóegyesületi élet fejlesztése. 2. A népközi szakfelügyelet. 3. Az ország összes tanítónak fizetésrendezése. A Zalavármegyei Ált. Tanítótestület városunkból Szalay Sándor és Hajgató Sándor képviselik.

Haldiosok. Wagenhoffer Titusz szent-Benedek-rendi áldozópap, a zalavári országos levéltár bíros tagja augusztus 4-én ötvenkilenc éves korában meghalt Zala-Ápátián. Az elhunyt 1862-ben lépett a rendbe és 1868-ban szentelték áldozópappá.

Külső hírek. A királyi Gyenes Sándor úpeleti járásbírósi joggyűjtő a nagykanizsai törvényszék albirójá, Erekly István dr. úmeji járásbírósi joggyűjtő a úmeji járásbíróshoz joggyűjtő nevezte ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lukács Erzsébet nagykanizsai polgári iskolai helyettes tanítóit ugyancsak tanítóvá, Gyurman Sarolta sáktornyai polgári iskolai helyettes tanítóit a nagygyűlési, Gréz Irma zalagereszei polgári iskolai helyettes tanítóit ugyancsak, Láng Teréz e-onyai polgári iskolai helyettes tanítóit a sáktornyai polgári iskolához tanítóként nevezte ki.

A zalagereszei pénzügyi igazgatóság Balogh Viktort a letenyei adóhivatalhoz gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, Fischer Margit rutikai és Lohotsky Irén zalagereszei elemi iskolai tanítóit kölcsönösen áthelyezte.

Az igazságügyminiszter Sprinzer József nyakigandai fogházfelügyelőt a zalagereszei törvényszéki fogházhoz helyezte át.

Eljegyzés. Neu Miksa déli-vasúti tisztviselő Nagykanizsán eljegyzte Breiner Antal vasvári kereskedő leányát, Bertát.

Deák emléktábla. Az Irodalmi és Művészeti Kör hazafias akcióit teljesített akor, amidő Deák emlékének megörökítésére mozgalom indított. Mi akkor kis szegényesnek tartottuk Deák névben az emléktáblát s sajnos, mint értesültünk, még ezt a pár ezer korona emléktábla költséget sem tudta Nagykanizsa társadalmi öszedezni. A városi képviselőtestület ma délutáni közgyűlése határoz az emléktábla adandó összeg egyben. Itt említjük meg egyúttal azt is, hogy az irodalmi és művészeti kör legutóbbi választmányi ülésen elfogadta kivitelre Telcs Odón emléktábla tervét.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök, Zalavármegyében Kotorics Erber Károly okleveles jegyzőt, Lentibé Porubsky Károly okleveles jegyzőt irnokot anyakönyves helyettesé nevezte ki.

Vasárnapi munkaszünet. Már több hete tartunk meggyejelet, hogy mint járták ki a vasárnapi munkaszünetet. A kereskedők nyitra tartottak a déli óráig, a piaci kofák pedig egész nap árukat. Most végre a főkapitány felhívást bocsátott ki az ügyben, amelyet itt alább közreadva, várjuk annak szigorú betartását. A főkapitányi felhívás így szól: Felhívom a város területén lévő nyit üzlettel bíró összes kereskedők figyelmét a keresk. m. kir. miniszter folyó 28.559/1903. sz. rendelete A. fejezet 4. szakasz a-d. pontjainak rendelkezéseire, melyszerint ezuttal már a legközelebbi vasárnapon is az összes kereskedő üzletek, beleértve a fűszereseket is, vasárnapokon egész éven át délelőtt 10 órakor bezárandók. A piaci elárulástól ugyanezen rendelkezés alá esnek. A ezen rendelet áthágó az 1891. XIII. t. c. 8. illetve 6. §-sa alapján 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandók.

Állampénztár vagy adóhivatal? Egyik olvasónkúttó vettük e sorokat, melyet az alábbiakban közlunk. Tudomásom szerint a pénzügyminiszter egy rendelete intézkedik, hogy az eddig „m. kir. adóhivatal” címmel nevezett pénzügyi igazgatási szervek verhetők „m. kir. állampénztár-ra” változtatás. Csodálom, hogy városunkban ez mindeddig még nem történt, sőt még hivatalos iratokban és

jelesekben is, mint pl. a legutóbbi városi közgyűlési meghívó és a pénztár fölött kinn levő táblán — a pénzügyi szervek régi címet használják. Ránk nézve nagyon irrelevant, hogy mely cím alá fűzötték az adókat és más pénzügyi kötelezettségeinket, de azt hiszem ez az eset is eléggé kifejezi azt az ódiást, amit városi igazgatásnál megtalálhatunk. Kérem a tek. Szerkesztő, hogy az esetet érdemesen tárgya, szíveskedjék b. lapjában róla néhány sorban megemlékezni. Kitűnő tisztelettel, aláírás: Reméjük, jászmei olvasók e kéréme teljesítve lesz, legalább nyugodtan fizeti adóját — az állampénztárra.

Zászlóavatás. Vasárnap délelőtt avatták fel a „Nagykanizsai Emberbarát Temetkezési Egyesület” új zászlóját. A pompás nyári vörösnagy nap igen kedvezett az ünnepeknél, melyen számosan részt vett a társadalom minden osztálya. Az egyesület, a város csaknem összes egylete és közeli kérészek fehérvári leánytól kísérve, délelőtt hatalmas menetben indult a felavatás misére. Itt mondotta el Nith Norbert mély érzéstől duzzadó ünnepi beszédet. Az ünnepek az Egyet-kerben folytatódott. Dr. Neumann Ede a felebarátai szeretetről tartott magasan szárnyaló beszédet, melynek végeztével megköszönték a szeged beverése. Először a zászlóhoz Dr. Pihál Viktor me verte be a zászlószöveget, utána Vireldyvá Sándor. Ezután a szép szöveg jelenlévők egész sora töltötte be a zászlószöveget. Este táncmulatság volt, melynek kedélyes hangulata egy cseppet sem emlékeztetett „temetkezési egylet mulatságra.” A négyest 150 pár táncolta.

Életünk modisista leány. Sok szepet irtak már az élet szépségeiről. Rajongó dicsőítő ódákat jeleztek már meg a csillagzó mozgó tömegről, mely azonban csak kivül szép. Belli, a rideg valóságban, sok szenvedés és bánat apró százával van bevonva. Egyelőül ott áll a remény — másik oldalon a csalódás. Talácsa Julicszinon „modisista” leányhoz a családja szegődött. Ő eddig csak a csillagzó külvilágot látta, az életet szép költeménynek tartotta, de ebből kiábrándult. Kiseb érzékeny lelke megijedt az élet sok sötét fonáljától a megakart válni tőle. Tettét ma szombaton reggel hét órakor akarta végrehajtani Kisfaludy utcai lakásán. Egy kis méreg — gondolta — és vége mindennek... A sors más akart. Cselekedetét észrevették és a gyorsan előhívott orvosi segély, mely Dr. Stolzer személyében jelentkezett, a leányt már átszegtette minden veszélyre.

Kosszortpótló adományok. Folyó hó 2-án elhunyt Singer Samuék. Folyó Auspitz Helena iránti kegyelet jeléül adakoztak: Singer Samu 10 kor, Singer József és neje, Weiss Samu és neje 5-6 kor, Léwy Adolf és neje 10 kor, Skopal Flórip, Berény József, Braun Sándor 2-2 kor. Összesen 36 kor a nagykanizsai lr. szent-egylet.

Rendelze van végre valahára az egytelketről sétatár. A padokat e héten helyezették el s így most már mi sem áll utjában e szép sétatály tömeges látogatásának.

A páztorfiú végrende. Fialat páztorgyerek megrendítő haláláról értesültünk. Kovács Laci tíz éves fiúcska a fiatal páztor. A közeli csemete pusztán őrizte a gondjaira bízott sertesfalkát. Egyszerre a falkából egy sertes megtámadta a gyöngye páztorit és eltaszította. A fiú eleesett és fejét megütve eszméletlenül terült el. Nem is jött több eszméletre, a sertesfalka valóságos szőzmarcangolta.

Mulatság a városi templom javára. A nagykanizsai róm. kath. felső templom építő bizottsága a kath. legényegylet közreműködésével Szent István napján, a templom építési állp és a kath. legényegylet könyvtára javára, jótélcenyű hangversenyenl egybekötött táncmulatságot rendez. A műsort ének, zene és szavalt színdarok tartják.

Párba. Kezthelyről írják: Ajtay Kovács Barna honvédságnak és Papp Andor gazdaság súlyos feltételek alatt előbb pisztoly, majd kérdárbajt vívtak. Minthogy a pisztolylövésnek nem találtak karddal folytatást a párbaajt bandás nélkül a legutolsóbb föltételek mellett a végkimerülésig. A párbaajt Ajtay Kovács Barna megsebesítésével végződött.

égési sebeket kapott, melyből folyógyógy-
láshoz keves a remény.

Iparosok kedvezményes vasúti jegye. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az augusztus huszadikán megnyitandó iparos munkakülönítára a Budapestre és az innen visszautazó iparosok, ha tíz főnyi csoportban utaznak, félárú harmadik osztályú jeggyel utazhatnak. Az illetékes kereskedelmi- és iparkamrák állítják ki a félárú jegyzáradatára jogosító igazolványokat a ők adnak ez ügyben bővebb felvilágosítást is.

Vérgőző aszony. Molnár István lescenctomaji gulyás bort vett rokonától, örv. Molnárnéval. A gulyás valamit kifogásolt a boron s ezen ösvesztettek. Szó szót ért a és aszony dühre gerjedt, felkapott egy fejszét és Molnár fejbe csapta. A férfi öszerogyott, az aszony pedig még fekvő helyzetében is néhány csapást mért az öntudatlan ember fejére. Molnár a helyszínen meghalt.

Kofa elmékedés. A piaci drágaság napról-napra tőrtőtenebb lesz. A kofák valóságos harcra vinnak egymással, a paraszok termékeiket megvevővéért. Perze a harc csak a „kofa tisztesség” keretei béli mozoghat. Mert, ha az egyik kofa kivezi a másik kezéből a „fogást” akkor van mit hallgatói a legyőzöttnék. A minap hallottunk oly kofa versengés utáni párbeszédet. „Hát azt hiszi lelkeim aszony, ez mindig így lesz, hogy maga már reggel hat órakor kezd lezni, mikor vehető ki a fogást a kezemből. Csakúgy. Mert ez a gyöngyölet nem tart sokáig. A városi urak nem hagyják egy dolgot. Alkotnak majd olyan rendeletet, mely megtiltja nekünk a kofa elnyelést. Azután filhetünk mi kofák szép nyugodtan reggel 9 óráig, míg „naccacagók” bevárosolnak. Hol marad akkor a mostani szép haszon, mi?!” Így elmékedett a kofa. Kár, hogy az elmékedés megmarad — elmékedésnek.

Az uton. Zalabérben Halász István gazdaleány ment haza a korcsmából a Németh Vince legényfürása várta az utcán s ez azt fejbe költöztette; de a megütött Halász eszméletre tért s úgy visszavárgott Némethre, hogy az szőnyeg hatit.

SZINHÁZ.

Premier óts, egy kis rövid hét leforgása után, immár negyedszer adták e héten a kedves meséjű Dróto tőtot. Már egykor szőta az előadók, nincs szándékunkban visszatérni erre és csak annyit róia, hogy mindig szép szöveg község hallgatta végig a darabhoz simuó kifejező zenét. Általában azt látjuk, hogy a zenés darabok városunkban is vonzóak. Singer a darab zenéjének könnyűnek, filbe-mászóknak, operett stílusban írtotnak kell lenni, mely megfeleljen zeneótt közönségnek izlésének. Hogy minő zenei izlésünk? Hát biz csak olyan finom, „pezsgőszerű” — mondhatnánk pikáns zeneótt rajongunk, mely az agyancsigitott idegeket nem igazítja, hanem meregővő, áforandóssá teszi a hallgatót. Városunk társadalmi bármily muzikálisa is, de mégsem érett teljesen zeneileg. Mint általában az egész magyar nép, épp úgy mi is rajongunk a dalért, a muzikáért, sokat muzikálunk nálunk, de azért zenei élettünk szegény és kezdetleges. Nálunk a népdal és az operett a „divatos” zene. Komoly felbőbröndt zeneótt még nem vagyunk érettek és ebben nagyon hátravagyunk — komoly zenei kimerültségek véde-ménye ez — a művelt nyugatnak.

Aminő izlésünk a zenében, olyan a szindarabok megválasztásában. Komoly drámák nem felelnek meg a közönség izlésének. Nem igen látogatják a szindarab előadását. Nagyon kár. Így Ohnet György V a g a y a r o s a n k h é t t e e s t előadása szöveg szöveg községességét érdemelt volna. Igar, hogy ritka művelt ember nem látta e darabot. De hát hol az ifjabb nemzedék? A kávéházak asztalánál, ahol könnyű vérű cigányzenét élvez. A vasyágyos már tulságosan komoly nékik. A szinészek játéka nagyon jó volt e darabban. A címszerepet Alimásy játszott, aki az ily szalon drámai szerepeket sokkal jobban tölt be, mint nagy történelmi szerepeket. A lelki állapotát a vasyágyosnak kitűnően festette. Teljesen megértették a férjét ott, amint rajongva fogadja menyasszonya kezét, gyantólánul és szenvedélyesen attól a nőtől, aki hercegi koronára vágyott. Ez less végezet Falezemél, hogy neje (Makó Ayda) csak pénzért és a herceg iránti bosszúból ment hozzá. Neje tetteinek felismeréséről lelkében támadt keserű érzéseket, kifradásokat megreózt élethétséggel rajzolta Alimásy. Nyílt tapost kapott. Szerepében sok jó részletet élvezett, néhol kis

feleltetes játékkal. Makó Ayda a tőle szokott részletességgel — de mégis egyszerűen — élethűen adta a szerző kalapját. A herceg szerepét Benedek alakította találoi hűdéséggel. A hölgyek sorából az ifjabb nemzedék közül jók voltak Hevesy Gusztika és Mariska. Benedeknél, bár egyénisége más szerep-kör kíván, művészetesen játszott. Kár, hogy a szereposztásban, legalább a látászert, mellőzöben részesül. Gőzon és Pesti jók voltak a szöveg keretében.

A Polgármester ur kedden ment „e szinpadon először”, de reméljük utólagra. A darab Schöthan és Kadelburg német bohózatról cég törmelett. A darabban van egy-két jó ötlet, amely megkacagtat bennünket, de a német laposságát és őrességét meg az ügyesen fordító magyar Zempléni P. Gyula szem tudta szegőy, elsimitani annak idején. A szinészek jók feladatokat nem kaptak, kis sikerüket jó játékuknak köszönhetik. Pesti a címszerepétől kitűnő kabinet alakot csinált. Alimásy (Gerlafyvá Sűőő polgármester veje) a papuczkormány, vagy jobban mondva a „polgármesteri” fenszabóság alatt rokadóztó férjét játsotta élethűen és élénken. Ágota (Makó Ayda) nem tehet róla, hogy szerepében nem aratott sikert. Azt a keveset, amit a szerző e szerepbe „adott”, azt Makó jó megoldotta. A jó névsor teljességgel megkívánja Benedek és Gőzon nevének a férfiak, Déri Rózi és Hevesy Gusztika nevének említését a hölgyek sorából. Képzit díszletek még mindig az unalmas-ságig egyhangok.

Sidney Jones lány zenéjű operetteje a G és á k volt Mányai Aranka jutalom-játéka. Mimóza szerepe bő alkalmat nyújtott Mányainak remek hangját csillogtatni. Végtelen kedves játékkal, édes filbe-mászó hangjával igazán elbájolta a nézőket. Tisztelői a csokrok egész ösöndével halmozták el, azért a sok szép óráért, melyet nekünk Mányai hangjával nyújtott. Sziklay kedves Mollyja, Déri meglegelőben ügyes táncba nem maradt hatás nélküli. Nagy Desző és Latsabár játékukkal sokszor megnevezették a publikumot. Külön kell még említenünk Gőzon Bélát, e fiatal kezdő szinészt, aki napról-napra más szerepokről tölt be és esobasem siker nélkül. Néki különösen a drámai szerepokről ajánljuk. A díszletek e darabban — kivételosen — megfelelőek voltak. A karól, ha nem szólnak semmit — már eleget mondtunk róink.

ANYAKÖNYVI HIREK.

— 1903 július 31-ától—1903. aug. 7-ig. —

Haldiosások:
Horváth József rk. földműves 83 éves.
Tóber József rk. földműves 63 éves.
Dicső Teréz rk. 8 hónapos.
Dávidovits György rk. 2 hónapos.
Vorbás Sándorok rk. magázó 63 éves.
Singer Samuok irv. 73 éves.
Skanetz Mária rk. 5 hónapos.
Sipos György ifj. rk. 10 hónapos.
Károly Jozsef rk. magázó 40 éves.
Kozis Mária rk. 3 hónapos.
Horváth Boldizsár rk. 11 éves.
Karcagi Teréz rk. napszámos 26 éves.
Weber Anna rk. 2 éves.

Házasságot kötöttek:
Zsupponics József vasuti — Miháci Mária-val.
Godinek József földműves — Szabó Katalin-nal.
Deutsch Tivadar kereskedő (Szombathely) — Bettlheim Arankával.

IRODALOM

„Honi Ipar.” A gazdasági pangás-sal ellentétben csupa élet a „Honi Ipar” legutolsó száma. Gyáfás Oszkár élesen megírt vezércikkben osterozza azt a módot, melylyel a főváros tanácsa kiosztja a Wodianer-féle alapítvány kamatait. A kereskedői kar ösüztetésén ejielt seb beho-gesztését várjuk e közleményől. Protovin kamarai titkár a vámközösség mutatta be eddig ismeretlenl új világtáblában egy legutóbb tartott felolvasásban. E felolvasás legérdekesebb részecskéit közölte gazdagitja e szám tartalmát, melynek hirtovára, mint mindig, most is eleven és eredeti. A lap előfizetési ára egész évre 10 korona.

KÖZGAZDASÁG.

— A magyar ipar érdekében! A magyar iparpártolás ügyének továbbfejlesztését, a belföldi termelés védelmének

ZALAI KÖZLÖNY.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” „a nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” a „Kotori takarékpénztár

részvénytársaság,” „nagykanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” a „nagykanizsai kisdudnevelő egyesület,” a „nagykanizsai tanítói járáskör,” a „nagykanizsai keresztyény jótékony öngyűjtemény,” „nagykanizsai izr. jótékony öngyűjtemény,” „szegények tápintézete,” a „katonai hadastyánegylet,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGETYES TARTALMU HETILAP.

Iskoláink beszámolója.

Régi szokás szerint beszámoltak iskoláink is a lefolyt tanévről. Az „Értesítő” garmadaszámra jelentek meg, gyarapítván a nyomdaipart is. Az érdeklődés irántuk nincs meg a kellő mérvben, legfőkébb a tanuló körében akkor, ha az értesítőket, avult és indokolatlan szokás szerint, benne van a tanuló osztályzata érdemjegye is. De hogy a közönség az iskola belső élete, érdemleges tevékenysége iránt akkor mérvű hajlandóságát táplálja, mely ösztönöz az értesítő gondos elolvasására, bizonyára nem állítható. Szinte kár a sok szép, érdemes munkáért.

Ha mindezeket elmondhatjuk általán az értesítőkről, még fokozottabb arányban fejezhetjük ki ezt **szakiskoláink** kiadványairól, mert hogy a magyar közönség a kereskedelmi és ipari szakiskolák tevékenysége és eredménye iránt viseltetnek nagyobb melegséggel — még kevésbé állítható, hiába hirdetik és forog közzé, hogy a jövő a kereskedelem és iparé, hogy az a nemzet fog gazdagodni és felvirágozni, amelynek hatalmas kereskedelme és ipara van, bizony ez országban nincs meg a közhelyekké vált ígékhez mért érdeklődés és így nem is lehet meg a szakiskolák élete iránt sem. Pedig át kellene hatra lenni az egész társadalomnak attól a tudattól, mily nagyfontosságú, hogy hazánkban tanult és művelt kereskedő és iparos kell bőséggel legyen. Igen, éppen nálunk, a hivatalnokyártó és kaputos proletárit nevelő országban.

A mi szakiskoláink szociális jelentőséggel bírnak abból a szempontból is, hogy a társadalom oly rétegei

számára is közelebb viszik iskoláink révén a kereskedelmet és ipart, melyek egyébként nagy távolságban állanak tőlük. Tapasztalati tény, hogy e pályákra egyfelől és főként a szükség, a megélhetés és a nemzedékek jövőjének könnyebb biztosítási reménye viszi a szülőket, de másfelől nem kisebb hatás tulajdonítható maguknak az iskoláknak, melyek a társadalom más osztályait is magukhoz vonzzák s így lassan-lassan átgyurják a felfogásokat, leküzdik az előítéleteket. Ezt a munkát kell nálunk ma a szakiskoláknak végezni. E nagy és nehéz munka folyik, de lassan, mint minden szociális belső erő érvényesülése. A **első kereskedelmi iskoláink** már-már szemléltető a hatás, de a **első ipari iskoláink** kevésbé. Előbbivel inkább barátkozott meg a társadalom. Kiténik abból is, hogy ez iskolák gyorsan szaporodtak s ma már felez számmal vannak az ország minden részében, gyakorta oly földrajzi pontokon, ahol nincs létező igazdi inokda és így szakiskola helyett egyszerű középiskolává válik. Népszerűség is ahhoz képest emelkedő. Sőt ha a tanuló számszerű adatait vennők alapul, mi volnánk a „legkereskedelmibb” nemzet e világon. Azonban a népesség nagy számúak más okai vannak, melyekről most nem szólnunk, hanem visszatér az előbbiekre, az értesítőikben közölt névsorból és statisztikai adatokból következtethető azon szivesen fogadható jelenségre, hogy a szak-, jelesül kereskedelmi felsőbb iskoláink a társadalomnak jelzett rétegeiből is szedik övendékeiket.

Ha lehet a **nevekből** következtetnünk és némi irányban lehet is, hogy némely iskolák névsorában látunk

oly hangzásukat is, a minők korában nem tartították azokat. Ez talán arra vall, hogy kezdenek megbékülni a szakpályával, bár tudjuk, miképp számosan ez iskolák végzésével csak gyorsabban, mert rövidebb idő alatt, óhajtik megszerezni a hivatalokra kiegészítő minősítést, a melyet több irányban nyújt a felső kereskedelmi iskola. De a neveknél többet mutatnak a **szülői társadalmi állására** vonatkozó adatok. A társadalomnak különböző rétegei mind élelnebb részt követelnek maguknak az értesítőkből. Azonban kellő óvatossággal kell fogadnunk ez adatokat, mivel általánosításnak nincs helye. Az iskolák látogatására helyi és családi körülmények is hatnak. Másként bíráló el egy oly iskola népességének társadalmi összealkotása, ahol esetleg nincs egészen vagy nincs teljes középiskola, a hol tehát úgy mondhatjuk, mintegy külső kényszer indítja a szülőket ez iskolák igénybe vételére.

Természetesen másként bíráló el oly iskolák ebbeli viszonyai, ahol más közép-, sőt szakiskolák is vannak. Hogy az általunk jelzett hatásokat pontossággal és mintegy matematikai bizonyossággal megállapítsuk, szintén speciális tanulmány volna szükséges minden egyes iskoláról, azonban ez majdnem kivihetetlen s talán fölösleges is volna, bár a felső kereskedelmi iskolák szönyegen levő reformja alkalommal nagyon hasznos volna. Azonban azok előtt, akik szakiskoláink iránt érdeklődnek, az összbonyomlás talán az, amit fentebb kifejtettünk és ez biztató. Igaz, erre — említők — főleg az életküzdő kényszere hat; az, hogy lassan-lassan köztudattá válik, miszerint ez ország bőven produkál

egyetemi minősítésű ifjakat, kiket a kevésbé fejlett magyar társadalom elhelyezni és ellátni nem bír; az, hogy be kell látni, miképp más téren is nemcsak lehet, de szükségesképpen kell is létet teremteni. Ha e meggyőződés fog gyökeret verni, akkor majd emelkednek szakiskoláink igaziznemi jelentőségre s fogják nagy missiójukat valóban teljesíteni. Addig meg kell elégedniök arra hatással is, melyet ma kifejtettek, mert a mi társadalmi iránylataink közepette az is vivmány. És érdemes a farsádg, a mit szakiskoláink kifejtettek, amint ezt évi tevékenységükről tartott beszámolóik, az értesítő is igazolnak.

Városi közgyűlés.

Mindenféle a közgyűlésről.

Megmondolva, hogy a nyár közepén folyt le a legutóbbi, városi közgyűlés, ugy bí szép számu, népes közgyűlésnek nevezhető.

Negyvenötven ember vett részt a gyűlésen. Előkegés sem maradt el a cifra festőül gyűlésteremből. Széles mederben folyt a vita „elvi” kijelentéseken.

Azt mondja egyik városi képviselő: nincs az elvi kijelentéseknek haszna. Nos hát tévedői méltóztat. Van haszon ebből is. A hírlapokról közzönetet szavaznak ezért ööknek t városatyák. Hiaz öök segítik nekünk agyonadni — az uborkaszegont. És utóbbvégre a vita mindig az elmék tükré.

Karcolatok.

A gyűlés meglepő interpellációszerű indítványokkal kezdődött. Az egyik városi képviselő reményét fejezte ki, hogy Nagykanizsa város méltóan fogja megülni Deák emlékét.

Mert t városi képviselőtestület, Deák érdemei olyanok — kezdte indokolni a tisztelt városatyá indítványát.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére címezten Nagykanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadotának el.

Késiratok vissza nem küldenek

TÁRCZA.

Lombsuttogás . . . .

Írta: **Barta Marianna.**

— A „Zalai Közlöny” eredeti tárcája. —

Bejártam az erdőt, amelyben egykoron, Dalolva bujkáltam által a bokrokon. Viszhangos dalomra a madárkar felett, Körültem az erdő csak jó kedvet lehel. Egy-egy szelid gerle a vállamra szállva. Onnan hirogatva, ha meszse a párja. A kisci, özikék felém szökdecseltek. A viszhangos erdőt, velők keráltam meg.

Most föllettem újra, a vidám barátot, Az erdőt, a mezőt, a vig társaságot. Nem is tudom hogyan, dalra nyílt az [ajkam

De csak elfojdott, reszkető sóhánban. A madárkar hallgat, búz ez a dal néki. A vad gerle most már az ággal beéri. Elszorult kebelből, hogy előbbre jöjék. Rebbentve futnak szét, a félénk özikék.

Egyedül kell járnom a hallgató erdőt, Nem lelik fel bennem, a vidám barátot. Régen — nem figyelem a lombsuttogásra. De most arra késétet szivem vonzódsza. Hallg! mit susoghat, miről szóhat nekem, Talán azt mondja, hogy nem látott már [regés?

De csak elhal lassan szivem dobogása. Egy nevet ismét, a lomb suttogása . . .

Az élhetetlen.

Írta: **Kozma Blanka.**

— A „Zalai Közlöny” eredeti tárcája. —

A felvidékről, valahonnan Iglo-környékéről került a fővárosba. Az apja olyan kis hivatalnok volt, akinek halála után a hivatal sem az árvalakkal, sem az özevgyel nem törődik. Nem is törődött velők senki. Fanny akkor 16 éves volt. Az anyja valaki tanácsára felhozta Pestre, elszegődöttette gyermekek mellé egy családnál s öt vasott gyermekek lett a gondozója. Öt forint havi béréből egy koronát megtartott magának, a többi pedig minden hónapban elküldte az édes anyjának. Az öt csemetének joga volt együttesen is, külön-külön is pülnöni ezért a bérért, hiszen a mama jókat nevet, hogy minő atlétkái fejlődönek az ö anygyláki.

Sohase panaszkodt az anyjának, éjél azonban mikor senki sem látta, keservesen hullottak könyei. S ha néha-méha napközben is köny lopozott szemébe, a szobalány vizgaltatta.

Ne sirj, te kis liba, én sem töröm soká ezt a nyomorúságot, én sem leszek mindig a más kutájja. Ne busulj, leszünk a magunk urai, szépek is, fiatalok is vagyunk. Én már felmondtam, elszején saját lakásom lesz. Ha nem bírod a szolgálatot, jer el hozzám, majd faragunk boldog és valámii.

Fanny bámulva hallgatta a merész beszédet, de nem értette. A szobalány elszején elment s átadta a címét, meg-hagyva Fannyt, hogy okvetlen látogasson meg.

Nem kellett soká várni a látogatásra. Az egyik csemete kijelentette egy delután, hogy ő most ezzel a darab kövel behajítja az ablakot, s mert Fanny nem engedte, hát az ő fejéhez vágta.

A szegény leány fejéből patakzott a vér, s bódulatban, lelkeben bizonyon keserűséggel tályogott az a szobya. Estére pedig elbocsátották, kidobták, mert magukra hagyta a gyerekeket?

Hová menjen szegény? Alkonyodott, itt-ott már égett a gáz. Fojtó kód nehezödt a városra. Mig könyei lassan peregtek alá sápadt arcán, szazon tépelődött, hogy felkeresse e Márcást, észre sem vette, hogy már befordult abba a kis, zug utcába.

Már a ház előtt állott, meg egy pillanatig haboz — valami azt sugja, hogy ne lépjen be — de édes kacagás hangja jut fülehez, s ez oly erővel vonzza, — hogyjane, hisz milyen régen nem nevetett ő!

Halkan kopogott az ajtón Semmi válasz. Megnézte ismét a számat, ha nem tévedett-e. Nem, ez az. fölszánt 5. Ismét kopogtat. Erre kinyílt a legutolsó ajtó, kilép rajta egy terjedelmes nő, olyan pelyhedő bujasszal, hogy megirigyelhette volna akármelyik husz éves ifjú ember.

Öblös hangon kérdezte: kit keres galambom.

Marcást az ötés szám alatt. Hja lelkeim, nincs itthon az ilyenkor. De maga az a Fannyka ugy-e, akit ő már régen vár.

En vagyok, felelt a leány. No jól van szivecském, éppen van egy üres szobám, itt a hatos szám, ez a szobája.

Közönlöm a jószágát, de én nem vehetek fel szobát, nincs pénzem. Engem Marcsa hívott, azt mondta, hogy hozzájöhetek, ha kilépek a helyemből.

Nem baj az galambom, majd akad az ilyen kis halaszkánál pézuze. A vén boszorkány ravaszul mosolygott, a Fanny mindig rosszabbul érezte magát. De mikor a lámpafénynél megnézte a hosszukát, tisztá kis szobát, eloszlott szorongó félelme.

Nemskóra megjött Marcsa is, de milyen máskép nézett ki most. Selyem ruha, fényes csillagó öltözék, tollas kalap, gyűrűk a kezén, függök a fülébe. S milyen otthonosan éri magát azokban, mintha mindig viselte volna.

Nős, kis madaram, hát megjöttél, de régen is várlak. Mától kezdve aztán Fifi lesz a neved, Fanny — tudod az igen ködsönységes; ongem Mirzának hívnak, el ne felejtésd; amire szükséged van, kérj ne öregtől, az hitelen, s aztán majd ha lesz pénzed, visszazíted.

De miből lesz pénzed? Hisz ha elszegődöm s több bért kapok, akkor sem jut nekem erre, mert anyámnak kell kölödenem.

Ne busulj te azon, biztatta Marcsa, lesz neked pénzöd bőven, s még többet küldhetek az anyádnak.

Sokáig nem értette Fanny ezt a beszédet, s mire villogásos támadt agyában, keservesen sirni kezdett. Jók reggel elszökött e helyről, hogy elszegődjék. Ki fogadna fel egy leányt, akit elkergettek, melyik asszony fogadná gyerme-

kehez őt, aki sugár termelével, gyönyörű arcával, bánatos szemével mindenkit megigé.

Napokig járt, míg elfogyott utolsó garasa, de nem tudott helyhez jutni. Nagy hatalom az éhség. Mikor elfogytak könyei, már nem tartotta szörnyű bűnösnek Mirzát. Most már elfogja tartani ő is magát. Azzal sem törődik, hogy mit mondanak az emberek, hisz ök kergeték bele.

Nevette fogadta Fanny. Tudtam, hogy vissza jössz, lásd már vettem neked ruhát is! Itt a selyem ruha, kalap és a többi, az ára 20 frt., majd megfizeted az öregnek.

Most pedig fölöltöztetek. Fanny csak nézett maga elé, mit tudta ő, mi történik vele.

Es azon az estén pezsgő durrogás, zene mellett Fifi kisasszony lett belőle. Hajnal felé pedig mámoros állatban karofónus vezették haza.

Kétfőn ébredt, kábultan, alig emlékezve valamire. Az idegen hely látására ijedten ugrott ki ágyából, hogy meggyőződjék, nem-e rémes álom, ami agyában motoszkál.

Az asztalon megcsörrent az ezüst pénz, egy halom. Dehogyan álom, bizony való. Szeretett volna menekülni, de tehetetlen féjaldalmában csak habkönnyű ingét tépte le magáról, mintha ezzel eldobná a rápatádt szennyét is. Telt az idő, de hiába, Fifi kisasszony csak akkor öltötte fel a selyem ruhát, ha éhsége készítette rá, vagy ha hási-asszonya zaklatta.

A polgármester is beszélt ekkor. Ő szavát nem lehetett érteni. De Dick egy későbbi személye felszólalása sejteti velünk annak tartalmát: A polgármester őt (Dick) mindig rendretartási, ezért ő a képviselőtestülethez fog fordulni. (Óriási zaj.) Nem hagyom magam terrorizálni! A hivők arcai meggyultak. Elégtételt neki! — suttogták az arok. Míg felhangzott az eddig néma ajkak „eláll”-ja. Csak egy pezsamista arc maradt komoly, mely halgatagon, de sokat jelentően mondta: az „eláll” eleinte is sok igazság van az obstrukció városatya kifakadásában.

Ki tudta a sok beszédese arcot élet-hűsen rajzolni. Erdések pedig ezek... Gyönyörű szónoklatok sugárzanak róluk. Híbsa remek van az arcisma. Az ajkak is beszédtek. De erről majd tudósítunk:

Deák ünnepe.

Az ülés elején Remete Géza szóba hozta Deák Ferenc születésének századi évfordulóját. Reméli a szülő, hogy Nagykanizsa város méltóan fogja megünnepelni október 17-ét. Hivatkozik Deák érdemeire és arra, hogy a „haza bölcsé” megének szövegét. Bizottság kiküldetését kéri, mely társai programot terjeszt elő. Az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadták. A bizottságot megválasztották.

A dohánygyár ügye.

Unger Ullmann Elek emelkedett szóhoz. A helyi lapokból értesült, hogy az állam törökpápa és szivarka dohánygyárát akar felállítani a Dunánál. Minthogy alapos reményünk van a gyár elhelyezésére, indítványozta monstra küldöttség keressék fel a pénzügyminisztert ez óhaj előadására, élén a polgármesterrel. (Helyeslés.)

Deák ösztöndíj és emléktábla.

Élénk vita volt e pontnál. Deák Ferenc emlékére tudvaleg megyei ösztöndíj alapozt szerveznek. A pénzügyi bizottság 200 korona hozzájárulást javasol a tanács 500 koronát. Dick József v. képviselő előre is tudja, hogy ezt az ösztöndíjat a zalaegerszegi gimnázium kapja annak idején. (Zaj.) Ez okból és a város rossz anyagi viszonyai miatt kéri a pénzügyi bizottság előterjesztését. Folytonos zaj közt beszélt a polgármester. Védelmébe vette a vármegyét és a nagy zaj közt mintha valami rendretartási szavazt hallottunk volna Dickre. Erre való Dicknek későbbi személysé felzárkása.

Remete Géza: Szűkebb körökben tartja a kétszáz koronát. Annál is inkább, mert nincs megveszteve, hogy melyik gimnázium fogja kapni az ösztöndíjat. A szülő egyik későbbi felszólalásában a nagykanizsai főgimnáziumban alapítandó új Deák ösztöndíj eszméjét vetette fel.

Dick József: Személyes kérdésben kér szót. A polgármester őt mindig rendretartási, ezért ő a képviselőtestülethez fordul. (Nagy zaj.) Nem hagyom magam terrorizálni, jegyzte meg ingerülten Dick. Látszólag a polgármester ama szavaira reflektált, melyben kijelentette, hogy a vármegyéről nem tételhet fel az az intenció, mintha majd az ösztöndíjat épp csak a zalaegerszegi gimnázium kapná.

Elek Géza szintén a pénzügyi bizottság előterjesztését pártolta. Az új nagykanizsai ösztöndíj eszméje szerinte is üdvös.

A szavazásból a pénzügyi bizottság véleménye került ki győztesen 24 szavazattal 18 ellen.

Most is a pénzét sürgeti, hogy vagy fizessen, vagy... Meri hát ilyen szép lány jobb sorban is élhetne, s ha már ráadta fejét, ugys mindyeg.

Szegény Fifi, állig mer beszélni, fáj a sző, ami kijön gyulladt torkán.

Kopognak az ajfón, a postás jön. Az édes anyja ir Fannyának, akiről azt hiszi, hogy komorna s jó fizetés van.

Panaszolja a szegénységét, hogy nem kap varrni valót, aztán a Juliska is nagy lány, ideköldei, hogy Fanny keresen neki helyet, talán ott ahol ő van, akkor együtt lennének. Laciica kiharadt az iskolából, nem tud tandíjat fizetni érte, Lajoska beteg, s orvossg kellene.

Még le sem törtül hők könyeit, hanem felugrik s rekedtan susogja: Nem, nem jön ide Juliska, küldök pénzt. Aztán ismét Fifi kiszasszony lett. Menny pénzt teremtani a Juliskának, Laciicának, a kis Lajosnak. A cipőse szép dundol feje körül. Éltárja testét, vizi, ragadja magával. Itt-ott megáll egy pillanatra, a torka — a torka ugy elszorul, kiszárad.

Ezután az Irodalmi és Művészeti Kör átiratát olvasták fel, melyben — mint-hogy a Deák emléktábla felállításához szükséges összeggel nem rendelkezik — segílyt kér. A közgyűlés 1800 korona hozzájárulást szavazott meg.

A gimnázium ügye.

A gimnázium néhány befűgye került sorra. A párhuzamos II. osztály felállításával szükséges volt tanterv ügyében a polgármester tárgyalat a piarista rend főnökével. A rendfőnök rendi tanerőt ez időn nem adhat, de a jelentkező két civil tanerőről 1 évre gondoskodik. A városi gimnáziummal betöltendő új iskola orvos és egészség tanári állás rendezésére tárgyában a pénzügyi bizottság kérte, hogy az állampénztár javadalmazza őket.

Vita a közkórházi költségvetésnél.

A költségvetés a régi keretben mozog, s csak a belneklő orvos fizetését emeli 1000 koronáról 1400-ra azaz az indoklással, mert 1000 koronáért nem találunk belneklő orvost.

Eperjessy Sándor a másodorvos fizetésének is kéri az emelését. Dick József a városi tanács indítványát pártolja.

Elek meggyőződése az, ha egy írják ki a pályázatot, az állás 1400 koronával lesz honarúva, akkor nem kapnak orvost. Kéri a pályázatot ugy kihirdetni, hogy a pályázó adja be igényeit. Lengyel előadók: Csak költségvetéséről van szó.

Remete Géza a tanács javallatát fogadja el, de pártolja Eperjessy indítványát. Deák Péter a kórházi lelkes fizetésének emelését ajánlja.

Ezután még Nith Norbert sorolta elő a kórház-orvos lakás bajait, amely után a költségvetést tételekkel tárgyalják. Fizetés emelésében csak a belneklő orvos részesül. A többi erre célzó indítványt elvetették.

A színház — helye.

A színházi bizottság mozgalmat akart indítani az állandó színház ügyében s ezért ennek a mozgalomnak alapvetését abban vélte megtalálni, hogy az ugynevezett csoportba kérte az állandó színház — helyét. A pénzügyi bizottság pártolta az eszmét és kérte a színházi bizottságot, tartsa állandóan felismerve az új színház ügyét. Ez került a közgyűlés elé.

Dick József szerint a színház helyéről most beszélni, — mikor az, tán évtizedek múlva lesz felépíthető — nem lehet. Nith Norbert: Az unokákat nem kötelezi a mi határozatunk. Különböző templom számára akarja a csoportba töltek.

Lóke Emil: A színházi bizottság nem akarta a házacportot elkérni a közgyűléstől. A helykéres csak alapja a mozgalomnak. Knortzer György: A színházi bizottság mozgalmat akar indítani annak az ügynek szolgálatában, amely hivatalos.

Elek Lipót arra kéri a Közgyűlést, hogy a csoportba hõ neveztessek meg, hanem csak a tér.

Remete Géza Dick képviselőtársra nézettel osztja. A képviselőtestülettel nem tartja összeharthatónak, hogy oly határozatot hozzon. (T. i. a hely kérdésének eldöntését.) Annál is inkább nem, mert nem tudjuk mikor lesz pénzünk az új színházra.

Ujbló Dick emelkedett szóhoz, hogy kijelentse „hogy elvi kijelentéseknek gyakorlati haszna nincs. A közgyűlés realis kérdésekkel foglalkozzék.”

Másnap korán reggel már ott a postán, kezében a pénzzel; ott abból mindenne.

Egy óra múlva lázasan, égő szemekkel fekszik kis szobájában, torka száraz, s nincs aki egy ital vizet adna. Lázás álma van, anyját látja, s a Juliskát, aki itt van közelében. Fájdalomban szeretne feloldítani, de csak fuldokol. Akkor lép be a háziasszony, de ijedten ugrik vissza, s már intézkedik, hogy holnap kórházba vigyék.

Eljött a holnap. A ház előtt meg áll a kórház kocsija, az emberek bemennek érte. Költögetik, kérdegetik. Szegény Fanny nem hallja már ezt. Megölte a torkyokk.

Este pedig Mirza hangos, zajos társaságban beszélt el a többi lányak, hogy meghalt az az éheltetlen.

Egy öreg ur a szomszéd asztalnál végighallgatta a történetet, s miközben egy könyvespót gördült végig arcán, csendesen szólt: egy martirul van több az égben.

Bár voltak hívei felszólalásnak, az „arok” örültek is neki, de az ajkak (őh azok ajkak) szűkösbeéggel elfogadták — a színház helyét.

Kisebök ügyek.

Szóba hozta Remete még az állampénztár (nem adóhivatal) épületének tarthatatlanságát. Az állapot javítására mozgalom indítanak.

Elfogadták egyhangúlag a városi zárszámadósokat és városi nyugdíjintézet számszámadást, valamint az előki előterjesztést a ca. és kir. lakanya telepén építendő pótkerék ügyében.

Délután öt órakor már a Korona kávéház panyjára alatt tárgyalják az új színház — helyét!

Utközben.

Velenec, augusztus elején.

Velenecet, a lagának városát, már évszázadokkal ezelőt sokan méltó módon írták le. Csak Goethe, Kadent, Dessewryt és Roth Miksát említem. Nem fogok tehát ismétlésbe bocsátkozni, hanem csak azokat a mozzanatokat rögzítem meg, melyeket végig éltam, miot az amatőr fényképez meggróztta a felbukkanó jeleket. Ha tehát sikerül, egy pár Hruskaféle képet papírra vetnem, céltomat elértem. Ha valaki Triestből Velenecbe hajón, vagy megfordítva Velenecből Triestbe, ne váltsón eladó osztályú jegyet, mert ez hibávalo kiadás. Mindenki csak a földszerezőtörszék, mert onnan szemlélheti legjobban az örökös mozgó elemet, a tengert. A fedélzetlen azonban támlaszékre van szükség. Ilyet pedig csak az kap, aki a pincreket bususan fizeti, akár első, akár másod, akár harmad osztályú utas legyen az ember. Ha pedig a miatt szidjuk a kelleit, azonnal találjanak valija magát, aki világrét se tud más nyelven beszélni, mint olaszul. A benyomás, melyet a Markus tért gyakorol a szemlélőre, megható, olyan mint a mester pályára a gyerekre; az ember is majdnem sírva fakad a Markus tért láttára. Egyik szárazföldi város hasonlít a másikhoz, de Velenec nem hasonlítatható össze semmiféle várossal, mert egészen más módon épült. A paloták a Canal granden mér erősen meg vannak viselve. Csak a palotákban elhelyezett hotelek vannak jól kitartozva, a szálloda-tulajdonosok érdekében. A szállodák nagyrésze angol szyndikatus kezében van. Jól vannak vezetve és valamivel drágábbak a budapesti szállodáknál, de elég kényelmet nyújtanak. Velenec forgalmának főere a Markus tér, a kigyó alakú 80 méter széles Canale grande és a Riva. Ami erőfelől van, bűdös azok utcákból áll, részben a szegénység tanyája. Étközde és trattoria van elég, hol mindentől fővárosi áron jól lehet étkezni; de óvakodjék az ember sőt inni, mert ez nem mindentől gyanulhat eredetű. A legszebb útletek a procuraciák alatt és a Merceriának nevezett utcában vannak. A veleneczi különlegességek: csipkék, tvegárúk, képek és ékszerek. Hogy dupla árt kérnek és az ár felét elengedik, az mese. Egy 13 éves nagyzerekr árt kínált. Felét ígértém. Erre méltatlankodva főnökésem fordult és azt mondta: „Ez az ur magyar, ennek nem adunk el, mert csak a magyarok ígérnek fél árt.” A legelőkelőbb képek nagy előkegyességgel mutogatják az idegennek a raktrárt és gyárakat, annélkül, hogy valakit vételre készítenének. Sőt vezetők is adnak az ember mellé, aki felvilágosításokkal szivesen szolgál. Az üzlet foglalja el a veleneczi benaszólt ember egész gondolkodását. Üzletről álmodik a gyáros, a művész, a kalmár, a gondóleri és a közgazdasági tevékenység annyira batja át a velenecit, hogy még olyan fontos és világraszóó esemény, mint a veleneci patriarkának pápává való megválasztása is minden nagyobb impressió nélkül mult el. Perze a kamelotok kiabáltak, az 56 templom összes harangja zugott, de a terek, templomok trusek voltak. A nyomdajpar egy órával a választás kihirdetése után már ártulta a pápa arcképt. Pedig Sarp nagyon kedvelt ember volt Velenecben. A város ügyeit Grimaldi gróf polgármester segítségével 6 intézte.

A sokaság, mely reggel a Florian és Quadri kávéházak apró asztalkáit ellepi és este a térszén mellett a Markus térsen tolong, perze nemzetközi publikum. Az amerikai nőt a legő fátlyórol, a pesti gazdag nőt az elegans, de izléstelen öltözékű, a veleneci nőt egyszerű, csipkével lerakott toalettkölt, festői kalapjál, gyöngy és gyémántos felbuválójáért ismeri meg. Magyar vagy 2000 van egyszerre nyáron Velenecben és a Liden. Itt meglehetősen nagy, de rut stílú ven-

déglők vannak, a hosszú sziget majdnem árnyéktalan és ha a beláthatatlan tenger nem kárhoztja a közönséget, nem tudnám megmondani, mit keres a Liden. De aki Velenecbe megy művészetet tanulmányozni, az megtalálja ott, amit keres: a művészetek tanítómestereit a művészet őszes terén. Egy hajdan gazdag kalmárnép házozta össze ezeket a milliárdokat érő műkincseket, melyek most szakadatlanul vonzák az idegeneket. Szervezett idegenforgalmi irodák Velenecben nincsenek, ezt nem tartják szükségesnek és mégis hány ember és látogész zarádokol oda, hogy lelkeiben megijudhódjék a művészet és forrásban. Ennek a forrásnak a neve Tizian Tintoretto, Paolo Veronese, Palladio és Sansovino. A 16. század művészeti alkotásain kívül még van a városnak modern művészetek múzeuma, melyben a modern mesterek kiváló képei és szobrai foglalnak helyet. A mi hazai festőink Magyar-Manheimerről vannak képviselve. Az idei nemzetközi képképzés 24 teremben van elhelyezve és mintegy 900 számból áll. A Budapest fővárosi nemzetközi képképzés hozzá képest szerénynek mondható. Az új spanyol star Zuloaga egész kollekcióval van képviselve.

Az idei nyár még Velenecben is nagyon tñrhető volt. Velenec egyáltalán kevésbé forró, mint Fiume és Abbázia. Este a tenger felől dűtő szél fúj, míg Abbázia minden oldalról védve van és idegzsongító levegőjével nagyon leveri az embert. A levegőnek és viszonyoknak ugyanazt a hatását tapasztaltam 5 heti távollét után szőlővárosomban is.

HIREK.

István király. Nemzeti Ünnepet ültnek e hó 20-án, amelyben nem szabad hozzáférkösnie a hétköznapi élet semmiféle hullámverésének. Annak a magyar fejedelemnek a nevéhez kapcsolton, aki először nevezte magát királynak: Ünnepejtük ezt a világtörténelmi tényt, hogy a magyar nemzet ezen a földön szilárd államszervezetet alkotott s belépett a közösségbe a nyugati keresztény civilizációk.

A király születése napja. Ő Felsége I. Ferenc József születése napjának évfordulója alkalmából folyó hó 18-án kedden d. e. 11 órakor az isz. templomban ünneplés hálaadó istentisztelet fog tartatni.

Felhívás Szent István napjának ünneplése tárgyában. Az Országos Nemzeti Szövetség egyik kiváló feladatává tette, hogy Szent István napjának nemzeti és társadalmi irányú méltó megünneplése érdekében minél szélesebb körre terjedő mozgalmat indít. Szövetségünknek van ugyan tudomása arról, hogy az egyházi ünneplésen kívül néhol társadalmilag is megünneplik augusztus 20-át, de hol és miként ezt e végbe, az még nagyon kevés ismeretes. Kétséget nem szenved azonban, hogy az eddig itt-ott szokásban levő ünneplések csak helyi jelentőség tulajdonítható és Szent István napjának rendezése, országos méretű ünneplésről s ennélfogva ennek az ünneplésnek általános az egész nemzeti életre kiható jelentőségéről ez időszert meg szó sem lehet. Már pedig az Országos Nemzeti Szövetségnek éppen az a törekvése, hogy e nap ünneplését oly módon emelje érvényre, hogy első, vagy királyunk emlékéhez méltó legyen. Azt óhajlunk, hogy e napon, melyet különben az 1891. évi XIII. törvénycikk a munkaszünetes napok közé emelt, a haza minden polgárának megemlékezése és hálaja az általa a magyar nemzetnek megszerzett szent korona első viselője, a magyar haza szilárd alapra helyezője és szervezője felé forduljon. Minthogy pedig az Országos Nemzeti Szövetség mindenek előtt megbizható tudomást kíván szerzeni, hogy hol és miként van szokásban már eddig is Szent István napjának társadalmi ünneplése, ezenneleg egész bizalommal azszal a kéressel fordul a nagyérdemű közönséghez, illetőleg e sorok t. olvasójához, aki ez ügy iránt érdeklődéssel viseltetik, hogy nekünk e tárgyban felvilágosítást és tájékoztatást adni sziveskedjék. Az erre vonatkozó szives értesítést, valamint az ünneplés módját illető észteket és tervek közlését a címzéselt kérjük: Az Országos Nemzeti Szövetségnek Budapest, VII., Kerespesi-ut 72.

Házasságok. Lóbi Mór Budapestről f. hó 16-án tartja esküvőjét Kohn Margit kiszasszonnyal, Özv. Kohn Ödöné leányával.

Schöb Gyula Kaposvárról f. hó 23-án 5/2 órakor tartja esküvőjét Nagykanizsán Brauer Rózsa kiszasszonnyal, Brauer Bernát, bánokszentgyörgyi földbírtokos leányával.

Szombati városi közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározza, hogy az új dohánygyárnak Nagykanizsára való körlemzéséért, a város deputációt küld a pénzügyminiszterhez. Ez alkalommal egy szakferfú, akinek szivesége révén figyelemre méltó cikket hozhattunk már a dohánygyár ügyében, a következő sorokat juttatta hozzánk, melyet figyelembe ajánlunk az intéző köröknek: „Vannak sokan, akik úgy képzélik, hogy új dohánygyár felállítását, hogy azt egy városnak adományozzák és abban a városban rögtön elkezdik az építést. Ilyenformán úgy állna a dolog, hogyha pld. Nagykanizsa kapná meg a dohánygyárat, úgy mindjárt oda áll 200—300 kműtves és építi azt. Szó sincs róla. Ha egy városra kimondjuk, hogy ott fogunk építeni gyárat, akkor előre kell teremteni egy már létező alkalmas épületet, ahol ideiglenesen megkezdik a gyártási munkát 80—120 fővel, tanulmányozni a munkás viszonyokat; — s ha 2—3 év után a helyet alkalmasnak találják, akkor írják ki a pályázatot a gyárépítésre s így 5—6 év eltelik, míg a gyár kész lesz. Tehát mielőtt elmegy a deputáció, nézzék körül a városban olyan épület után, ahol az ideiglenes gyár elhelyezhető. Tervezetést azonban ily ügy nem tñr!” Ezek a figyelemre méltó sorok. Nem akarunk mi sem tervezettni, mert erős verseny lesz a dohánygyárért. Azonban reá kell mutatnunk a régi honvédelkanyrára, amely üresen áll, s azt hisszük megfelel a célnak. A deputáció, a városi közgyűléstől utólag kérendő jóváhagyás reményében — legalább nem hisszük, hogy ezt ellenéznék utólag — felajánlhatja a régi kaszárnyát. Hangulyozva kijelentjük szakoraink szavait: Az ügy tervezetést nem tñr. Induljon a deputáció mihamarabb. Keressük fel Zichy Aladár gróf országgyűlési képviselőket és az ő vezetésével járuljon a deputáció a pénzügyminiszter elé. Képviselőnk reméljük meg fogja győzni a minisztert kérelmünk méltányosságáról. Induljunk! Szerencse fel!

Átthelyesés. A közoktatási miniszter Kunfalvi H. Rezső főgimnáziumi rendes tanár saját kérelmére Zalaegerszegről átthelyezte a ceglédi állami főgimnáziumhoz.

Az egytelkértl sáttér. E héten már nagy tömegek keresték fel e gyönyörűen lombos sáttér jól gondozott utait. A sáttérkat valószálg meglepte a kert szélese rendezése. Különböző csinos a két kieszárd fatörzs, melyet szépen fonnak körül a zöld fűt indák. A fa, a körülötté levő nagyok általában szédelítettül, virág és növénycsoporttal hangulatos benyomást keltsenek. Igazán örülök, hogy alkalomunk van egy ily kis köztintézmény fejlődéséről a dicsőret hangján megemlékeznünk.

Új tanár. A zalaegerszegi főgimnáziumhoz az eltávozott Kunfalvi helyébe Sárkány Lóránd kolozsvári egyetemi tanár segédét nevezte ki a közoktatásügyi miniszter.

Mise a pápáért. Ma szombaton délelőt 11 órakor X. Pius pápa koronázásának alkalmából hálaadó szentmise lesz a szent ferencrendiek templomban.

Szerkesztői hír. Lapunk feléles szerkesztője Nagykanizsára megérkezett, ismét átvette a Zalai Közöny szerkesztését.

Eljogyzések. Ardó Leó okleveles gyógyszerész Nagykanizsán eljegyezte Lackenbach Katalin kiszasszonnyal, Lackenbach Ferenc kereskedő leányát Zalaegerszegen.

Neu Miksa, a déli vasut tisztje, eljegyezte Balog (Breiner) Berta kiszasszonnyal Vasvározt.

Dohánygyár Nagykanizsán. A szombati városi közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározza, hogy az új dohánygyárnak Nagykanizsára való körlemzéséért, a város deputációt küld a pénzügyminiszterhez. Ez alkalommal egy szakferfú, akinek szivesége révén figyelemre méltó cikket hozhattunk már a dohánygyár ügyében, a következő sorokat juttatta hozzánk, melyet figyelembe ajánlunk az intéző köröknek: „Vannak sokan, akik úgy képzélik, hogy új dohánygyár felállítását, hogy azt egy városnak adományozzák és abban a városban rögtön elkezdik az építést. Ilyenformán úgy állna a dolog, hogyha pld. Nagykanizsa kapná meg a dohánygyárat, úgy mindjárt oda áll 200—300 kműtves és építi azt. Szó sincs róla. Ha egy városra kimondjuk, hogy ott fogunk építeni gyárat, akkor előre kell teremteni egy már létező alkalmas épületet, ahol ideiglenesen megkezdik a gyártási munkát 80—120 fővel, tanulmányozni a munkás viszonyokat; — s ha 2—3 év után a helyet alkalmasnak találják, akkor írják ki a pályázatot a gyárépítésre s így 5—6 év eltelik, míg a gyár kész lesz. Tehát mielőtt elmegy a deputáció, nézzék körül a városban olyan épület után, ahol az ideiglenes gyár elhelyezhető. Tervezetést azonban ily ügy nem tñr!” Ezek a figyelemre méltó sorok. Nem akarunk mi sem tervezettni, mert erős verseny lesz a dohánygyárért. Azonban reá kell mutatnunk a régi honvédelkanyrára, amely üresen áll, s azt hisszük megfelel a célnak. A deputáció, a városi közgyűléstől utólag kérendő jóváhagyás reményében — legalább nem hisszük, hogy ezt ellenéznék utólag — felajánlhatja a régi kaszárnyát. Hangulyozva kijelentjük szakoraink szavait: Az ügy tervezetést nem tñr. Induljon a deputáció mihamarabb. Keressük fel Zichy Aladár gróf országgyűlési képviselőket és az ő vezetésével járuljon a deputáció a pénzügyminiszter elé. Képviselőnk reméljük meg fogja győzni a minisztert kérelmünk méltányosságáról. Induljunk! Szerencse fel!

Átthelyesés. A közoktatási miniszter Kunfalvi H. Rezső főgimnáziumi rendes tanár saját kérelmére Zalaegerszegről átthelyezte a ceglédi állami főgimnáziumhoz.

Az egytelkértl sáttér. E héten már nagy tömegek keresték fel e gyönyörűen lombos sáttér jól gondozott utait. A sáttérkat valószálg meglepte a kert szélese rendezése. Különböző csinos a két kieszárd fatörzs, melyet szépen fonnak körül a zöld fűt indák. A fa, a körülötté levő nagyok általában szédelítettül, virág és növénycsoporttal hangulatos benyomást keltsenek. Igazán örülök, hogy alkalomunk van egy ily kis köztintézmény fejlődéséről a dicsőret hangján megemlékeznünk.

Új tanár. A zalaegerszegi főgimnáziumhoz az eltávozott Kunfalvi helyébe Sárkány Lóránd kolozsvári egyetemi tanár segédét nevezte ki a közoktatásügyi miniszter.

Mise a pápáért. Ma szombaton délelőt 11 órakor X. Pius pápa koronázásának alkalmából hálaadó szentmise lesz a szent ferencrendiek templomban.

Szerkesztői hír. Lapunk feléles szerkesztője Nagykanizsára megérkezett, ismét átvette a Zalai Közöny szerkesztését.

Vihar. Csütörtökön este nyolc óra tájban óriási vihar vonult el városunk felé. Villámok, dörgés töltötte be a levegőt, mely után hatalmas mennyiségben megeredtek az ég csatornái. A nagy eső következtében a víz az utcákon megakasztotta a közlekedést. Több helyütt felszakította a csatornákat. A Szarvas

szállóban szemben fekvő város tulajdonát képező csoportba viz alá került. A szobákban a lakók fél méter magas vízben voltak. Néhány bator ember segítette ki a lakókat kézművelés helyzetükből. A mezei és kertei vetelemekben is sok kárt tett.

— **Állampénztár vagy adóhivatal?**
A következő sorokat kaptuk közértesítőre: „Az 1902. III. t. c. és az ennek végrehajtására kiadott utasítások ugyan kifejezetten „kir. állampénztár” elnevezést használnak, s csak járulék közt említik az adóhivatalt, (mely elnevezés már különben sem fel meg e hivatal ügykörének), de amíg a pénzügyminiszterium az adóhivatal elnevezésnek megváltoztatását el nem rendeli: addig a címzetésben a hivatalos bélyegezőkben nem szabad a kir. adóhivatalt „állampénztár”-nak nevezni, mert ez ideig még csak a budai kir. adóhivatal elnevezésének „budapesti IV. ker. kir. állampénztár”-ra való megváltoztatása rendelkezett el. Erre való tekintettel azonban a kir. adóhivatalt és ezek tisztiz személyeinek elnevezésének megváltoztatása, valamint egyéb szervezeti módosítások tekintetében a pénzügyminiszterium valószínűleg nemcsak a kir. adóhivatalt fogja.”

— **Országos sültopári kongresszus.**
A székesfehérvári sültopártület az 1903. évi kongresszustól nyert felhatalmazás alapján f. hó 19. 20. és 21. napjaira egybevitte az ország. sültopári kongresszust. — **Hangverseny.** A nagykanizsai róm. kath. lelk. templom építő bizottsága a Katolikus Legényegylet szives közreműködésével a „Polgári Egylet” nagyeremlékben 1903. évi augusztus hó 20-án azaz Szent István napján a templom építési alapja és a Katolikus Legényegylet könyvtára javára jótékony célú hangversenyt rendez. Kezdete este pont 7/8 órákor. Jegyek előre válthatók Kaszli Testvérek urak által.

— **Vármegyei közigazgatási ülés** kedden. Az elmúlt júliusról kevés jelenteni való volt Dr. Ruzsics Kálmán kir. tanfelügyelő megfigató Csáktornya és a továbbképzés tanfolyamát, a járt Balatonfőrederen hol az áll. felv. népszerűkkel interussal akarja ellátni, ezeken kívül még több iskolát meglátogatott. A pénzügyigazgató jelenti, hogy júliusban beértek 136 551 K. 86 fill., egyenes adót, tavaly ilyenkor többet fizettek be 10 470 K. 58 fillérről.

— **Köszönetnyilvánítás.** — A nagykanizsai Emberbarát Temetkezési Egylet f. hó 2-iki zászlószentelési ünnepélyen megjelent egyesület és testületének, úgy a közreműködőknek és sebhúrásák hőlyeinek, valamint a felbúzózóknak ez uton is hálás köszönetet mond a rendezőség. A felbúzózó névsora a következő: N. N. 3 kor., Eperjessy Gábor, Klein Endre 5—5 kor., Dobrovics Milán 3 kor. 60 fill., Mihoffer Gyula 2 kor. 60 fill., Halasy Ádám 2 kor., Steiner József 1 kor. 60 fill., Lengyel Dániel 1 kor. 60 fill., Abraham József, Török István, N. N. 1—1 kor., Raffay Rezső, Kollorics István 80—80 fill., Szabó József, N. N., N. N., Halik Frigyes, Kubát István, Páti Lejos, Eger Zsigmond 60—60 fill., Kovács János, Schless Antal, Skorjány József 40—40 fill., N. N., N. N., N. N. 20—20 fill. A zászlószentelés megváltásáról szóló kimutatást később közöljük.

— **Balaton kirándulás.** Balatonfőrederi jelentik: Balatonfőrederi közönséges augusztus 3-án Bucics Tivadar zalavármegyei aljegyző, B. Főrederi fűrdőbiztosá vezetésével sikerült hajó kirándulást rendeztetni, amelyen száznál többen vettek részt. A hajó először Főrederi előtt baloldalt el, aztán Badacsony felé vette útját, ahol kikötött. Itt a társaság megnézte a Róza szigetet, aztán felment a Róza szigetre, amelyet állítólag Kisfaludy asszál használ. Erről a kőről az a monda van elterjedve, hogy aki arra leül, egy éven belül férjhez megy vagy megházasodik. A leányok siettek is helyet foglalni, a leányosság azonban őrizkedett a babonás kőről. A hajó egy óra után Keszthelyre indult, ahol a társaság délután 5-ig időzött. Este 9 órákor ért vissza a görögötöl kivilágított hajó a főrederi kikötőbe.

— **Felső ipariszkolák képeletése.**
A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter azoknak az iparosoknak a képeletését, akik az állami felső ipariszkolák valamelyikét, vagy a budapesti állami felső ipariszkolákat sikerrel elvégezték, úgy egy évi önkényességi jogkövetésnyem tekintetében mint az 1883. évi I. t. c. szempontjából kijelölendő köznevelésügyi állásokra nézve, a törvényes minősítés tekintetében a középszkolák, nevezetesen a főgimnáziumok és főrealszkolák végzettségével egyenlővé tette.

— **A cseplőgép áldozata.** Molnár Mariaka ki a Nándormajorban a cseplőgép mellett mint napászmunka dolgozott, csak saját vigyázatlanságának köszönhető szerencsétlenségét, rálepett a gép dobjára és mire a nagy segélykiáltásra a gépet megállították, a szerencsétlenség megtörtént, a gyilkos gép szegényt kolmász tette, a bal lábát elvitte. A szerencsétlen leányt a zalaegerszegi kórházban ápolják.

— **Tűz.** Csütörtökön délután 2 órákor tűz tört ki a közel fekvő Sormáson. Városunk tűzoltói is a veszély színhelyére siettek. A szélcsenés hártított el komolyabb veszélyt. Eléggett több pajta, takarmányanyag együtt. Azonkívül számos szalmakazal lett a tűz martaléka. A tűz több gyermek vigyázatlanságából keletkezett, akik gyufával játszottak.

— **Halálos szerencsétlenség.** Megemlékeztünk most szánukban a szerencsétlenül járt Golenszky Ferencnéről, aki borszesz lámpával magát véletlenül meggyújtotta. A szánud asszony belehalt égési seibe. Ő különben mint értesülünk, már élő halott volt. Az utóbbi időben jobban volt ugyan, de ugylátszik a végzetes éjelen régi baja ismét visszatért. Kedden délután temették.

— **Hetvenöt pályázó egy állásra.**
A keszthelyi közégi leányiskolánál üresedésben levő tanítónői állást a minap töltötték ki. A választásnak érelkeségűet kölcsönös a pályázók nagy száma. A 960 koronás állásra beterveőt tanítónői pályázott, ami élénk bizonyította a tulzafult tanítónői pályának. A pályázók közül 18 kitűnő, 37 jeles, 12 jó, 4 elégséges és 5 olyan pályázó, aki okievelést nem mellékelte, hanem csak „sikerral letett ideiglenes bizonyítvány”. A pályázók közül Pető Erzsébet kapta a legtovább szavazatot, s így ő lett a 75 pályázó közül megválasztva.

— **A Divat Újság** minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre, postán való széküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetési legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatala Budapestben, VIII., a Rókk Szilárd-utca 4. számú házában van.

SZÍNHÁZ.

Kongatják a vásárhangot a népszimulogek fölött. Ugylátszik, a „nemzet csodagyányának” eltűnésével eltűnik majd a tiszta magyar levegő is a szinpadról. A népszimul, mely egykor nemzeti munkát végzett haldoklik. Haldoklását — sajnos — a közönség nem siratja. Pedig volt idő, „midőn a kor vezető emberei a népszimulre irták rá a nemzet előrehaladásának jelszavát.” Mi ezzel nem történik. Nekünk illatos kábitó levegő kell a szinpadon. Magyar élet, ha úgy hűen is rejlőzik, mint a Sárga csikó népszimulben, nem kell már nekünk. Az ily közszimulmvek már csak „félhülyákkal monnek.” Ez a viszony a népszimul és a népközönség között. A színészek is kiestek már abból a szerepkörből. A szinpadon parasztruhában mozognak, de játékuik, táncuk, énekmodoruk, szóval egész lényük már a kor szellemében halad, ma kor szellemében, melyre az operettek sültoplék reá bélyegűket. A Sárga csikó népszimul előadásánál be igazolva láttuk ezt. Jól játszott, szépen énekeltek Bakay András parasztagoda leánya Erziike, (Mányai Aranka) de operett stílusban. Almásy játéka telve volt drámai erővel, játékaért sok tapsot is kapott, de azért az ő drámai kitérései mégis a modern dráma keretében valók voltak. Népszimulbe nagyon is választékos kitérések voltak azok. Egyedül még a Geleocári pusa-bíró (Nagy Desző) mozgott jól a darab keretében. Latabár jó karikatura volt Jerig szerepében. Vétessy ötlelesen játszott. Nagyon kiestünk a népszimulmvek korából, olinyannira, hogy a Hólyag csárda falának egyik hátsó része börtön falat, vagy a jó ég tudja mit ábrázolt. Mindezt, de magyar csárdát legkevésbé!

Operettek korát éljük, de azért Szép Helena sem volt látogatva. Közönségünk kezd kissé kimerülni a színházlátogatásban, no meg az is igaz, hogy a darab már régi. De a régi jelzővel még nem mondtuk, hogy nem jó. Tévednek azok akik a darab értékét ugyezőlően semmire redukálják és csak a zenének tulajdonítanak értéket. Ha a többi operettek tárgyát vizsgáljuk, úgy el kell ismerünk, hogy Szép Helena, tárgya mind pedig eszméje tekintetében a legelősköz foglalt helyet. A most divatozó japáni feljutt semmisségek mellett gyönyörűkővé látjuk a görög mythos megelenedett szereplőit, akiket az ügyes szövegírók modernizálva állítanak élők.

Vigjátékszerzők gondolják a nagy hőskönek (Agamemnon, Achilles, Menelaus stb.) mondaköböl ismert alakjait. A zeuorói előadás anyai, ha megemlíti szerzőjét: Offenbach. Neve dicseiri már zenekompozícióját. Színészeink burgó ügyességgel oldották meg szerepeiket. Heléna (Mányai) és Páris (Nagy Gyula) együttesen kifogástalanok voltak. Latabár és Nagy Desző ugyesen játszottak. Ez utóbbinak kissé elnyúlt vicesi feleségei voltak. A jók sora Károlyinéval, Dérvivel, Pestivel és Benedekével teljes.

Kövesy Albert mulattató fővárosi életképet a Vigé ceket szerdán este adták. A szinbáz szufolásig megtelt ez esteben, mert Károlyi pár jutalmajátka volt. Az ünnepi ház kétégűkivül nagy tömegében az ő tiszteltükre jelent meg, de őriási részt kérhet magának ebből Sárogy Paula, aki szabadságát megszakítva, eljött játéka gyönyörűkődeteni bennünket. Tiszteelő pompás virágokkival hálálták meg a kisszpony és vendégfelleptét. De nem jól mondtam. Nem ezt, hanem azt a roppant kedves, temperamentumos, de mégis végtelenül díkért játéku hálálták meg, mely Sárogyynak tulajdona. A művésznő nagy kedvvel és élénkséggel játszott és szinte meghatotta az a tündetészerű óciáció, melyben részesítették. Minden énekszámát, bár nem rendelkezik nagy hanganyaggal, viharosan megtapsolták. Sora nem szakadt az újrjátszának. Es értjük ezt. Kicsiny, de szépen csengő hangját pótolja Sárogy játékaival. Sikere nem szinpadí fogás, hanem természetes játéka eredménye. A „jutalmazandókat” a közönség sok ajándékkal halmozta el. Sikerült est volt ez minden ízében. A közönség sokat mulatott a kacagató életképek. A színészek ambícióval játszottak és megérdemelt tapsban részesültek. Károlyiné, a nem néki való szerepkörben is pompásan játszott. Mányai hangja ez esteben fáradtnak és fátyolosnak tűnt fel előttünk. Kövesy Albert, Almásy, Károlyi, Nagy Desző, Pesti, Latabár, Benedek külön-külön, mint együttesen jók voltak.

ANYAKÖNYVI HIREK.

— 1903. augusztus 7-től 14-ig. —
Halálosok:
Buzsvinec János ifj. rk. 4 hónapos.
Sney József ifj. rk. 22 hónapos.
Mayer Magdolna rk. cseléd, 23 éves.
Golenczi Ferencné rk. géplakatos neje 32 éves.
Vince Jánosné rk. napazamos, 58 éves.
Molnár János rk. 3 hónapos.
Ozv. Gerőcs Istváné rk. földműves, 62 éves.
Loboda Desző rk. 6 éves.
Tasch Gyula rk. 1 hónapos.
Rathmann Gyuláné rk. 21 éves.
Szalai Lajos rk. 2 hónapos.

Házasságot kötöttek:
Bezemek József gépgyári munkavezető — Navratil Veronikával.
Rausz Ferenc géplakatos — Penc Rozá-livával.
Erdélyi Gábor napazamos — Kovács Annával.
Kakas Ágoston nyomdász — Cvetkó Ágnessel.
Brüller Albert kórházi-felügyelő — Kellermann Julióval.

KÖZGAZDASÁG.

Heti jelentés.
(Kövesy Jenő nagykanizsai gabusz-bizománya cég jelentése.)
A cséplési munkálatok országazerte folytak és nagyon különböző eredményt tüntettek fel. A gyakori csapadék és árpa szinét kedvezőtlenül befolyásolta, ugyisnt kihatott ez a buza minőségére is. Rozs és zab adnak aránylag legkevesebb panaszra okot.
A vállalpacson az alapirányzat szilárd, a készletek gyengék és a fogyasztás némileg magasabb árak engedélyezésére volt kényszerítve.
Nálunk forgalom ez ideig alig alakult, a hozatalok még mindig nem számítanak, és csakis urasági áruban volt eddig forgalom és pedig eladatott:
Nálunk forgalom ez ideig alig alakult, a hozatalok még mindig nem számítanak, és csakis urasági áruban volt eddig forgalom és pedig eladatott:
Buza 78—80 kilós á. K. 7—7:30
Rozs 71—73 „ „ 5:80—6:05
Sörörpa „ „ 6—7:50
Zab „ „ 8—8:55
kaposzta, repecze vevők tartózkodása folytán lanya, ára K. 10—10:50
gomborka „ „ 9—9:50
mindannyi pr. 50 kg.

— **Vásár.** A legutóbbi országos vásár nem mondható éppen sikerültnek. Bár sok vidéki volt a vásárrban, de azért a forgalom még sem volt az igazi. A gabnavásár lassan indul, nagyon meglátást rajt a kései aratás. Ez utóbbit természetesen megérették kisiparosaink is. A vörösbagyma vásár a szokások nagy volt. Az időjárás ez egyszer a hagyományval ellentétben meglehetősen volt. Csak hat óra este felé kerekedett szélőt hajtott őriási porfergeteg, amely azonban hamar elsimult.

— **A magyar sör.** A zalaegerszegi képviselőtestületi közgyűlésen Dr. Ober-sohn Mór ügyvéd, városi képviselő tag azt indítványozta, hogy a vendéglős csak hazai sört áruljon. Mert van elég hazai sörágy a jószágunk különösen fokozatával. Mert kell nekünk idegen sört innunk, mikor a csehok agyarkodnak a magyar gabona ellen? Ezt a kiténő indítványt azért említi meg külön nagy nyomaték-kal, mert a hivatalos közgyűlési ternekbem vajmi ritkán hallunk ilyen magyar iparvédő eszméket.

— **Szólószeli értekezlet Balaton-Almádbán.** A „Magyar Szólószedők Országos Egyesülete” Balaton-Almádban augusztus 30-án szólószeli értekezletet tart. A gyűlésen Dr. Drucker Jenő, az egyesület igazgatója kifogja fejteni a magyar szőlőbirtokosok országos képviselőit elvartott új egyesület munkaprogramját, elterjesztését tesz, hogy az értekezlet a bortaladó leszállítása, illetve a házi fogyasztás adoménentesítése érdekében állást foglaljon. Marton Dénes m. kir. szólószeli felügyelő a leggyakoribb szőlőművelési hibákról előadást tart. Ezenkívül még más helyiérdők kérdés fog megvitatás céljából felvetetni.

Szerkesztőség:
Dr. Villányi Henrik, felelős szerkesztő.
Kiadó: Ifj. Wajdits József.

VEGYES.

— **Műkedvelők fényképezéséhez?** Elismert legjobb aszalón és utazási fényképező készülék a felolmáhatatlan pillanattól kézi-készülék, továbbá mindenemű fényképezőkellékek A Moll ca. és kir. udvari szállítóháló, Bécs, I. Tuchlauben 9. Fényképező kellék azlet alapított 1854. — Kiváratra nagy képes árjegyzék ingyen.

Nyilttér

Az e rovat alatt közöltétek nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Yesé, hughyólyag, hughyadara és a közvénybántalmak ellen, továbbá a légező és emésztési szervek hurrutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

SALVATOR

sikerral rendelve lesz.
Hukeyhajtó hatású!

Kellemes ízű — Könnyen emészthető
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatója Eperjessen

HIRDETÉSEK.

Férfiak ingyen kapnak.
olyan új találmányos orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza, Probalomozgató a egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kaptak mindazok, a kik érte írják. Ez a legbámulatremétebb csodasorosság, mely megmentett ezeket. A kik fiatalokri kihágások folytán nem hajokban, sziláriban, valamint elvesztett férfierő nem szenvednek. Ez öböl elhatározta az intézet hogy egy új legyem orvosságot nagyarányú könyvevel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házirovsággal a baj otthon gyógyítható, bí mindazok a kik a fiatalokri kihágásokból származó némli hajokban, szellemi elgyöngyülésben, vagy krónikus hajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer követelményül sokakra a szerkezet, és hol a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által jelezett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbalomozgatók célból a megőrzésben szükséges csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyetért írhat State Medical Institutnak az által je

Med Dr. Traub József gyomorpóra

GASTRICIN

orvosiilag is megvizsgálva és használva.

Ezer és ezer ember gyomor, bél és más bajok következtében sajnóru étrendre van kényserítve, amj az életet kínosá teszi. Dr. Traub József Gastricin gyomorpórákat használatánál ezen étrend már rövid idő múlva feleslegessé válik. Betegek, kik sok táplálék felvételével erősek akarnak lenni, elérhetik a Gastricinnal a legrövidebb idő alatt. Gastricin mulandó bajoknak, mint gyomorégés, felbőgös, felfúvódás, gyomorfájás, hányás, görcsök, rosszullet, szorulás, fejfájás és rossz emésztésnél azonnal hassal és hosszabb éreztetésnél megszünteti a régi gyomor és bél bántalmakat, melyek eddig minden szernek ellenálltak. — Gastricin nem használható szer, a székéletet azonban szabályozza. — Továbbikat a prospektusok szolgáltatják. — Orrosok részére ingyen próbát.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban. Nagykanizsán PRÁGER BÉLA gyógyszerárban.

Főraktár „Salvator” gyógyszerárban Pozsony.

Nagyban a gyógyszerügriakban.

Nagy doboz 3 kor., kis doboz 2 kor., bérmentve 20, ajánlva 45 fillérel több

2614. szám/tk. 1908.

Árverési hirdetemény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sebestény Lajos ügyvéd nagykanizsai lakó végrehajtójának: — 1. Bognár József elleni 4 kor. 32 fill.; — 2. Beke György elleni 4 kor. 32 fill.; — 3. Beke Imre elleni 4 kor. 32 fill.; — 4. Dervalics János elleni 4 kor. 32 fill.; — 5. Frieber Józsefnek szül. Hajdu Anna elleni 4 kor. 32 fill.; — 6. Farkas János elleni 4 kor. 32 fill.; — 7. Ösv. Horváth Imréné szül. Tóth Katalin elleni 4 kor. 32 fill.; — 8. Hegedűs Imre, Gábor, Jónás, Mihály és Mária elleni 4 kor. 32 fill.; — 9. Kovács István (ács) elleni 4 kor. 32 fill.; — 10. Marton Jánosnak szül. Geresdi Anna elleni 4 kor. 32 fill.; — 11. Németh György ifj. elleni 4 kor. 32 fill.; — 12. Németh József felső elleni 4 kor. 32 fill.; — 13. Németh József (kollát) elleni 4 kor. 32 fill.; — 14. Ódor László elleni 4 kor. 32 fill.; — 15. Szabó Ferenc elleni 4 kor. 32 fill.; — 16. Szabó Ferencnek szül. Galamb Zsófi elleni 4 kor. 32 fill.; — 17. Szántó József, Kati, János, Rozsi és István elleni 4 kor. 32 fill.; — 18. Tóth Juli elleni 4 kor. 32 fill.; — 19. Ujvári Györgynek szül. Boncz Rozsi elleni 4 kor. 32 fill.; — 20. Vida Ferenc elleni 4 kor. 32 fill.; — 21. Vida Ferencnek szül. Szántó Katalin elleni 4 kor. 32 fill.; — 22. Weinböffer Jánosnak szül. Zoltán Anna elleni 4 kor. 32 fill. 10k, valamint az 1—22. soroz. alatt megnevezett végrehajtást szenvedettek elleni 73 kor. 10 fill. végrehajtás kérelmi. — 24 kor. 30 fill. árverés kérelmi és a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a bakónaki 1021. sz. tjkvbn. 1646. brz. nagyoldali szántóföld. rét, erdő és legelőnek B. 4. alatt Bognár József nevű álló 1157-ed, B. 15. alatt Beke György nevű állott de időközben Beke János (nős Récel Annával) nevére átrú 1157-ed, B. 2. alatt Beke Imre nevű álló 1157-ed, B. 236—240. alatt Dervalics János örökösai nevű álló 1157-ed, B. 24. alatt Frieber Józsefnek szül. Hajdu Anna nevű álló 1157-ed, B. 25. alatt Farkas János nevű álló 1157-ed, B. 182. alatt Ösv. Horváth Imréné sz. Tóth Katalin nevű álló 1157-ed, B. 205—209. alatt Hegedűs Imre, Gábor, Jónás, Mihály és Mária nevű álló 1157-ed, B. 68. alatt Kovács István (ács) nevű álló 1157-ed, B. 79. alatt Marton Jánosnak sz. Geresdi Anna nevű álló 1157-ed, B. 85. alatt Németh György ifj. nevű álló 1157-ed, B. 87. alatt Németh József (felső) nevű álló 1157-ed, B. 86. alatt Németh József (kollát) nevű álló 1157-ed, B. 223—224. alatt Ódor László kk. és Ódor Juli nevű álló 1157-ed, B. 126. alatt Szabó Ferenc nevű álló 1157-ed, B. 126. alatt Szabó Ferencnek sz. Galamb Zsófi nevű álló 1157-ed, B. 184—188. alatt Szántó József Kati János, Rozsi és István nevű álló 1157-ed, B. 134. alatt Tóth Juli nevű álló 1157-ed, B. 146. alatt Ujvári Györgynek sz. Boncz Rozsi nevű álló 1157-ed, B. 149. alatt Vida Ferenc nevű álló 1157-ed, B. 150. alatt Vida Ferencnek sz. Szántó Katalin nevű álló 1157-ed, B. 155. alatt Weinböffer Jánosnak sz. Zoltán Anna nevű álló 1157-ed, összesen 221157-ed részére 2174 korona 22 fillér becsértékben

Christoph Ferenc, Prága, K. Berlin.

Nagykanizsa: NEU és KLEIN.

Szoptalan és nyomban szaváló

Ezen újratu málygyörtyű nem vétre van

Christoph Ferenc SZOBAPALLO-FENYLAKK

Caak a valódi Christoph licet kéréséért.

Christoph Ferenc, Prága, K. Berlin.

Nagykanizsa: NEU és KLEIN.

Z.K. 1/1. 908.

MOLL SEIDLITZ POR

Caak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatás a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorégés és gyomorhólyag, rögzött székrekedés, májgátalom, vér köztartalom, csusz és a megfázás egyéb következményeinek legismertesebb népszerű. — Egy éneztelt eredeti 1/1. ker. 90 fill.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Caak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel.

Legújabb, legjobb módszer szerint készített gyermek és hölg szappan a bír okozó ápolására gyermekek és felnőttek részére.

Ára darabonként — 40 fill. 05 darab — 1 ker. 80 fill.

Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely: Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán Resenfeld Adolf és fia.

HIRDETMÉNY.

Zalamegyében Baglodon a Molnár-féle birtok 4 szobából álló uri lakház mellékhelyiségekkel, cselőház és gazdasági épületekkel együtt, szabadkézből örök áron eladó.

A birtok áll mintegy 50 kat. hold jó rét és 100 kat. hold szántóból. Ára 70 ezer korona, melyből 26 ezer korona banktétér átruházható.

Közvetítők nem díjaztatnak. Venni szándékozóik levélbeli megkeresései Ösv. Molnár Kálmáné urnó címe alatt Maros Bretttyére u. p. Maros Illye intézendők.

1903. évi szeptember hó 11. napján délelőtt 10 órakor

Bakónak községében Sebestény Lajos felperesi ügyvéd v. helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladtni fog, megjegyeztetvén, hogy Szántó Rozsi és István B. 187—188. alatti illetősége Ösv. Szántó Vendelnek; Hegedűs Imre és társai B. 205—209. alatti illetősége Ösv. Hegedűs Imréné; Ódor László és Juli B. 223—224. alatti illetősége Ösv. Ódor Lászlónak és Dervalics János örökösiei B. 236—240. alatti illetősége Ösv. Dervalics Jánosnak örökösiei jogának óspségben tartásával adatik el.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár. Árverési kivánók tartoznak a becsár 10%—át készpénzben vagy óradékképes papírban a kiküldött kezébe letenni.

Nagykanizsán, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságánál, 1903. évi május hó 9. napján.

SCHICHT-szappan

„SZARYAS” JEGY „KULCS”

Legjobb, legkiválóbb és ezért a legolcsóbb szappan Minden kártyakönyvhez závekeréstől mentes.

Mindenütt kapható.

A bevásárlásnál vigyázzunk különösen arra, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel, s a fenti egyik védjeggyel legyen ellátva.

GYÜMÖLCS-, FŐZELÉK- ÉS HUSCONSERVÁKAT

aszalt főzeléket ajánl a legjobb minőségben az

„ELSŐ KECSKEMÉTI CONSERVOYÁR”

KECSKEMÉTEN.

ARJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Stubica Töplitz hévzfürdő

Uj fürdőigazgatóság. Uj berendezés.

Fürdőidény: május 1-től október végéig.

A zágoriai vonal Zabok állomásától 1/2 óra, Stubica Töplitz megálló állomástól 1/2 óra távolságban.

Ezen 53-b C. fokú hévzfürdő hatáson, főleg cauzos izom s izületi fájdalmak, idült coonhártyalob, idegzsúbak, főleg Ischia, izületi zsú gorok s idült Brightok ellen.

Természetes iszapfürdője s modern berendezésű iszapzó helyiségei (Caldarium) nagyhatásúak női bántalmaknál így méhlob után visszamaradt izadmányok felszívódására. Egyéb gyógyhatások Massage, villanyozás galván és faradicus árammal, villanyos Massage s. a. t.

A fardó Zágóriának egyik legszebb tág völgyében fekszik kiterjedt szép árnyas erdei sétányokkal.

Ivókura az 58° Celsius fokú ivókutatói torok-gége és tüdőhurut, főleg pedig bélbajoknak, aranyérel mint a kárlebedi ivókura fölötté alkalmas helyettesítője.

Állandó gyógyzene, Lawa Tennis, tekepálya.

Kocsik minden vonathoz Zabok s Stubica Töplitz állomásoknál. Több tagu családnak ajánlatos az érkeztől előleg bejelenteni. Föltűnő olcsó árak, lakás, fürdő s étkezés, kitűnő konyha, természetes borok.

Utbaigazítást ad a fürdőigazgatóság, s dr. Spanner I. fürdőorvos magyar nyelven. Prospektus ingyen s bérmentve.

„MAYER” GÉPGYÁR SZOMBATHELY

Raktár: Budapest, V., Lipót-körut 15.

Készít mindennemű vas- és fémöntöde részv.-társ.

Gazdasági gépeket, kitanúszerkezt, Benzin-motorokat, 2-50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzemgépész-szükségletlen.

Tűzvesztély kizárva

Malomépítészeti: Uj bengerzések, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műmalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkeztű csavaros és szabad. víznyománú horgajtó.

Osborne D. M.-féle világbíró amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselője. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kivánatra minden szükkegletre külön kültárvetés.

ZALAI KÖZLÖNY.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” „a nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” „Kotori takarékpénztár

részvénytársaság,” „nagykanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” „nagykanizsai kisednevelő egyesület,” „nagykanizsai tanítói járáskör,” „nagykanizsai keresztény jótékony nőegylet,” „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények táptintézete,” „katonai hadastyánegylet,” „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGETYES TARTALMU HETILAP.

A vidék joga.

Minden állam közgazdasági tevékenységének első feladata, hogy az állam egész területén az egyenletes fejlődés biztosítva legyen s a földrajzi fekvés, éghajlat és egyéb viszonyokban rejlő különbszetek okos, észszerű módokat állít ki egyenlőségessé legalább annyira, hogy azokon a vidékeken a lakosság megélhetése problematikussá ne váljék.

Ha Magyarországnak a kiegyezéstől számított 36 éves közgazdasági tevékenységére tekintünk vissza, sajnos éppen az ellenkezőjét tapasztaljuk. A főváros mellett szánalmas fogalomról kárpól a vidék, az országnak tulajdonképpeni életerejéje.

Budapest 36 év alatt, oly óriási mérvben fejlődött, hogy ekkora haladást még a parancsoszóra, papíron előre megrajzolt Páris története sem mutat-hat fel.

Óriási körutai, ragyogó palotái vannak, mindenütt fény, csillogás. Am ez a sok palotát, azokat a hatalmas körutakat nem Budapest teremtette, hanem a vidék.

Vasúthálózatunkat, zóna rendszerünköt úgy alkalmaztuk, hogy a vidék vagnya ide gyűljön a fővárosba.

Itt van a hatalom, itt mérk a legmagasabb igazságokat légitűtt palotákban. Itt összpontosított a tudomány, mert a másik egyetemet úgy tekint a hatalom is, a társadalom is, mint a budapesti előcsarnokát, azon keresztül juthatni ebbe.

Itt a művészet minden ága. Itt az ipar, itt a kereskedelem, itt a gyár világ, itt van minden s három kilo-

méternyre Budapesttől megkezdődik a vidék, melyre szánalmas mosolyival tekint a boldog fővárosi.

Értidek óta folyik ez a csoportosított rendszer, pedig a kiállítás óta bekövetkezett pangás szomoruan beigazolta, hogy Budapest mesterséges fejlődése nem egészséges Budapestre nézve, s felelő káros a vidékre, mert a világváros fentartó eleme a vidék, s mihielyt az nem táplálja, összeomlanak a ragyogó kártya várak.

Ez az összpontosító rendszer aztán divik a vidéken is. Gőcpontokat csináltak, ott tömörítünk mindent, s e gőcpontokon kívül semmivel sem törődünk.

A felvidéki nép nem is olyan régen virágzó kézi ipart űzött. A gépek lassankint kiragadták a nép kezéből az ipart. Am nem arra törekedünk, hogy a gyárakat ott azokon a vidékeken létesítsük, hanem távol a nagy városokból.

A Dunántúl két nagy városa Győr és Komárom nem is olyan régen hatalmas kereskedést űzött. A hajók egész raja űlte meg kikötőjüket. Budapest rohamos emelkedése óta nem áll meg a hajó már ott, minek, hisz üzleti élet csak a fővárosban van.

Ennek a rendszernek káros következményeit régóta érezzük.

Megverte az Isten haragos kezével azt a vidéket, amelyiknek az ügye interpelláció alakjában került elő.

Amelyik percben átveszi a kegyelmes ur, s tászkájába csuszítja, akta lett belőle, amelyeket iktatnak a szivárvány minden színében játszó ceruzával keresztül-kasul írnak, kivézetik, bevezetik, s a végén az irattár a sorsa. A kegyelmes ur pedig az ibolya

nyilaskor átvett interpellációra favefél hulláskör válaszol, hogy „all right” minden rendben.

Emlékezzünk csak Árvamegyére, vagy hisz nem is olyan rég volt, a belényesi inségére.

Négy hét múlva, mikor az Isten adta nép már a gyökeret is megette az erdőben, küldött nekik kukoricát. Bagatell, nem jobb ha végre is ma eszik kukorica kenyeret, mintha ma is gyökeret rágná?

A Vág előtti a vidéket, a lábón álló termést aratás előtt tönkre teszi. Egy óra alatt három vármegye népének nincs betevő falatja. No itt már tenni kell! Elő áll a szalon kocsi s aztán kegyelmes és méltóságos urak odautaznak s megnézik a pusztulást. Megírják jegyzőkönyvben, hogy mit láttak, aztán azt is beiktatják, s lesz belőle poros akta az irattárban.

Körülbelül így tették tönkre a székei kérdést is. Kormánybiztosságot szerveztek. Uram őrizz tőle. Aztán a pecsétes levelek, hatalmas paksametéák hozzák és viszik a székei négy négy négy, de bizony csak nem szűnik meg attól a sok irástól. S a szegény székei már nem vár, hanem megyen oda, hol legalább van kenyér.

Nem kormánybiztosság kell a vidéknek, hanem egészséges öntudatos közgazdasági politika. Kiaknázni a gyergyói havasok márványrétegeit, a belényesi havasok kincseit, a Felvidék faiparát, s foglalkozni a vidékkel.

Ne feledjük, hogy az országnak életerejéje a szánalmasan lenézett vidékben van.

Papp Ferenc.

Az állandó színház.

— Város fejlesztéséről. —

(g. b.) Városunk társadalmának közérdeklődése az állandó színház jegyében áll. Egyelőre csak a színház helyét szavazták meg a városatyák, de azért a lelkesedés, az élénk fantázia, már kirajolja előttünk a jövő látképet. Ott látjuk a szép stílusban épült városi színházat, ormán a nemzeti irodalom nagyságával. A színház előtt, remekül gondozott Erzsébet-park közepén áll „glóriás” Erzsébet királyszoborunk alakja, szoborba megörökítve.

Szép álomképei a jövőnek, rajongunk érte mindnyájan. Nem hisszük, hogy volna valaki, aki ellenezné e szép kör eljöttét, aki nem látja be, hogy minden város lakóinak joga van elvárni azokat az elengedhetetlen kultur intézményeket, amelyeket az ember társaslétele ömaga megteremt, ömaga kívánja az intézmény létrejöttét, de csak akkor, ha ezáltal nem eszik bele a rut betegségbe: „Fenn az arany nincsen kas.”

Nagyon találóan jellemzi e vigjáték cím városunk haladásának mostani állapotát. Nem jól mondtam, nem ezt, hanem a bejövendő kort, amidőn állandó színházban játszanak Thália pápai, hangosan szólnak majd a zenekar részütjei, hogy elleleltestek velünk a gyári gépek némaságát.

Lépjünk ki az általánosság mezéjéről. Nagykanizsa város a közel jövőben állandó színház akar építeni. Ismétlem örövendetés cél. Csak szeretnék megtudni, mi alapja van e megmozgalmak, mi az ami ez ögnyek lökést adott? Ugy tudjuk, nem találkoztunk még városunkban oly fenékűt gondolkodású ember, aki vagonát e célra hagyományozta volna. Színház-építési alapunkból még nem futja állandó, modern színházépítési költsége. Bármely téren keressük a választ nem találjuk és mindenhonnan csak az s mondat csillog felénk ijesztően: „Fenn az arany, nincsen kas.”

Ötvenásig — a jelige közél. Városunk pénzügyi háttartása napról-napra nehezebb lesz. Nagy kölcsönök sulyosan nehezdenek városunk háttartására. A füstölögő gyár-

kémények — a haleddó városok felkiáltó jelei — náunk nem igen, vagy csak lassan szaporodnak. S mi ebben a korban akarunk színházat építeni! A színháznak társadalmi uton való felépítése a jelszó. Szép, de mi előre sejtjük, hogy ez tres frázis lesz, melynek végső eredménye volna a város anyagi terhének sulyosbítása. Színházat, drága palotát akarunk most építeni, nem törődve azzal, hogy városunk gazdaságilag és közegészségügyileg kártyába rekedt.

A csoporthát, bár méltányos árért jutottunk hozzá, sokba került. De mit nekünk vagyon. Porrá akarják rombolni a házcsoportot, felgyújtani egy csomó bankjegyet, hogy így egy kissé kárpótlóan fejtszem ki magam, hogy fenn legyen az arany, azért, hogy a többi danutáni városoknak büszkéen mutogathassuk a színházat, de hogy színházat — a szegénység tanyáját!

De nem akarunk félreértetni. Mi sem vagyunk ellene az állandó színház építésnek. Ha az eszme érett volna, elől sietnének küzdeni a cél eléréséért. De most nem. Erőltetett városfejlesztési politikának nem vagyunk a bivei. Különbösen akkor nem, ha sok más fontosabb téren hátramaradtunk.

Itt van előtűnk Szombathely, melyről a fővárosi lapok, mint minden téren roppantul haladó, törekvő városról emlékeznek meg. Nem mondjuk, hogy nincs kulcsa titka e város gyors haladásának, de nagy tömegében, e haladás csiréje mégis a város közgyűlének céltudatos vezetése. Város fejlesztés Szombathely volt polgármesterének — jelenleg országgyűlési képviselő — eszméi mintaképei lehetnek nekünk is.

A most megnyitott iparkilátásról szóló beszámoló keretében, egyik tekintélyes fővárosi lap mintául ajánlja e várost a többi vidéki városoknak. Nem ok nélkül. A fővárosi lap Szombathely városról körülbelül így ír: „Szombathely város nem gazdag város és mégis nemcsak modern szép házakból, középületekből üszöglyezett pompás utcákkal dicseked-heik, hanem más mindezzel is. Van neki vízvezeték, csatornázása, szép modern világítás.” Majdnem az egész

TÁRCZA.

Ezeregynappal mesélből.

Írta: Dr. Antalffy Endre.

— A „Zalai Közlöny” eredeti tárcája. —

A kárbunkulusok.

Három dunszagú kelti királyfi, egy nagy idegen városban egyazon bölecek tanítványai, elvégezvén tanulmányait bucsuztak egymástól. Nehezükre esett a bucsuzás, mert igen jó barátok állítai. Egymás kezét sirva szorongatták s alig tudták szöhoz jutni a zokogástól, annyira szivükre voltak elszakadásukat.

Mikor lecsendesedtek egy kissé, egyik közlök, egy sápadt, ábrándos nézős fiú így szól:

Fiúk állítsunk valami emléket barátságunknak. Nem szoborra gondolok, Isten nemsen. Már előre borzong a hátam attól a szobortól, melyet majd háiból halhatatlan érdemeimért nekem foglalt állítai alattálóm (s itt finom ironiával mosolygott, látszott, hogy valami okos ember lehetett a mestere). En egyebet szándékozom. Ez az emlék eszme legyen. Tíz-zünk magunk elé egy nagy célt s az erre a célra való közös törekvésben legyen megörökítve a mi barátságunk. Tudjátok mit? Minket ebben a percben az érdekel leginkább, hogy vajjon ki lesz hárunk közül a legboldogabb. Hát legyen ez a mi élet célunk az igazi boldogság. Krre törekedjünk, ebben éljen a mi barátságunk emléke. Elfogadjátok?

Persze, hogy elfogadta valamennyi. Most már csak a módokat szigorú megállapításra követhették. Erős fogadást tettek a királyfiak, hogy ötven esztendő múlva ismét összejönnének s akkor kiki beszámol az életéről. Aki olyan szerencsés lesz, hogy megtalálja a legizigibb boldogságot, annak — jó keverjünk tréfát is bele — a másik kettő a koronájából odaajándékozza a legszebbik kárbunkulus követ. Azzal megcsókolták egymást, elváltak s ment kiki a maga célja felé.

És fúradotok és keresték a boldogságot. Azaz dehogyan keresték olyan értelemben, mint ahogy felfogadták. Az apjuk halála után elfoglalták a trónt s uralkodtak, mint más közönséges uralkodók. Ez uralkodás sok gondja között jutott is eszükbe az ábrándos fiatalokri fogadás. Aztán meg — tudja Isten — annyira megváltoztak a királyfiak. Éppen az az ábrándos szemű, aki oly finom ironiával nyilatkozott az alati-valók szoboremelő készségéről, már harminc esztendősen korában megfagartatta a maga szobrát. S a másik kettőnek is akadt mind valami bogara. Az egyik pl. tudósokat gyűjtött maga köré s könyveket íratott velök. De a könyvekre a maga nevet íratta szerzőként. A tudósokat aztán kárpótolta arannyal. Ami nem mondom, hogy a tudósoknak nem ártott. A másik király, az magának tartotta mind a kincseket. Volt is akkora kincstára, hogy csukát építhetett volna csupán az arany kárperecekből. Embereket járattott körül a világon, kiknek az volt a feladatuk, hogy kikutassák, hol van valami megvásárlásra érdemes ékszer vagy drágakö-

Igy értesült arról, hogy két igen messze lakó uralkodó koronájában olyan kárbunkulus kövek ragyognak, hogy megérik a király egész kincstárát. A király örömben máské legurult a kővel.

Hiszen azokat a követeket én ingyen is megkapnám, s meg is kapom, ha élek. Várjunk csak, igeu, kerek ötven esztendője annak a fogadásnak, lám! hogy elreplő az idő. — És követeket küldött menten a királyiokhoz, hogy emlékkükbe hozza fiatalokri fogadalmukat s hogy közösen megállapíthassák az időt és a helyet a mikor és hol találkoznak a s fogadalom, illetve a kárbunkulusok dolgát eldönthetik.

Főlölesleg mondanom, hogy a követek az urban találkoztak a másik két király követével. Megállapították az időt és azt a semleges területet, hol a királyok találkozására zavar nélkül megeshetik s ezzel mindenképpen ment vissza, hogy hirtel vigye a megállapodást királyiának.

Elérkezvén a megállapított idő a királyok felkészültek. A magukba szállást, a multjukkal való komoly számvetést, annak kutatását, hogy hál mit is tartottak ok tulajdonképpen életükben boldogságunk s voltak-e valaha igazán boldogok, mind-azt elmulasztották, hanem azt nem mulasztották el hogy a koronájukból kivésették a legnagyobb kárbunkulus s hamisat tétesseük helyébe.

— Ki tudja, hátha valamelyik a másik kettő közül fogja a nagyobbat hazudni. A semleges területen egy szép pálmás liget mellett átesvén kölcsönösen egymás fehérr szakállának a megcsodálásán (min-

deneknek volt valami szellemi frázis a szaklá fehérségének a mennyisége: hah barátom az idő, hah barátom a népem gondja stb. stb.) a gazdag király sürgette a dolog velejére térést.

Elő állott tehát az egyik, az a bizonyos ábrándos szemű, aki annak idején az értelmi szerzője volt a három királyi frigyének s mi közben felszennel vagy gyanakodást mutavva folyton a másik kettő koronájának a kárbunkulusait vizsgálta imigyen kezdte a szót:

Barátim! nincs szebb dolog a szerénységnél. S az a legboldogabb a világon, ki boldogságát a szerénységben keresi. En üldöztem egész életemben a képmutatást, a puffeszkedést (ekkor nagyot nyelt, mert véletlenül arra az ezüst szoborra gondolt, mely őt lóhátan tve olyan fenséges mosolyal ábrázolja) s a szerénységnek, a lemondásnak a gyakorlatában én akkora boldogságot leltem, hogy én azt hiszem, hogy a kerek földön nem volt és nincs boldogabb ember nálam. Azt hiszem ismerve magotokat ezek után nem kételkedhetek abban, hogy engemet illet koronátok legzebb kárbunkulusa.

Szót emelt erre a második a könyvről s így érvelt a maga nagyobb boldogsága mellett:

— Előttem szóló állításának minden betűjék nyelgessen tagadom. En boldog vagyok, mert tudós vagyok, mert tárva előttem a mindenségnek minden titka. Ami nektek sültéség, az nekem világosság. Amire ti azt monjátok „nem tudom”, arra én azt mondom „tudom”, nyilvánvaló, hogy elsőségben vagyok felettetek,

kérem tehát a kárbunkulusokat. Erre a harmadik is sikra szállt s annak a beszéde a következőképpen hangzott:

— A szerénység, a tudomány is elröppöl a gazdaság mellett, én pedig gazdag vagyok. Ami a világon arany és kincs, azt mind kincstámba gyűjtöttem s megvásárolhatok vele minden gyönyört. Az arany az tudomány, az arény, az hatalom, az minden. En nem ismertem életemben lehetetlenséget, következőleg boldogságom is határtalan, a legnagyobb. Ki tagadná, hogy én tarthatok kösületek a kárbunkulusokra a legiogosabban számot?

Persze a másik kettő tagadta s volt érvük rá elég. De nem tágitott a gazdag király sem s nagy vita kerekedett egy pillanat alatt a kárbunkulusok hovátartozásdóság körül. Folyt a szó, áradt a beszéd s a vége az lett, hogy már az alkonyi közeledett s még nem tudtak megállapodásra jutni. Mikor kifáradtak a szóban s végét akarták mindenáron a dolognak, azt indítványozta az egyik, vigyék bíró elé a vitát. Elfogadták, de hol találjanak bírót ezen a magányos vidéken. Keresték kutatták, de embernek sehol semmi nyoma. Az egyik király kiáltott egyet az alkonyi eszenben s ime pajzán, ékes kaesság volt rá a felelet. A liget szélén megnyitott egy pálmabokor s kéz kémben élébe toppan egy fiatal pár. Megpillantván a furcsa palástos öregeket olkaccágát magukat s hanurozva egymást ölelve futásnak erednek. Az asszony hájába fehér virágok voltak tűzdelve s aminet szaladt, messzire repültek fejeiről a virágok. A férfi futásban elkapta a derekát

város járdái aszfalttal vannak borítva, melyet maga a város készítetett és most részletekben szerdi be a háztulajdonosoktól. Szép terein megtaláljuk ama nagy férfiak szobrát, akikhez a város emlékek fűzik. Ha irigység szőlna belőlünk, akkor a haladást annak a bizonyos „szélinek” tulajdonosoktól, mely Szombathely felé fu. Nem. Magunkévá tesszük azt a véleményt — melyről a sorok írja személyesen is meggyőződött — amely e haladást Szombathely polgárainak áldozatkészségében, céltudatos vezetéseben van feltalálni. Olyan vezetése, áldozatkészsége, vállalkozó kedv” mellett, megmagyarázható a gyors, másfél évtizedes haladás a városnak.

Figyeljünk Szombathelyre. Halad e város, de azért még mindig nem akarunk ott élni állandó, modern színházat. (Zárjeltek közt kell megjegyezni, hogy van színház, de ez nem igen felel meg a célunk.) A színházépítési mozgalom óta még abban a stádiumban van, mint nálunk. S mily messze hátra vagyunk még mi tőlük. Hol van nálunk a rendező közvézés és a közegészségügynek megfelelő castorozás? Kimondjuk, hogy városunkban még nem ért meg a színház-építési mozgalom. Nem ért meg azért, mert előtte sokkal fontosabb reformra volna szükségünk a közegészségügy terén. Nem ért meg e terv azért, mert társadalmunk nem tudna megfelelően az állandó színház követelményének. Anyagiilag nem tudók — legalább úgy véljük — támogatni az állandó színház direktorát. S ami a legfőbb, nem ért a terv pénzügyileg sem. A színház alap még nagyon távol áll attól az összegtől, melyet egy modern állandó színház építése megkíván. A színházépítési ügyében ama megfontolónak haladók nézete mellett küzdök, akiknek a véleménye szerint pénzügyileg e terv akkor lép a megoldás stádiumába, ha a csoportház vételösszege házbér révén befolyik a város pénztárába, vagy jobban mondva a vételár törlesztése lesz. A csoportházhoz törlesztés a vételár s mire ez tisztázva lesz, addigra színház alapunk jóval nagyobb lesz és társadalmi szempontból is értebb lesz ez eszme. Ha majd akkor inditunk mozgalmat az összegek társadalmi uton való egybeiggyűlésére, akkor célirányos politikát fejeltetünk ki ez ügyben.

Megfontolva a cselekedjünk. Városunkban még más téren sok cselekedni való van. A szegényügy, közegészségügyi reformok és még több ilyen fontos ügy előbbre való, mint a színház ügye. Mi leszünk az első a küzdők sorában akkor, ha a terv ért. Azonban míg más téren ennyire vagyunk, addig küzdünk ellene. Elismerjük városunk vezetőinek érdemét sok ügyben, de azért sok tanulni való van. Haladhatunk más téren is!

HIREK.

— A király születésnapja. Hálaadó istentisztelet, ragyogó zászlópompá hirdette augusztus 18-án városunkban ősz királyunk születésnapjának évfordulóját. Zsolozsma szült e napon az ég Űrához „a legelő magyar ember” boldogságáért, kérve, hogy tartas meg őt még soká népe boldogítására. A hálaadó istentiszteleten résztvettek a polgári és katonai hatóságok fejei.

— Szent István napját hagyományosan díszes dílte meg a katolikus egyház. Délelőtti ünnepi szentmise volt, melyen a hivatalos körök és a hívők sokasága

és esköltö honokacra a nyakát, a szemét, az ajkát a pajkosan védekező asszonyok.

A királyok egy darabig meglepődve állottak, de nyilván nem láttak semmi különöst a dolgan, mert az egyik oda kiállott a férfinak:

— Ember jer, itélkezz közöttünk.

A férfi mintha nem is hallotta volna a kiáltást.

— Ember jer, itélkezz közöttünk. — kiállotta a király most már haragosabban, de ismét csak süket fülekre talált.

A királyok nem voltak restek, utána siettek s utját állották a férfinak. Az meg kiváncsian nézett rájuk.

— Ember — magyarázták neki újölog érthető szavakkal — mi jutalmat kívánsz tőlünk fáradságodért, tégy igazságot köztünk.

Az asszony épp akkor dobta homlokukon a fűrt egy szál virággal, kirántotta hát magát a király kezé közül s szaladt át az őt inckelkedve csalogató asszony után.

— Nincs időm, a feleségemmel kell eszökölnöm, csak annyit kiáltott vissza.

Ez már kezdte bostonítani a királyokat.

— Megállj, megállj — igyekeztek őt mégis visszatartani — tied lesz ez a

vett részt. Kivonult a 20-ik ezred egy díszszázada és a ciotóriumban háromszor üdvözöltéi.

— Személyi hír. Klobuczár Vilmos honvédelminiszter hétélőn városunkban tartózkodott a személt tartott a 20. honvédelminiszter legénység felett. Városunkból Versere utazott.

— Nagylelték adomány. Báró Hornig Károly dr. meggyőződésük az irgalmas nővérek kezébe átadta a városnak a költségének fűdésére 1000 koronát adományozott. A „Vöröskereszt Egyesület”-nek pedig 1000 koronát küldött alapítványképpen.

— Házasságok. Havas Arthur tengerkereskedő f. h. 20-án tartotta esküvőjét a helybeli írt. templomban Goldschmidt Margit kislánnyal, Űzr. Goldschmidt Dávidné leányával.

Kisbisterkei és medveci Medvecky Gábor f. h. 18-án tartotta esküvőjét Weisz Erzi kislánnyal, Űzr. Emil kereskedő, leányával.

— Kinevezés a honvédségnél. A király Aschenbreuner Mihály f. kerak. isk. tanár a 20. honvéd gyalogrez. rendben tartalékos hadnagyává nevezte ki. Ugyancsak ehhez az ezredhez kinevezették Weinhart Tibor, Cságoti József, Körmeny Géza, Pinter Aladár, Bizony Ede, Miklós Aladár és Schmidt Károly hadapród tisztbetelekké, mindnyáján honvéd hadapród iskola IV. évfolyamát végzett növendékek.

— Halálhír. Csondor János a „Kaposvár” című lap megalapítója és évek során át volt szerkesztője Kaposvárott meghalt.

— Bákócy ünnep. A városunkban tartózkodó egyetemi ifjuság szívében hordván annak emlékét, akiknek a magyar szabadságát sokat közöns. magáévá tette Rákócy emlékezetének megünneplését és ez ügyben lelkes felhívást bocsátott ki. Es egy más alkalommal is, mikor a nyársfogókor közöns. elmulasztása megünnepleni a Vörösmarty születésének 100-ik évfordulóját, az egyetemi ifjak szép ünnepélyt rendeztek a Szózat költője emlékének. Biztató érzet, ha az ifjuság terdet hajtani taul a haza igazi nagyjai előtt.

A Rákócy ünnepély megtartására íránti felhívás a következő: Rákócy harcainak kézzelazados évfordulóján széltében hosszabban kigyultak az emlékezés őrtűzei; a heros-imádás templomaiban mindenütt felhangoztak a szozalmak, melyek egy nemzet szent kegyeletét vitték fel ahbor, ki a magyar szabadság szent ügyéért áll, küzdött és száműzést szenvedett. E szent kegyelet adóját rójuk le mi is, mikor folyó hó 23-dikát Rákócy Ferenc emlékezetének szenteljük. — Délelőtti nagy- szabású Matinéet rendezünk, este pedig díszelőadás lesz a színházban és felkér- dőfelőnkre az „Ocskay brigádéros” kerül színp. Nagykanizsai város hazafias közönségéhez pedig ezuton azaz a kérséssel fordulunk, hogy szentelje ezt a napot velünk együtt Rákócy Ferenc emlékezetének és hazafias érzése külső megoylatkozásának külső jeléül házait lobo- gozza fel.

A Nagykanizsai tartózkodó EGYÉTEMI POLGÁROK.

A matinéet a szinkörben tartják meg. Kezdeté délelőtti 10^{1/2} órákor. Műsora a következő: 1. Rákócy keserője (clarineté-solo). Előadja: Hübner József. 2. Rákócy üzenete. Szavaija: Gärtner Antal. 3. Kuruc dalok. Énekl: Róza Sándor, zongorán kiséri: Márton-

három karbunkulus, nézd hogy csillog, csak mondj titelet közöttünk.

A férfi megállott, visszatér egy pillan- natig kiváncsian személté a köveket. A legzadagabb király felhasznáta ezt a pillanatot, hogy kedvet csináljon az illet- mondasra a férfinak.

— A világ legboldogabb királyának — szólt — ezek a kövek lennének a leg- nagyobb boldogsága s ezeket kapod, ha illetélt mondas közöttünk. A férfi csak nézte a köveket s egyszer csak elkacgaja magát:

— Szegény király, hisz a feleségem szemé szászor jobban csillog. S a követ- kező pillanaton már a felesége mellett termett, átkarolta a derekát s hajrá! vídám- man eszököltözva végig táncoltak a ligeten.

A királyok nagy szegyenkeze sebtben zsebre dugták a karbunkulus köveket s indultak hazafel. Utközben gondolhatták volna az őök szerelem nélkül eltöltött ifjuságukra is, de őök csak arra gondoltak, az tőlük nagy szegyet a fejükbe, hogy vajjon az a ruháján férfi honnan ért olyan kitűnően a drága kövekhez. Lám egy pillanatra fellsmerte, hogy hamisk.

falvy György. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: Murányi János. 5. A bujdosó Rákócy. Szavaija: Almásy Endre. 6. Kuruc dalok. Énekl: az „Irodalmi és Művészeti Kör” dalárdája. 7. Rákócy Rodostóban (Molo- dráma). Előadja: Steinger Viktor, zongorán kiséri: Saller Aladár, violán: Görtler István, cimbalmon: Borissza Karolin k. a. 8. Fohász. Énekl: az „Irodalmi és Művészeti Kör” dalárdája, zongorán kiséri: Neumann Józsa k. a.

— Szoborleleplezés Almadában. — Impozáns ünnepély keretében leplezik le Almadában Kosuth Lejos szobrát, amelyet Holld Baraahás budapesti asztrálótól 3000 koronáért vett meg a bizottság. Az ünnepély augusztus 23-án lesz. Eötvös Károly orsz. képviselő tartja az ünnepi beszédet és Kosuth Ferenc a szoborleleplezési ünnepélyen személyes megjelenését kiáltásba helyezte. Külön bajt rendeltek, mely a mezőföldi és a zalamegye elkedlőköt forja az ünnepély napján délután szállítani. Siófoktól augusztus 23-án délután fél 3 órákor indul egy külön hajó, mely Balatonfűredőhöz három- negyed 4 órákor indul és 5 órákor érkezik Almadába. Az ünnepély ez után kezdődik. Az ünnepes műsora, mint lapunk zár- tókor jelentik a következő: Himnusz. Előadja a vesprémi Petőf-kör dalárdája. Kosuth-ims. Rákosi Viktoról. Előadja Bonis Pál. Kosuth-dal. Énekl: a dalárda. Ünnepi beszéd, mondja Eötvös Károly országgyűlési képviselő. A szobor átadása és átvétele. Koszork elhelyezése. Szózat. Énekl: az egyesült dalárda.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter a nagykanizsai adóhivatalhoz Szalay József szigetvári és Kovács József zalaegerszegi adóhivatali gykorukokat adótitézt ne- veste ki.

— Anna-bál Balatonfűredőn. Zala- Somogy- és Vesprémmegeje fatalasága évről évre sikerült Anna-bált rendez Balatonfűredőn. A fűrdőközönség és a vidék intelligenciája teljes számmal részt- vettek a bálón az idén is. Ott voltak: Gróf Jankovics László főispán. Bucics Tivadar t. szolgabíró, dr. Kéty Károly egyetemi tanár, Kautz Gyula ny. bank- kormányzó, báró Dániel Ernő. A négyest 70 pár táncolta.

— Választmányi ülés. A folyó évi szeptember hó 14-én tartandó törény- hatósági bizottsági rendes közgyűlésre az 1904. évi megyei költségvetés megállá- pítása tárgyában teendő véleményes jelentés elkészítése végett az állandó választmányi ülés az 1886. évi XXI-ik t.-c. 17. § a értelmében folyó évi augusztus hó 31-én ugyan a fent kitett közgyű- lésen felveendő egyéb törvényhatósági ügyek közgyűlési tárgyalásának elkészí- tését végett pedig az állandó választmányi ülés folyó évi szeptember hó 5-én min- denkor délelőtti 9 órákor Zalaegerszegen a vármegyeház gyűléstermben fog meg- tartatni.

— Hangverseny. Balaton-Almadából jelentik: A fölláitandó Kosuth szobor javára a Balatonnak kies fűrdőhelyén, sikerült hangverseny volt vasárnap. A hangverseny egy Budapestről, mint a környékbeli meggyékből nagy számmal vett részt az intelligens nyaraló közönség. A hangversenyen ének, zongora, cimbalom, szavalt és hegedűszámmal vettek részt. Végül vijátékok antak elő. A hangverseny sikerén Ő.áry Ferenc országgyűlési kép- viselő és Joo János plebános faradoztak.

— A dunahutli rabblit, Szent István napján Budán tartott gyűlésükön Neumann Ede dr. nagykanizsai főrabbi által kidol- gozott országos rabbiügyleti alapsza- bályokat fogadták el.

— Zászlószentelés Zalaegerszegen. A zalaegerszegi katb. Legény Egyet folyó hó 15-én tartotta ünnegy. Csértán Károlyné szül. Sümeghy Magdolna zászló- any urbolyi szentvévése mellett zászló szentelési ünnepélyét.

— Összeültökész. F. hó 20-án a Buda- pest-felől reggel 4 órákor érkező 207. sz. személyvonat a pályaudvaron össze- ütközött a vágányon levő 6 tartalék sze- melyi kocsival. Embereleiben baj nem esett, jelentékeny sérülés nem történt, de az úres személy kocsik erősen megrongálódtak. A baleset levezélt állítólták következtében történt.

— Vakok intézete Szombathelyen. A Vakok országos egyesületének vezetése a duanúttl vakok számára egy intézetet szándékozik Szombathelyen léte- síteni és erre névze már a legközelebb meg is indítja az akciót a polgármesterrel.

— Ha egyszer Zalamegyét is látnök valamelyes ilyen mozgalomban. It is sok vakember van. Délj részén a trachoma miatt, egyebütt meg lelki vakosság. — Sökétema pedig itt van legtöbb az országban.

— Közigazgatási tanfolyam inter- nátusa. A szombathelyi községi közigaz- gatási tanfolyam hallgatói részére interná- tust állítanak fel. A tervek a belügy- miniszternek, mint értesülünk jóváhagyta úgy, hogy ez az áldásos intézet, mely jórészt Szombathely város áldozatkész- ségének köszönhető majd léte, már a folyó tésűre megnyílik. Az internátusban a szegényebb sorsu hallgatók ingyenes teljes ellátásban részesülnek.

— Zeneoktatás. Bonyhádi Antónis, okl. ének- és zongoratanár Nagy- kanizsára érkezően, az ének és zene- tanítást megkezdte. Ének- és zongora- tanításra növendékeket elfogad. Jelent- kezni lehet Fischl Flóop könyvkereske- déseben.

— Villamos világítás a templomban. A nagykanizsai írt. béközsej templomába a villamos világítás bevezetettik. A bevezetést Franz L. és fiai cég eszközöli. A munkálatok már meg is kezdődtek. A béközsej közhírre teszi, hogy az istentiszteletek további intézkedésig, úgy hétköznapon, mint pénteken este a szombatban délelőtti is a szokott időben az írt. fuiskola épületében, Csengery-ut 10. az alatt levő kistemplomban tar- tatanak.

— A kezt helyi családirtó. Laskay Tivadar, a kezt helyi családirtó béközsej- ben a nagykanizsai királyi törvénysek az elítélt porújítási kérvényét elutasította. Laskay föllebezése folytán a pécsi királyi ítélőbírósá utasította a törvénysekét, hogy a porújítási kérvényben megnevezett tanuk hallgassa ki s ennek eredményé- hez képest a porújítás kérdésében hozzon újabb határozatot.

— Flatal csalók. Kitanult fickó a két Fűzik testvér. Már többször volt bajuk a rendőrséggel és a közelmúltban ismét a rendőrség keze közé kerültek. Részint lopás miatt, részint csalásért. Csatlak abból állott, hogy a nagykanizsai hatóságra bejövő egybűz parasztonak gyűrt kintáit megveitete. A gyűrt aranykannak mondák, de mint talált dolgot oicso pénzen árulták. A gyűrt persze nem volt arany. Most rajtvesztettek, mert egy paraszt felismerte meg a vétel előtt a csalást s feljelentete őket. Az ügyet áttették az ügyészségre.

— Veszteség. Az elmúlt napokban valamely komédiás csapat itt hagyott kutyája városunkban több kis gyermeket megmart. Minthogy alapos a gyau, hogy a kutyá vevett volt, a kis gyermekeket tegnap a Pasteur intézetbe, Budapestre vitték. A főkapitányság a negyven napi ezbrálatot elrendelte.

— A bucsu vége. A Somogy-szent- miklós közönségé nuít szombatban tartott bucsu, a bucsuk szokásos végakkordójával végződött, verekedéssel. A verekedés nagy arányú volt. Tizenegy sebesült maradt a küzdőtéren. A vizsgálat folyik.

— Rendőri hírek. Ver e k ed s. A minap éjjel Mihály József iparos segéd hazafel tartott egyik Magyar utcai kor- mából. Az ntcán összeveszett Vincis Jánoskal, aki Mihályt arcul vágta és megsebzúrta. A kiselőt feljelentették. Lopás. Novák Károlyné helybeli lakós kamrájába ismeretlen tettes behatolt s onnan több holmit ellopott. A vizsgálat folyik.

— Polgár Sándor orvosi műszer, köztér és sérvtöközty, mely tíz év óta fennáll, a legjobb hírnévű orvondó cég, ahol minden e szakmába vágó cikket nemcsak a legújtonyabb áron, hanem legközelebbben elkészítve kaphatol. Prospektussal vagy felvilágosítással szí- vesen szolgál Polgár Sándor orvosi műszergyáros, Budapest, VII. Erzsébet- körút 50 sz.

— Szép, cinos lábbelire, főképb, ha az tisztítószert által folyaszt jó állapotban marad, nemcsak nagy suly lesz fektetve. Ezért okvetlen szükséges, hogy több figyelem fordítsanak erre, mint eddig. Egy nagy, jelentékeny haladást mutat fel a béközsej terén a világszerte ismert vegyészeti gyár Frits Schulz jun. részvény- társaság Eger és Lipcsében, miután egy oly vegykészítményt hozott a piacra, mely előnyéind fogva e téren teljesen egyedül áll. Egy börtisztító szerről — „Globin” — van szó, mely kiváló tulajdonságainál fogva a bört szép fényesség, amellet tartósság és vízmentesség teszi. A fűnyomzak általában a bőre rendkívül kártékony hatást gyakorolnak, miután savtartalmukkal a bőrt közvetlen pusztít- ják és más oldalról meg tudják, hogy a zsíradék, illetve a préparált viasz a bőrnek kellemes puháságot, simálkonyaságot és tartósságot kölcsönöz; legyűnk azon tehát, hogy egy fényt adó viasz- keveréket találjunk. Ez a „Globin”-ban a legnagyobb mértékben sikerült. „Globin” a bőrt puhává és tartóssá teszi és gyorsan,

minden fáradság nélkül szép és tartós fényességet ad, a bőrnek szép feketeséget kölcsönöz és a vörös és csunya bőroket ismét újá alakítja. „Globin”-nal rendszeren bekenet lábbelire a víz nem hatolhat keresztül és így a láb az ilyen cipőben mindig száraz marad. A fogyasztás nagyon takarékos; mert ha a Globin már egy cipőn egyszer jól el van kenve és dör- csölve, úgy elég, később a legcsokelyebb bedörzsölés, hogy az ismét ragyogó fényes legyen. Ha tekintetbe vesszük, hogy mily csekély adag szükséges a Globinból, éppnyennyit takarítunk meg a lábbelire; úgy kitűnik, hogy „Globin” egy rendkívül oicso és célszerű tisztító szer minden jobb lábbelire. A Frits Schultz jun. részvénytársaság cég Eger és Lipcsében, mely gyár haggadó a tisztítószert gyártmányokban, általában e szakmában legnagyobb teleppel bír a Kontinensen és többször első díjjal lett kitüntetve; bőrcsere-ért az 1900. évi párisi világiállításon arany érmet kapott. Eredeti Globin a hirdetésben felsorolt bevásárlóhelyeken kapható. Bevásárlásnál ügyeljünk arra, hogy a doboz fedelén „Globin”, a szabadalmi hivatal által védett s rójegy, rajta legyen.

— Az országos orvosszövetség sors- játékához. Megragadjuk azt az alkalmat, hogy az országos orvosszövetség sorsjé- tét rendezett az orvosi nyugalomdíj- és segélyintézet javára, miszerint elmond- juk véleményünket az orvosról. Az orvos az emberiség legnagyobb jótévoje, az ember legigazabb, leghasznosabb barátja, neki köszönhető az emberi faj a legtöbbet a világon. A rettenetes nagy betegségek ellen az orvos ragod fegyvert, a tudomány fegyverét, az orvos vet gátat a gyermek- halálozásnak, a raglyos betegségek puszt- itásainak és ezer-ezer új gyógyomlót és gyogyiszer talált fel, gyógyít, kutat, tanul folyton, hogy megments az ember- ség szenvedőit. És mégis a háltalaneg legjobban az orvost éri. A legtöbb orvos kűzködik nagy tudomány mellett a meg- élhetésért, küzdök véres verejéttel a mindennapi kenyérért. Így történhetett ezután az, hogy a mai napig az orvosoknak nem volt nyugalomdíj, és segélyző inté- zete. Az országos orvosi szövetség most megalapítja az orvosi nyugalomdíj- és segélyző intézetet, ennek céljaira világ- hírt tanórvosaink vezetése mellett egy koronás sorsjegyből álló tárgysorsjátékot rendezett, melynek húzása ez év október 10-én lesz Budapeston. E bizottság élén többek között a következők állanak: Kéty Károly dr. udvari tanácsos, Thau- hoffer L. dr. királyi tanácsos, egyetemi dekan, Lanhossek M. dr. az anatomiai intézet igazgatója, Lichtenberg Kornél dr. a poliklinika főorvosa, Nékám dr. tanár és Öndy dr. tanár. E kiváló taná- rok, kik anyai emberéletet mentettek már meg, vezetése alatt áll az a sorsjáték, mely hivata van az agg elbetagott és munkaképtelen orvosok állapotán segí- teni. A társadalomnak tehát legszentebb, legneembesebb, de egyuttal a legnagyobb kötelessége, hogy e nemes és jótékony- célhoz a maga filléreivel látteli szível hozzájáruljon. Szép és nemes vonás az orvosoktól, hogy ők ezen alapot nem közadokozás után akarják megszerozni, noha nagy emberbaráti szolgálataik foly- tán ehhez teljes joguk lett volna, hanem versjátékukkal, melynek számos nyeresé- gyátgnál a főnyereséggel 50.000 korona értékkel bír. A sorsjegy ára 1 korona s kapható mindenütt, de legközelebb Budapestre fordítani az országos orvos- szövetség sorsjátékírodájához, Budapest, IV., Váci-utca 17.

SZÍNHÁZ.

Élvezetes két egy felvonásos került színp szombatban este. Ifj. Bokor József vígjátéka az Alfama és Belascó Píllangó kislánnyosa.

Az Alfama már tavaly színpre került nálunk. Remekek hívjáték, mely meg- érdemelte a száz aranyat. A szerepök egytől-egyig jól rajzolt alakok. Cenci néni alakja pedig valóslágos typusa a „Pártában” maradt véleányoknak. Hevessy Marika ezuttal kapott nagyobb szerepet, melyet elég ügyesen és kedvesen oldott meg. Játékán még meglátszik a kezdő nehézsége, de ez nem rontotta el élénken jászatos szerepének hatását. Megérdemelt tapost kapott. Cenci néni mulatságosan megrajzolt alakja jó kezek- ben volt Károlynél. Hevessy Marika, Almásy, Latabár játékuikkal nagyon hozzájárultak a darab sikeréhez.

Érdekes apróság Píllangó kis- asszony is. A szerző énekes játékuak keresztolni darabját, melyben a zene és dráma ügyesen halmozódik össze. A drámai eseményt mindamellet nem

szabad komolyan bírálunk, mert a prologus is mindjárt kijelenti, hogy a szerző nem hatott egészen a szívek mélyére, hanem csak a japán Pillangó kisszasszony szenvedését akarja festeni: egyszerűen és életben. A szerző ezt el is érte. Az előtér az érzékeny lelki japánok és a léha kalaudra vágók között élesen domborodik ki. A darabhoz szépen simul a zene is, mely telve van színelő, eleven-séggel és sok drámai erővel. Sárossy játszotta a Pillangó kisszasszonyt. A szokatlan szerepökben igazán meglepően jól játszott. Sajnálunk a szegény szenvedő pillangócskát, aki komolyan vette Pinkerton (Gózon) szerepét. Midőn az Amerikába visszatért Pinkerton maga helyett pénzzel tömött levelet küld pillangó szerelméért, pillangónak lelke megérződik és síró ártatlan gyermekek mellett, édes stíjját maradt karddal véget vet szenvedésének. Sárossy igen életben kredita szerepét. Soubrette primadonnától igazán bámulatos az a közvetlen és egyszerűség, mint a minő Sárossy Pillangó alakítása volt. Együtt drámlott, együtt szenvedtünk az ábrándos lelkű pillangóval. S mily szépen, mily kedvesen öntötte nőháza fájalmát. Sárossy új oldalról bemutatott tehetségét a közönség (túlsót sok tapssal jutalmazta. A darab hatástan sokat rontott a szerep nemtudás, melytől csak a kitűnő Sárossy volt mentes. Nála a szereptudás mindig mintaszerű. A prologon végződése a szerep nem tanulás miatt nagyon kínosan hatott. A rendezés a darabban igen jó volt. A díszletek megfelelőek.

San-Toyban és a Suhancban Keleti Juliska mutatkozott be. A kisszasszony, nem rég hagyta el a színi iskolát, legalább erre vall iskolai játéka, mely különbözően a Suhancban volt nagyon érezhető. Különben, ha törekedik, még szép sikereit lesznek, mely már most számunkra el. Játéka élénk és kedves, hangja jól cseng. — Kisbáb szerepek igen jó kezében lesznek Keletinél.

A Háróm Testőr Herceg Ferenc kitűnő bohózatát, Almássy Endre választotta jutalomjátékul, melyen szép számú közönség jelent meg. Almássy nagyon sok ajándékkal lepték meg tisztelői. Megérdemelte. Tanult, képzett színész, aki nem riad vissza a legkülönbözőbb szerepektől, melyet mindig jól old meg. Ez estében Rátky lapzserkesztő szerepét játszotta tehetségének teljes érvényesítésével. Nyílt színen is sok tapssal kapott. Latorák, Nagy Dezso ábrázolta, kitűnő felfogással. Jó alakítás volt Kövessy Polacsekje, szintegy Latabárd. A nők közül Hovassy nővéreket említhetjük, akik közül Mariskának valamivel több természetesség ajánlunk játékában. Pesti Nagy Gyula, Rózsa és Adam megállták helyüket. Benedek ez estében hidegen és kedvetlenül játszott. Kár. Hortovay kitűnő szerep néki. A krónika hátsó kedvéért megemlítjük a jó rendezést. A második felvonás, mely a szerkesztőségben játszik, különösen jó volt.

Gb.

— Szoyer nálunk. Szoyer Ilonka, a fővárosi opera primadonnája a jövő héten Kövessy rendezésében vendégszerepel. A művésznő legjobb szerepeiben lép fel. A művésznő jobba nagy örömet kellett a színpadba járók között és az estélyek iránt máris nagy az érdeklődés. A közönség, az előjelekből ítélve, viszont hűzzal jutalmazza derék színi dzsektorunkat, aki alkalmat nyújt nekünk Szoyer Ilonka hangjában és játékában gyönyörködni.

— Az Éjjeli menedékhely, Gorkij Maxim európai színpadokat betűtő darabja, kedden került színe színpad háza előtt. A darabról, melyet a következő héten megismételnek, jó számunkban részletesen referálunk.

— Felvétel a színi akadémiába. Az országos m. kir. színművészeti akadémiára a beíratások az előkészítő osztálya szeptember hó 7. 8. 9-ikén, az akadémia 1. és II-ik osztálya pedig szeptember 10. és 11-én tartanak meg d. u. 3 óráig kezdve. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvétellek megkövetelték: a) Színpadi, csinos alak. b) Tiszta kiejtés, csöngő hang. c) Kifejelet testalkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményét) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a nőknél, mi hiteles okirattal bizonyított. d) Anyai műveltség és iskolai képzettségéről való bizonyítvány. amennyit e korban minden művelt ifjútól megvárható, különösen a magyar nyelv tan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megengedése. Bővebb értesítést az int. igazgatóság (Kerepesi-ut. 1. sz. III. em.) kézséggel ad.

ANYAKÖNYVI HIREK.

— 1903. augusztus 14-16-21-ig. —

Halálosítások:

Hirschl Aranka izr. 1 hónapos.
Öv. Horváth Ferencné rk. földműves, 85 éves.
Öv. Horváth Istvánné rk. magánzó, 68 éves.
Derralics István rk. pincér, 58 éves.
Auer Erzsébet rk. 4 hónapos.
Dávodi Sándor rk. cseléd, 26 éves.
Horváth Györgyné rk. földműves, 49 éves.

Házasságok köölttek:

Harangózó Nádor géplakatos — Ibi Paulával.
Löbl Mór nyomdátulajdonos (Budapest.) — Kohn Máriaival.
Dömötör Ferencoksis — Rogács Annával Horatsek Ferenc tanító (Budapest.) — Maathner Katalinnal.
Medvecky Gábor gyógyszerész — Weisz Erzsébettel.
Havas Alfréd magánhivatalnok — Goldsmid Margittal.

KÖZGAZDASÁG.

— Pénzpiacunk. (A Zalai Közlöny eredeti jelentése) A sok kedvezőtlen mozzanat, ami utóbbi időben fölmerült, nemcsak a főváros, hanem közvetlen a vidék pénzviszonyait is érzékenyen érintette. Nálunk Nagykanizsán is érezhető volt e héten a piac drágulása, miből meg hozzájárult az is, hogy a gabona árát e héten már nagyobb mérvet öltött és fokozottabb igényeket is támasztott. A politikai viszonyok következtében még további szilárdulást is várhatunk és ezt nagyobb mértékben érezzük majd mi, vidékiek. A kamatláb e héten 1/2%-al emelkedett.

— Gabonapiac. (Kövesy Jenő nagykanizsai gabonabizományos cég heti jelentése.) Budapestben a sörgősi kiállítás és a mármal tartózkodó vételkedve folyólag csakis olcsóbb árakon lehetett eladni, úgy hogy a heti árszinteség buzánál körülbelül 10-15 fillér, rozsban 5-10 fillér, míg zabban mérsékelt kiadást és gyenge vételked mellett mult heti árakat lehetett elérni.

Sörpára folytatódatosan lángha, mert a minden oldalról kínált nagy tételek nem találunk komoly vevőre. A határidőrelet irányzatok azonban szilárd, a kenyérmagvak árai a lángha kész áru piac dacára alig változott.
Buza októberre 733-35
Áprilisra 762-64
Rozs októberre 616-18
Áprilisra 643-45

Nálunk Nagykanizsán a hozatali elég nagy volt és eladott:
Buza 6:80-7:10 fill-ig
Rozs 5:65-6:85
Árpa 5:60-6:50
Zab 5:10-6:35 mind á 50 kg.
Kukorica elég szépen áll és igen jó termés várható. Ugyanez mondható minden kapás növényről.

— A szombathelyi iparkiallítás. Lapsunknak jelentik: Fényes önépítés keretében nyílt meg Nagy Boldog-Asszony nevetű Szombathelyen az a nagyszabású iparkiallítás, amelyen részt vesznek Vasvármegye összes iparosai, gyárai és ipartelepei. A kiállítás védője Szöllő Kálmán volt miniszterelnök, alelnöke pedig Eötvös Gyula országgyűlési képviselő. A rendkívül érdekes iparkiallítás a város egyik legszebb helyén fekvő kereskedelmi, polgári és elemi iskolákban, valamint a toroacsarnokban és ennek közvetlenül szomszédos épületek udvarain van elhelyezve. A kiállítás tizenkét csoportra oszlik és a kiállított tárgyak huszonegy tereben és nyolc díszes pavilonban nyertek elhelyezést. Négy száz kiállító vesz részt ezen a kiállításon, amelyen képviselve van a vármegye iparának minden ága. A kis- és nagyiparosok mellett kiállítanak az összes gyárak, a melyeknek tekintélyes száma már egy-magában is elegendő volna egy iparkiallításra. Az összes kiállított cupelemekből készült dolgoktól szerepelnek, különösen érdekesek azonban a rendkívül fejlett gép-, fa-, szövő és fonóipar kiállításai. A kiállításnak virágokkal és dísznövényekkel remekül díszített területen két vendéglő és pompás kórozó áll a közönség rendelkezésére. Minden este fényes kivilágítás, öttől nyolcadéig örág pedig térzene szórakoztatja a publikumot. A szűriben Nagykanizsáról Fasching német, a Jozsifvits és Fasching vasgár cég boltja és Fischel Lajos voltak részt.

— Az ország nagybirtokosai. A legújabb statisztika szerint az államnak

2.816,418 kat. hold földje van. A magánbirtokosok sorrendje ez: Esterházy Miklós herceg 421.053, Schönborn Frigyes gróf 216.021, Frigyes főherceg 157.731, Festetics Tassiló gróf 134.541 holdtal. A birtokosok között a legnagyobb a nagyváradi róm. kath. püspöké: 139.033 hold. A hercegségi uradalom 91.800, az erri káptalan 91,702 hold, míg a kalocsai érseki uradalom csak 23.143 hold. A városok birtokosai legnagyobb Szabadka városáé: 166.070, Debrecené 99.617 és Szegedé 52.427 hold.

— Kereskedelmi és ipar alkalmazottak végrehajtása. A kereskedelmi miniszter apogustus 4-én valamennyi másodfokú írhathatóságnak kiadott rendeletével, kimondta, hogy a bírói rendelkezés folytán kielégítési végrehajtás vezetett valamely ipari, kereskedelmi alkalmazott (unasz, segéd, muokás) ellen és annak során az alkalmazottnak a munkaadó iparossal, kereskedővel szemben fennálló követeléseit letiltatik, a letiltott követelés behajtása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

Szerkesztőség: Dr. Várhelyi Henrik, letelek szerkesztő. Kiadó: Jfy. Weydits József.

Menyasszony ruha

selyem

60 kr-tól 11 ft 35 kr-ig méterenkint. — Bérmentve és már elvámolva a bázor szállításra. — Nagy mintagyűjtemény azonnal. Heneberg selyemgyár, Zürich.

VEGYES.

— Fényképező készülékek díltársok számára. Mindegyiknek kik a fényképezés ezen kellemes és békés által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek ajánljuk az 1894-és óta felkötött különösen fényképező készülékek foglalkozó A. Mol. cs. és kir. udv. szállító Bécs Telaukben 9. céget s ennek illusztrált tárgyleveleket átnevezést, mely kiváncsra ingyen küldetik meg.

Nyilttér

Az e rovat alatt közöltétek nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Yese, hughyólag, hughyára és a kőszénybántalmak ellen, továbbá a légrő és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lítion-forrás

SALVATOR

skikkel rendelve lesz.
Hugyhajtó hatás!

Kellemes ízű — Könnyen emészthető
Kapható Ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

MATTONI

ERZSÉBET SÓFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán),
Idény április hó 15 től október hó 15 ig
Kiváló gyógyhatással bír
női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. POLGAR EMIL.
Egészékes orvos. Jutányoslakások 16 vendéglő.
Villamos-vasúti összeköttetés a fővárossal.

Vertisztító-tea

Wilhelm Ferenc gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító Neunkirchenben, Alsó-Ausztrián.

Hogy kétféleöntelű székesség volt egy jó és hatásos vertisztító teára, azt bizonyítja egy ilyen székesség előállítására törőnt szatmalan kísérlet. Wilhelm Ferenc gyógyszerésznek szaklétszerelati alapján sikerült ilyen vertisztító teát a legkiválóbb állattársakból összehállítani; teaképpen nem kevesebb mint 30 különböző alkotórész van, mely káros eljárással állítható elő.

Ezen tea hatásáról csúszál és közönségnél számos gyógyult közönségrelel tanuszkodik. Csak gróf Butschin-Strieffl grófé, szerkesztés közönséglevele utalunk.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító, Neunkirchen, Alsó-Ausztrián, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogeriákban.

1 csomag 2 kor. a rakítárból 1 posta küldemény 15 csomag 24 kor. bérmentve az oszt. magyar monaróbia postai állomására.

HIRDETÉSEK.

Polgár Sándor orvosi mű és kötszerész

Budapest, VII., Erzsébet-körnt 50.

legújtanysaaban beszerezhetők legjobb találmányú sérőkötők, összes betegápolási eszközök és kötszerek. Haszkotók, egyenes-tartók, orthopaediai fűzők és járógépek, műláb és műkés száj műhelyében a legpontosabban készült Valódi francia kőlevegőesség és órázerek F. Bergerauer filis pártai gyárból. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Fenti címre egyéni tesők.

Mezei egerék

lényegesen és biztos kilyuztatására ajánlom az általam készített és már eddig 1000 előadó uradalmakban, nagyobb gazdaságokban, ugyanezen több háztartásokban is, legjobb sikerrel használt

egérmérget

lahadca alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1-2 kilo egeröléssel bizonyult, 100 kilo 4-6 óráig, és kitérő 10-15 óráig.

SIPOCZ ISTVÁN

gyógyszerész
Pécselt, (Barany megye).
Megrendeléshez hatóság engedélyt kégek mellékelni.

Kérje ön

ingyen és bérmentve illusztrált árjegyzékemet több mint 600 ábrával

Órák, arany, ezüst órák hangszerekről
HANNS KONRAD
órágyár és kivitelező
BRUX 325, sz. Csehország.

Schalek Henrik

HIRDETESI IRODÁJA

Bécs, I., Wolzelle 11. földszint és I. emelet
Alapított 1873 & Telephon 809.
A cs k. postakaraképként Clearing-számlája 804. 316.

ajánlja magát hirdetései megbízások gyors és olcsó elintézésére bel- és külföldi újságok részére

Szaktanácsok, hirdetései tervezetek, árszabások díjmentesen.

Legújabb nagy/hírlap-árjegyzék hirdetések ingyen és bérmentve.

Saját gyűjteményes-hirdető rovat a „Neue Freie Presse” és „Neues Wr. Tagblatt” hírlapokban mindennapos hirdetés részére, mint: Adás-vételi költések minden üzletágnak. Tára. képviselői legyűnt. állatkereső, ajánlati hirdetések stb.

Vörösmarty-Album

A Pesti Napló, amely eddigelé az Ember tragédiáját, Arany János balladát Zichy Mihály illusztrációval, Katona József Bánk bán-ját, a Nimfy-Albumot, a Kőltő-Albumot, tavaly a remek kivilélt Zichy-Albumot, stb. adta olvasóknak a könyvtárcsón általános feltűnést kelte kiállításban, az ideiglegi kiállításait felülmúlva fényes és pompával, a Vörösmarty Mihály-Albumot fogja olvasóink karácsonyi ajándékul adni.

A Vörösmarty-Album, a Zichy-Albumnál is díszesebb kiállításban nagy kvart alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát. Coogser és Tündi, Vörösmarty-nak a kedves drámai költeményeit, a Szépet, a Vőcigányt, Szép Ilonkát és Vörösmarty-nak legkiválóbb költői alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival, 20 műnemekkel és számos szövegbe nyomott képpel és illusztrációval, a valóban remek kivilélt műlapokban, az ideiglegi kiállításait felülmúlva fényes és pompával, a Vörösmarty-Albumot megismerhetik mindazok, akik a Pesti Naplora, amely a legérgebb, legfüggelenebb és egyike a legelterjedtebb politikai napilapoknak, egy évre előzetnek.

Akik most lépnek az előtérbe sorába és akár havonta is, de állandóan, legalább egy évig előzetnek maradnak, szinten megkaphják a Vörösmarty-Albumot. Minden feltevése elkerülése végett megjegyezzük, hogy akik a Zichy-Albumot az 1902. évre való előzetnek alapján tehát 1903. évi ajándékul kapták, azok a Vörösmarty-Albumot csak úgy kaphják meg, ha újra egész évre előzetnek.

VÖRÖSMARTY-ALBUM INGYENI

A Pesti Napló előzetési ára: Egész évre 28 kor., félrevo 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor., 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut 27. szam alatt van.

CACAO

SUCHARD

GRAND PRIX
PARIS 1900.

MIÉRT

van annyi utánzat?

MERT

a valódi EISENSTÄTTER-féle

LINOLEUM padló-zománc

a törv. bej. „Vaslevegő” védjeggyel a legjobb és legtarthatóbb puha padlózat és lánghaburtoznak bemutatójára.

Bejegyzett: Az Eisenstatter-féle Linoleum padlózománc egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényes felületet hoz létre, amely ellenáll mindenféle káros hatásoknak. Nagy ellenállósságát a különböző hásonghangú nevezett állatok ellen is bizonyítja, mert a legdurvább káros hatásokkal szemben is ellenáll. Kapható: KAPATHÓ: Nagykanizsán: Neu és Klein cégnél.

Nyavalytörés.

Ki oebézkörben, göröcköben és más ideges állapotokban szenved, kérjen ezekről brochúrát. Ingyen és bérmentve kapható. Schwaben Apotheke, Frankfurt a/Main által.

ZALAI KÖZLÖNY.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” „a nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” „Kotori takarékpénztár

Előfizetési ár:
 Egész évre . . . 10 kor. — áll.
 Fél évre . . . . . 6 kor. — áll.
 Negyedévre . . . 2 kor. 50 fill.
 Egyes szám 20 fill.

HIRDETÉSEK
 Óhasálospetitorban 14, másodszor
 12, minden további sorért 10 fill.

NYILTTÉR BEN
 petit soroként 20 fillért vétel-
 nek fol.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadó nevére címzettek Nagykanizsára bérmentve intézkedők

Bérmintetlen levelek nem fogad-
 tának el.

Kéziratok vissza nem küldetnek

részvénytársaság, „nagykanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” „nagykanizsai kisednevelő egyesület,” „nagykanizsai tanítói járáskör,” „nagykanizsai keresztény jótékony önégyelet,” „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények tápintézete,” „katonai hadastanyagylet,” „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Tűnődések a tanév küszöbén.

Szünetel az állam gépezete, néma unottság honol a gazdasági életben. A tudóst és művészt nem ragadja el az ihlet, minden nemest és szepet felváltott a rut és undok. Az eszmék harcát felváltotta az elv- és lélek-vásárlás, a tisztességes kereset az üzérkedés, a nehéz munkát az urhatnám-ság és a gyors meggazdagodás vágya és már-már ott tartunk, hogy az igazi polgári becsületet fel fogja váltani a csak jegyzőkönyvekben létező „lovagias becsület” és ezzel beáll a munka és a létért való küzdelem lenézésének korszaka.

Mentsük meg legalább az ifjúságot! Fordítsuk el a figyelmet — ha tudjuk — a társadalmi élettől.

Hiszen kihal ebben a milicuban az ifjúság minden idealizmusa. Ez volna még az a fénypont, mely megmenthetné a jövőt a romlás és társadalmi rothadás következményeitől, mely visszaállíthatná a mult társadalmi erkölcsét. Mentsük meg ezt legalább az elhalványodástól, élesszük mint Vesta tűzét, mert ha ennek lángja is elalszik, vele kihalt az ősi magyar vér minden becsé és kincse.

Pedig az ifjúság idealizmusa tűnőfélben van. Elfordul a kalapács nyelőlől, a gyalu fogójától, nem csak a maga, de még az apja kezében is szegyenli. Tökkel ottótt főkők, félig helyre gyakorók minden értelem nélkül, latin könyveket szajkólnak, gépi-esen elszájtják a tudomány teóriáját, csakohogy meg ne valósuljon a szűlők azon fenyegetése, hogy iparosok lesznek, ha nem tanulnak.

Büntetéssé vált immár az iparos-pálya. A legkeményebb büntetés jelen-

leg, melylyel a szülő hanyag gyermekét ma sújtja. Nincs az a positivum, mely ma ipari pályára képesítene. Az ipari pályát oly szükséges rossznak tekintik, melyre azon ifjak lépnek, kik minden egyéb próbálgatás dacára, már semmi más pályára hajlandóságot nem mutatnak.

Mikép véljük lehetségesnek ily viszonyok között, hogy valamikor iparállammá legyünk? Hihető-e, hogy önálló vámtérlettel, avagy állami segélylyel létesült ipartelekkel egymagában megalkothatjuk iparunk nagyságának alapját? Büntetett egyéneket állítunk az ipar szolgálatába, hivatásuknak elején a büntetés jellegét adjuk pályájuknak és elkedvelniük őket eleve örök időre a tisztességes munkától. Képzeltel-e iparállam ily munkásszemélyzettel?!

A tanév közél. A tudományegyetemi kapui hogy megnyílnak, többen kortegkednek ott egy-egy ifjúság elnök megválasztása mellett, mint a hányan összesen beiratkoznak hasznék felsőbb ipariskolaiba. Ezek is tiltakoznak az ellen, hogy iparosok akarának lenni, hanem megszerzik az egyéves önkéntességre a jogot, államhivatalnokai pályára lépnek és felcsereleik az iparos nehézet kerestetét a beamter nyomorúságával.

Sem ösztöndíjak, sem más állami kedvezmények nem bizonyultak elégségeseknek arra, hogy a felsőbb ipari kiképzés nagy tehetséggel megáldott ifjak részére vonzóvá tétessék. A felsőbb ipariskolák csak menhelytül szolgálnak a gyengébb tehetségek részére az államhivatalnokai kvalifikáció elérésére.

Még a tanonciskoláknak sikeredus fejlődése nyujt egyedül biztosítékot a

jövő képzettebb iparos alkalmazottaira, különben nem kellene csodátunk, hogy külföldi munkások nálunk jó keresethez jutnak és a magyar munkás vándorbottal a kezében tengerentúlra mén napszámba állani.

A szabadelvű demokrácia — dacára a hangzatos jelzavaknak, igen gyenge lábón állhat hazánkban, mert a demokratikus társadalom minden pályának megbecsülést biztosít, holott a szeszálók és lélekűfárok világukat élék, csak a verejtékes munka nem a megbecsülés, hanem a szánalom tárgya. Ha a demokrácia oly igazán hódítana hazánkban, honnan ered a tulengés a tudományos pályákon? Onnan talán, hogy annyi ifjuban van tudós ész? Avagy talán onnan, hogy a korán beletűk oltott nagyuri allűrök és nagy-képűség folytán az ipari pálya becsét és tisztelretreméltóságot megérteni nem tudják, vagy nem tanulták. Olyan világot élünk, hogy a napiérből elfordulunk és a provizió után vágyunk. A napiérb munkát követel, míg a provizió tétlenség esetén is járhat. Sok bűn és mulasztás terhel ezen társadalmi nyavalyákban az iskolát, mely sok mindennek okozója, pedig sok rossznak lehetne megkátolója.

A népiskoláktól fel az egyetemekig be kell plántálni az iskolai szellemben az igazi demokratikus elveket, a munka megbecsülését, mert az iskola nevelési feladata ma csak a hazaszeretetre, a király iránti hűségre szorítokzik, de nem edzi az ifjut a munkára. A slőd és házi ipari tanfolyamok sok ifjuban támasztanak fel az ipar iránti szeretetet, kik ma a dologi munkától irtoznak és a mégis szükségeseit a sport megannyi nemének kultiválásával pótolják.

Ha a hazai ipart felkarolni akarjuk, ha a társadalmi iparpártolási mozgalomnak sikerét biztosítani akarjuk, akkor az iskolánál, a nevelésnél kell e dicső feladatot megkezdeni.

Nem kívánhatjuk attól, ki nem ismeri a munka becsét, ki lenézéssel van a munkás iránt, hogy ennek fáradozásának gyümölcsét megbecsülni tudja. Ki fel tudja fogni a forró nyárban izzó tűzhely mellett dolgozó kovács sorsát, ki a magas háztetőn dolgozó ácsot látja, mint kockázhatja a szédítő magasságban életét a mindennapi kenyerért, ki a bányászt feljönni látja a füstös és fojtó mély-ségéből, az a magyar ipar pártolására is fog fogékonytságot érezni. De az iskola nem ápolja e hajlamot, a reál-tárgyak mellett eltörpűnek a nevelés gazdasági követelményei. Az iskolának meg kell értenni a gyermekkel, hogy az iparpártolás nemzeti feladat, mely kenyeret juttat a népnek, mely jólétet és gazdaságot biztosít a nemzetnek, magyarázza meg a gyermeknek hogy az iparpártolás a becsületes munka megbecsülése és ha a gyermek majd látja, hogy hazánkban az ipari munka és foglalkozás megbecsülés tárgya, nem tekintni majd büntetésnek, ha szűlei az ipari pályát tűzik ki számára életoorsul és ha más pályára is lépne, szolgálni fogja a hazai ipart azzal, hogy külföldi fölött előnyt ad neki.

Közél a tanév. A gyermek lelke fogékony. Plántáljuk be romlatlan nemes szivébe az iparpártolási ügyét, mint nemzeti feladatot, világítsuk meg neki, hová vezethet nemzeteket az ipar fejlettsége és egy jobb jövő biztos alapját raktuk le.

Ha megmutatónk a gyermekeknek, mint készült hazánkban az irólól, tollszár, rajzsín, papír, fogkefe, fésű, szövet, stb. stb., ha hetenkint 1 órást az iparpártolás ügyének szentelünk, egy rövid órást év alatt az iparpártolás ügye ósszfórtt a nemzet gondolkozásával.

Tegyük ezt meg. Kezdjük az iskolán és ha gyermekeink eltanulták az ipart szeretni, majd töltök megtanuljuk mi is.

Szombathely közintézményei.

— Modern város. —

A szinbázéptérrel szőlünk mult számunkban. Sorainkban rámutatunk arra, hogy napjainkban az állandó szinbáz építése erőltetett városfejlesztési politika, mert más téren sokkal fontosabb celeknekni valókn van, mint a szinbázépítés. Egy hét óta megerősödött e véleményünk. Megismertük Szombathely városát, láttuk gyönyörű utcáit, közintézményeit, melyek az évtized alatt létesültek.

Előttünk van a szombathelyi iparkiallítás katalauza. A katalauzban Bodányi Ödön tollból külb cikkcekre rajzolja le előttünk Szombathely közintézményeit. Ebben magyarul leírja a város haladásának „Szombathely város — írja Bodányi — rohamos fejlődését első sorban polgársága leülletének, felvilágosodottságának, nemkülönbön áldozat-készségének körsöbület, de a kezdeményezés, veretés és a nagyobb művek létrehozása egyes nagy férfiak érdeme.”

Igen érdekes az utolsó tizenkét év alatt épült közintézmény adatai. Néhány adatot, melyből mi is tanulunk, felsorolunk. Eöl említiük a gyapot szövőgár celjaira adott telek és anyagszolgáltatók egyenértékű (éplül 1899-ben) szánuházer koronával. A gyártat annak idején Kanizsa akarták megépíteni. Ezernyolcszáz kilencvennyolcadik évben városi bérházat

TÁRCZA.

Budakesz.

— A „Zalai Közlöny” eredeti tárcája. —

E lap olvasóinak ama része, melynek figyelmé a „Hírek” rovatán túl is terjed, tapasztalhatta, hogy a „Zalai Közlöny” évek óta erősen küzd ama egroszótelen állapótok ellen, melyek szőlővárosban a tudóvész meleg ágyúl szolgálnak. Az anyakönyvi kivonatok halálzási adatai alapján rámutattam vagy 3 évvel ezelőt azon sajnos körülményre, hogy Nagykanizsán milyen nagy számmal halnak el tudóvész emberek, az állapotok azonban tudtommal mindaddig szemernyt nem változtak, mert a — különben sem mindig tisztá — köpöcsészek alkalmazásán túl nem haladtunk. Nem lesz tehát érdektelen, ha ezen tényekre hivatkozva, megismertetem közönségünkkel a jövendő magyar Gleichenberget: Budakesz-t. Vajha okulásul szolgálának az ottani szkoláknál övö-intézkedések nemcsak városunk, de az egész ország lakosságának.

A fővárostól villamos és omnibusz igénybe vételével mintegy 1/2 órányira fekvő Budakesznek már évek óta azon szerep jut osztályrésztül, hogy nyáron át nagyszámú — többnyire többé-kevésbé tudóbeteg — ember keresi fel. Ezen szerepet enyhe levegőjének köszönheti, ma a helységet körülvéző sűrű erdőborította hegyvidékből kiárad. Maga a helység, mely sem pro, sem kontra nem különbözik bármely más falutól, nem nyujtja ugyan a kívánt levegőváltást,

ami a falu természetéből következik is; de a nyaralók a nap legnagyobb részét az erdőben töltik. Az idén mintegy 800 budapesti család lakik itt künn, nem csekély hasznára a falu éppen nem szimpatikus és előzékeny sváb lakosságának.

Az igazságnak megfelelően konstataciónom kell, hogy bár e helység valóságos zarándok-helye az ödlőknek és nagy betegeknek, közegészségügyünk szegényere a leg-elemibb intézkedések sincsenek megteve arra nézve, hogy e század legveszedelme-sőbb betegsége: a tudóvész erősen szaporodó bacillusai révén tovább ne terjedjen. Itt még a szokások — s valójuk be: sablonos — köpöcsészekkel sem találkozik. Ezzel szemben a tömördek beteg önmaga nem gondol arra, hogy köpöcsészetit használjon, hanem váladékát egy-zertően ók köpi. ahol éll. S most tessék bizonyítani, hogy az a sok apró gyermek, mely ugyanabban a fűben játszik és hever, nem fertőzhető meg!

Ezzel szemben bámulatos az a végtelékig menő gondosság és tisztaság, mely a sanatóriumban elhelyezett betegek gyógyítására és az ezek által termelt bacillusok elpusztítására irányul. Az intézet, melynek impozáns rajza e lapban nyomdai nehézség miatt nem volna közölhető, 5 épületből áll: a kórházi főépületből (itt vannak elhelyezve a betegek, 3 orvos, ápolók, úterem, iroda) az igazgató főorvos épületéből, a gópházából (mely a fertőtlenítő és mosó-intézettel van kapcsolásban) a portás épületéből és istállóból. Az intézet az erdőszélig kibasított tisztasón terül el s összes épületeivel annyira-amennyire — de így is hátulról — csupán a Pozsony-

hegyi kilátóból látható Bármely más pontjáról a vidéknek csupán a főépület és portás lakása látható — na meg a magas kemény, annyira védve van az erdőszégtől.

A főépület homlokzata fél felé néz és a terraszokról látható a völgyben elterülő Budakesz. Mögötte és messze körülötte erdőszeg, előtte még fiatal, de helyesen gondozott park. A levegő itt még enyhébb mint az erdőbeli. Az arány körülbelöl olyan, mint a zugliferi és a budakeszi levegő közt. Szél soha nem éri a terraszon nyugvó betegeket az épület eme nagyszerű elhelyezése folytán, az északi részen pedig gyógyításra szolgáló helyiségek nincsenek. Folytonosan tiszta és enyhe levegő, ugyanolyan teljes csend és természetjel-lehetséges örökös napugár, melyhez abszolút nyugalom és bő táplálkozás járul: ezek a kör gyógyító eszközei, melyekhez még a jó táplálkozás és orvosi intézkedések járulnak.

Dr. Müller Vilmos intézeti orvos ur szíveséggel megtekintetem az intézet belsejét s az ő felvilágosításai alapján adom képet az ottani életnek.

Már említettem, hogy végtelékig menő tisztaság és épület minden részében dominál, legjobban kifejezésre jut ez a modern berendezést mosdóteremben. Itt mindenkinek külön (száncozott) mosdótálya és eszközei vannak, amelyekhez nyulni másnak tilos. Meglepő az a csillóság, melyet égen egyszer berendezést helyiség tisztaságánál fogva hat.

Minden beteg egy hálószobát szab. elzárt üveget hord magával a köpet öszre-gyűjtésére, melyet minden érkező és távoztó betegnél megvizsgálunk. Ezen üveget

tartalimával a beteg a kemence mellett elhelyezett üveglappal az ő számával ellátott helyére teszi, magához vévén a másik, tiszta, üveget. Ezen telt üvegeket az e célra alkalmazott ember a kemencébe helyezi, megerezteti a fűtő-készülék gőzét s bizonyos ideig behagyja az üvegeket, amilyen levő bacillusok a 100 fokos hőségben megsemmisülnek. Ennek megtörténtével az üveg alján levő csavarr kinyitása után a most már veszélytelen váladékot kibocsátja és az üveget kiöblítve a polcnak megfelelő helyére visszateti.

Megfigyeltem, hogy Budakeszen többek közt sok olyan ödlő van, aki Gleichenberget szokta volt felkeresni. A vidék szépségei, a levegő meg is felelne, de hiányzik az, ami az ödlő helyek jellegét adja meg s látogatottá teszi: a rendezett telep, rendre és tisztaságra felogyoló igazgatóság, kifogástalan vendéglő és kávéház, zene, stb. Ma, midőn folytonosan a gazdasági különválás kérdése forog szájon, nem csekély fontosságú kérdés az is, hogy már ezen szempontból is teljes kényelemmel bíró nyaraló helyekkel bírjunk. A budai hegyek, mint Zuglifer, Strábhög gyarapodnak is folyton magán-nyaralókban, de még nagyobb szükség van telepekre. Budakesz vidéke remek fekvésű, kiránduló helyeslét s azon körülmény, hogy nagyon sokan már ide-szoktak: előrendítő látogatottságu helyévé válnék, ha a község és a főváros karöltve kezdték volna a dolgot. Ismétlem: modern telepet kellene létesíteni — mondják Gleichenberghöz hasonló — kényelmes és mégis polgári áru lakásokkal és étkező helyekkel; csatornázás, világítás s legalább

is jó szivattyus kutakkal ellátni a helységet és telepet. Ma úgy áll a dolog, hogy a helység rudes porát — valamint az erdei utakat is — a hölgyek óriási uszályai kavarják fel s nincs őri, aki ezt szabályzat alapján megtiltáná. (Nota bene: tünnaponon látni egy fővárosi őrt, aki a bokrokra vigyáz — hogy sojtó mi val y árus.) A vendéglők megjárják, de az árak nem olcsóbbak, mint pl. a tókéletes Gleichenbergben, a lakások pedig aránylag nagyon drágák. Este — hasak a hold nem sít — teljes sötétség uralkodik s ez utakat járva — pláne minap eső idején — a kanizsai „mostoha gyermek” utára gondoltam önkéntelenül. (Nem tudom elkeresztelték-e már azóta.) Fölfelé vél az ember lépni s leesik, bokkák sárba. A csatornázás hiányát illetőleg elég hivatkozni arra, hogy Budapestben a csatornázás óta hanyatlott jelentékenyen a tudóvésznek száma, mely pedig még mindig nagy. Az ivóvíz a nyílt kutakból meleg és rossz, a szivattyus kutakból hideg és jobb ízt. A közlekedés sem megfelelő, pedig egy idevetendő villamos vonal legalább egy kifűzöldök, mint a hűvösölgyi. Mondom: egy kis élelmeséggel és nem is nagy áldozattal naggyá lehetne tenni ezt a helységet. Ilyen helyekre pedig szükség van, jobban mint arra a birtóvère, amit ma időben hallottam egy Gleichenberghöz szokott vendégtől: hogy (Magyarországon) mustárt tetek eléje, melyen üynyi vastag volt a penész.

Tegyük — Uraim — merészt és nagrot!

építettek 284 ezer korona költséggel. A város közepén épült igen szép kétemeletes épület, mely a város költészetét nagyon emeli. Ugyancsak 1893-ban a házakénti holdulds megrendezése folytán a szegények gyűjteményével épített szegénykórház (1898.) 50 ezer korona értékű. Szép kis összegekre a város általános csatornázásának költsége: 450 ezer korona. A városi vízművek és vízvezeték 560 ezer koronát emésztettek fel. Mindezek a dolgok, valamint a szászkereskedelmi körökkel jóval felülhaladó utca burkolások az utolsó 5-6 évben készülték. A város utcáinak tisztartásának házköztelében van. Őrjárást összegeztet emészt fel, de a tisztaság mintaszűri.

Igen érdekesek Bodányinak következő sorai: „A belső város terei és az innen elágazó utcák (összesen 16) aszfalt kocsiut-burkolattal vannak ellátva. Egy tér és egy utca, melyen a legnagyobb telerforgalom bonyolultatik le, első minőségű mauthauseni gránitkockával van burkolva. 38 utca mérsék-alappal és bakulakiváccsal, gőz utihengerrel készült makadam kocsiut-burkolattal van borítva. (E kocsiut port nem igen engednek fel.) Ezenkívül az aszfaltjaólagórk minden irányban a város körül széleig vezetnek. Az általános csatornázás, valamint a városi vízművek az országos közegészségügyi mérnök hívtal tervei szerint Farkas Kálmán műszaki tanácsos vezetés alatt az 1899 ik évben épültek. Az összes csatornák betonból vannak készíve. Az utcai csatornák legkisebb szelvénye tojásalakú, 45 cm. magas és 30 cm. széles; a főgyűjtő csatorna magassága 2.0 szélessége 2.0 met. Az egész csatornahálózat hossza 23.600 méter. Van 51 öblítőakna, 230 figyelőakna és 642 víznyelőakna.

A városi vízvezeték vizét a város északi oldalán (a város szélétől 1.4 km. távolságban) a természetesen kavicsfaljába 8 méter mélyen fektetett 690 m. hosszú galéria szolgáltatja. A víz a rohoeci hegycsok alatt elterülő vastag kavicsrétegekől jó és a legtisztább forrásvíz tulajdonságával bír. A vizet köldök-szivattyú nyomja a városi csőhálózatba. A város másik végén, a Szent István park mögötti dombon épült víztorony 500 m³ űrtartalmú víztárolója szolgál a vízműves kiengyelítésére és a víz raktározására. A szivattyút 20 lóerőjű elektromotor hajtja, mely az áramot az ikervári turbinán és elektromos erőleptőrk kapja. Tartalékul 25 lóerőjű benzintorony szolgál. Szivattyú szinten kétfő van felállítva, egyik állandó működésben, a másik tartalékban. Jelenleg egy szivattyú segítségével percenként 12 hektolitert, 24 óra alatt 16.500 hektolitert víz termelhető. Később, a lakosság szaporodásával, a harmadik szivattyút is fel fog állítani, amelynek feladata a szivattyúház építésével alkalmasan már gondoskodva lett. Az utcai fővezeték 225 mm. belső átmérőjű nyitott vascsővekből áll, a legkisebb átmérő vízvezeték átmérője 80 mm. Az utcai vezetékek összes hossza 19.728 méter. Van 116 felállótorony, 4 vízvezetési körkört és 71 talajtorony.

A vízvezeték és csatornázás a város egész területére ki van terjesztve és különböző jelentősége más városokban aligha jutott oly mértékben érvényre, mint Szombathelyen, mert a csatornák és vízvezeték, nemkülönben az utca-burkolatok több újonnan nyitott utcában amerikai módra, ahol még házak alig állottak, szintén kiépítették s így módon hatalmas lendületet adott ezen város-tervezés gyors és modern fejlődésének.

A felsorolt létesítmények mind Ehen Gyula polgármester alatt az 1895—1902. években készültek. Ő kezdeményezte azokat és törhetően akaratával a pártlan erélylyel a felmerült nehézségek leküzdésével olyan alkotásokat hozott létre, amiket szaktérők a magyar városok jelenlegi szervezete mellett bízhatatlan mellőlknek tartanak. Sikerét leginkább az mutatja, hogy az ország más nagyobb városai lakosságára keres kivétellel több példót van kiróva, — minderről a városok vízvezetékkel, csatornázással és oly szép utburkolatokkal nem bírnak.

Ehen Gyula nagy művei bevezetése után a következő szavakkal szánott be a város közönségének: „Gyökörök újításoknak nagyobb megtorholatás nélkül való megvalósítását, különösen pedig a közegészségügyi állapotoknak teljes szánálását helyeztem kiáltásba. Vállalkozásom merénkezet (únt fel); de ismerve városunk polgárságának intelligens feljogását s számot vetvén egyuttal a oló-teremtőhöz fedezeti eszközök mértékével, elindultam ugyazóval mindenki előtt ismeretlen utirányon, hogy

ígéretemet férfias becsülettel beváltva, Szombathely városát falusias külső jellegből kiemeljem. Bizalmatlansággal és apró akadkoskodásokkal, mint az ismeretlenekről való félelem jelenésével kellett gyakran találkoznom. De mindezekkel szemben erőt és önbizalmat kölcsönözött szándékom becsületessége, eljárásom tisztasága és főképp azon cél, mely Szombathely városának feltétlen előrehaladását volt hivatva eredményezni.

Ezen szellem hatotta át mindvégig a város képviselőtestületét is; épp ezért a modern intézmények létesítésére irányuló összes kezdeményezéseim a képviselőtestület kebelében mindig a legteljesebb visszhangra találtak.

Ehen Gyula Szombathely városát modern berendezéskor tekintetében az ország legelő városai közé emelte és Szombathely rohamos fejlődése pártatlanul áll a monarchiában, amiért is a város közönsége büszkén tekinthet az ő polgármesteri éveire, a város kiépítésének fénykorára.”

Ily lelkű szavakkal írunk Ehen polgármester művéről. Halálból országgyűlési képviselővé választották. Bemutattuk Szombathely városát. Jó példát utánozni — a lehetőleg határában belül — mindenkinél kötelesebb Ötvenkét ik sokszor Szombathely köintézményeinek leírását és tanuljunk belőle. Ez az ut, melyen haladunk kell!

A kiskanizsai ovoda.

Nem szeretem a társadalmi bakteriumokat felkavarni, sőt félve fogok az olyan dolgok szelőlőzetésébe is — melyely esetleg az ugynevezett intéző felsőbb körök túlnom érzékenységet sérthetnének. Mivel azonban az általam szelőlőzetendő helyi bacteriumok más fedezte fel, ki azt illetékes helyen megismertetni is szándékozom, nem fogják tán bűnösül róni, ha a dologról és e helyütt emlekezem meg néhány szóval.

A kérdésben levő dolog u. i. nem más, mint a VI—VII. kerületi ovoda; melyet nemeslelkű emberbarátok nagy áldozatkészség árán megteremtettek ugyan, egy-egy-kétárok meg is tekintették, de hogy a neki szánt célnak megfelel-e, s a reá fordított tekintélyes összeg meghozza-e a várt eredményt, azt alig vagy egyáltalán nem kutatta senki.

Csakhogy megvan az a fő, az erkölcsi haszon mennyi, az mellékes; hisz nálunk a rövidlátás különösen kulturális dolgokban az érények érénye.

Térjünk azonban a dologra: Kiskanizsa népe mint tudjuk vakondok természetű — szorgalmas nép, mely figyelt is nappalál téve, folyót a földet turja, lévén a konyhakertészet legfőbb jövedelmi forrása. Hogy a munkában zavartalanul foglalkozhassék s az apró-cseprő jószág ne sávarja, a haszról nyugodtan távozhassék, áldás lennie reájuk nagy, ha miként másutt is falun (hisz tulajdonképpen ez nem egyéb) legalább egy nyári gyermekmenhely állna rendelkezésre, hol az ovóköteleseknél is kisebb apróságok — reggeltől estig a velük vitt elemzésiával, biztos helyen, s felügyelet mellett elszórakozhatnak, honnét este a mezei munkáról hazatérni ilya hazavihető.

Ezzel nemcsak a munkán levő szülők lennének meggyógytva, de a tőz és gyermekélet biztonság is nagyobb lenne; mert így az otthon magára hagyott apróság unalmában nem fogna gyűjtöt kezébe, hogy valamit ántudatlanul is felgyújtson, vagy pajkoskodás közben nem bukhatna kútba, vagy valamely más veszélyes helyről alá.

A nemes lelkek ezen a dolgon az ovodával vélték segíthető, azonban rosszul hitték.

Mert az ovoda 8—11-g. d. n. 2—4 ig Ugyel a gyermekre, azon túl azok ismét csak felügyelet nélkül otthon vannak. S hogy ugy célját nem látják az ovódnak, s az egész éven kong az öregességtől, az nagyon természetes. — 8-ór bevezetni, 11-kor haza, 2-kor vissza, 4 kor ismét haza, erre a földművesnek, ki kora reggeltől ké-ó estig a mezőn dolgozik, nincs ideje, inkább otthon hagyja azokat az apróbb, de már járt tudó s még nem ovóköteles gyermekek felügyeletére, mely körülmény elsősző kiszámíthatatlan veszélyt jel, másodsor az ovodát teljesen feleslegesé teszi s ugy az erre fordított költség nem egyéb árba dobott pénz. Illemem igenis állítassék a célnak s az ottani viszonyoknak valóban megfelelő nyári gyermekmenhely, egy-egy mindkét városrészen, melyre télen nincs szükség, a szülők akkor ugyis otthon vannak, s a felügye-

letet maguk gyakorolhatják; — az ottani ovoda helyett pedig állítassék fel a belváros vasút felőli részén a már annyiszor sürgetett s már kérelmezett, az ott valóban égetően szükséges ovoda.

Igy még egyrészt megzsegné az a nevetesség, s sokszor illetékes egyének által is gúnyosan s jogosan emleített körülmény, hogy a VI—VII. kerületben, hol néha 3—4 gyermek jár csak hónapokig az ovódba, az ovóndó öt-hatszáz forinttal fizetik; másrészt ugy a belváros vasúti része, s a VI—VII. kerület is megkapná végre a szükségessé s neki megfelelő gyermekszórakoztató helyet.

Hogy ez immár elődában s a nevetességéig abnormis dolgon az ovódké mai intézéséig segíteni fog-u nem tudjuk, de mindenestre kívánatos lenne ez ügyről végre komolyan is foglalkozni.

Barokovics János tanító.

Beiratások.

A helybeli kath. főgimnáziumban a felvételi, javító és pótló vizsgálatok szeptember 29-én reggel 8 órakor kezdődnek. A magánvizsgálatok írásbeli része aug. 29-én, a szóbeli aug. 31-én fog megtartatni. A rendes beiratások szeptember 1., 2. és 3. napján d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig tartanak, ugy megszorításal, hogy szeptember 1-én egész nap és 2-án d. e. az 1—II. osztályba csak a helybeli lakosok fiai vezethetnek fel. A szülők figyelmeztetnek, hogy fiák beiratásával ne késseken, mert 2-án d. u. és 3-án egész nap az emleített két osztályba jelentkezés sorrendjében vételeknek fel a tanulók. A III—VIII. osztályba való felvételről ily megszorítás sincs, mert a helybeli és vidéki lakosok fiainak felvételre mind a három napon a jelentkezés sorrendjében történik.

A nagykanizsai m. kir. állami polgári fú- és leányiskolai tanulók beiratása f. év szeptember hó 1., 2. és 3. napján történik és pedig naponként délelőtt 8—12-ig a fú-, délután 2—6 ig a leányiskolában.

Ezt megelőzőleg augusztus 31-én délelőtt 8—12. tartanak a javító vizsgálatok és délután 2 órától a különbözeti vizsgálatok műkedt iskolában.

A beiratásoknál a következő szabályok tartandók szem előtt:

A beiratásra a tanulók — első beiratáskor okvetlenül — kötelesek szülők vagy gondviselőik kíséretében jelenni meg és elmutatni: a) keresztnevelőket vagy szelőlési bizonyítványukat; b) mult tanévi iskolai bizonyítványukat; c) lakásuk címét az utca, házszám és esetleg a szállástadó megnevezésével.

Keresztlevél vagy szelőlési bizonyítvány nélkül új tanuló az intézetbe egyáltalán nem vehető fel.

A polgáriiskola I. osztályába csak azon 9 évet betöltött fú- és 10 évet betöltött leánytanulókat vehetők fel akik az elemi iskola 4. alsó osztályát végezték, s ezt nyilváníts iskolai bizonyítványal igazolják; vagy kik ennek hiányában a felvételi vizsgálatot sikeresen kiállják.

A felvételi-, pótl- és javítóvizsgálatok díjtalanok.

Minden nyilváníts és magántanuló köteles a beiratás alkalmával 2 korona beiratási díjat, 30 fillért az országos tanítói nyugdíjalpra, 1 koronát az ifjúsági könyvtárra és az évi értesítőre, 50 fillért a szegény tanulók segélykönyvtárra, azaz összesen 3 korona 80 fillért előre lefizetni. Ugyanekkor fizetendő a tandíj is, mely évi 16 koronában van megállapítva.

A tandíj elengedéseért folyamodhatnak oly vagyonatlan szülők, kiknek gyermekei a megelőző évi iskolai bizonyítványukban jó magaviseletet és legvalóbb jó elömeteltet mutathatnak fel. Folyamodványok felszerelve Zalavármegye kir. tanfelügyelőségéhez címelve a beiratásnál nyújtandók be.

A helybeli felső kereskedelmi iskolánál a tanulók beírása a jövő tanévre szept. 1., 2. és 3. napján délelőtt 9—12. és délután 3—5 órakor történik. A javító- és pótlóvizsgálatok augusztus 31-én délelőtt 8—12 órakor tartatnak meg. Ujjonnan belépő tanulók szülők, vagy annak helyettesek kíséretében jelenjenek meg. A felvételen valamennyi tanuló mult évi iskolai bizonyítványát felmutatni tartozik.

A helybeli izraelita elemi iskolánál a tanulók beírása a jövő tanévre szept. 1., 2. és 3. napján délelőtt 9—12. délután 3—5 órakor történik; a javítóvizsgálatok augusztus 31-én délután 3—5 órakor tartatnak meg.

Az I. osztályba azon tanulók vétetnek fel, kik az anyakönyvi hivatalól beszerzőt igazolványal igazolják, hogy legalább 5 1/2 évesek és kiken az oltás sikeresen caszközöttetett.

A nagykanizsai állami elemi iskolánál a jövő 1903—4. tanévre a beiratás 1903. évi szeptember 1-től kezdődőleg szeptember 8-ig lesznek, — hétköznapokon d. e. 8-tól 11-ig. d. u. 2-től 4-ig; ünnepek és vasárnap csak d. e. 8-tól 11-óráig.

Minden tanuló köteles a beírásra magával hozni „Értesítő-könyvecské”-jét. Azon tanulók, kik először iratkoznak az intézetbe, anyakönyvi kivonattal és ujraoltási bizonyítvánnyal tartoznak magukkal hozni a beiratásra.

A beiratás alkalmával minden tanuló — kivétel nélkül — egy korona (1 kor.) díjat fizet.

HIREK.

Nemzeti érzés. A mult héten egymást érték ama ünnepek, melyek zászlódsít kívántak. Ő Felsője születésnapján, Szent Istvánkor, Rákócy ünnepe a házakra lobogó díszit öltöttek. Lobogó díszit öltöttek, de nem azért, mert tán a házigazdák mindannyian tudatában volnának ama nagy ünneppséget, nemzeti érzelmek kifejező háromszintű trikolorának. Nem. A zászlók kitűzése a magyarál hű cifráldások. Napokig lengtek kúnn az ünneppségek után a zászlók. Miért nem? Hisz az csak három színt vásson, hogy tán selyem... Pedig ha tudnák, hogy mi mindent fejez ki a nemzet zászló és mennyit szenved ezáltal annak a szent trikolornak glóriája! Ha látnák azt a katonai pompát, mikor a hajókra kitűzik, vagy levonják az egyszerű füstös kis lobogót! Kürtszó, tisztelgés üdvözi a hajón, mertők tudják, hogy mennyi kegyeletnek kell fűződni a szent jelvényhez. Nálunk szárazföldi magyarokrál tures semmit kifejező tárgy!... Ide vigyük nek a nemzeti érzést. Gondoljuk meg, minő szent nemzeti emlékek fűződnék a háromszintű lobogóhoz. Tiszteljünk benne az eszmét. Kitűzése legyen ünneppis, alkalmiszertű. Csak addig lengjen, ameddig kifejezést akarunk adni ünneppis érzésünknek. Tettünkkel nem szabad lerontani a szent szimbolomot. Több kegyeletet, több nemzeti érzést vigyük és tere! A zászló legyen igazán jelképe a nemzeti érzésnek!

Kinevezés. A pénzügyminiszter a budapestividéki pénzügyszolgátság mellé reodott számvétséghez Szalvberger Almás zalavármegyei főszámvevő számlélos-nórré nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Géucz Károly stümegi reáliskolai reodest tanács az aradi főreáliskolához helyezte át.

Rákócy ünnep. Lélekekemelő ünneppség keretében folyt le vasárnap városunk egyetemi ifjai által rendezett Rákócy ünnep. Lélekemelően, mert látjuk, hogy Rákócy szent emléke és eszmái még lobognak a szivekben. Az ifjuság a hazafiság ösvényén jó uton halad, mert csak az a nemzet lehet nagygyá, amely tiszteli a multak emlékeit. Miért vegyitlenk és szép örömünnebbe törmeszepeket. Miért emleltünk a sok nemzeti zászló elmaradását a házakról. Ti ifjak dicsegetesen működtek, hazafis munkát végeztetek.

Az ünnep délelőtt a nyári szinkörben matinéval kezdődött. Hübner József által clarineton előadott mélabus Rákócy kesergő után Gártner Antal jöghallgató lépett a pódiumra. Fialatos tüllel, hazafis bévél és művésziessen szavalta „Rákócy Bzenetét.” A szinkört zafülság megtöltő közönség, sokáig tartó hatalmas tapsal tütetett az ifju mellét. Majd Rózsa Sándor énekel szedőbb-szedőbb kuruc dalokat. Zogorán Mártonfalvy György kísért. Sok tapsot kapott. Az ünnep szónoka Murányi János volt. Gyujtó a mely érzés hazafis bosszúval renek batást tett a jelenlővökre. Almásy Endre szavalta a „Bajdós Rákócy,” szintén művészi lökületességgel. Nagy tapabun volt része. Rákócy Rodostban c. melo-

drámát Steinberger Viktor szavalta. Zogorán Sallér Ador, violán Gúrtler István, cimbalmon Borissza Karolín kísérték összevágó előadásban. Az ünnepe az „Irodalmi és Művészei Kör” kitűnő dalárdája működött közre Böhm Emil karnagy vezetés mellett. Gyönyörű kuruc dalokat és Huber „Fohász”-át énekeltek. Ez utóbbit Neumann Józsa kísérté. A dalárda minden egyes számát zajos tapsal jutalmazták. Este a szinkörben ünnepi díszelőds volt, amikor is „Ocsky Brigadéros” került szíre. A darabban, mint feltétlen jól játszókat Almásy, Géucz és Nagy Dezsoó emleltük. Este az ifjak lakomára jöttek össze, melyen számosan megjelentek, köztük Szoyer Ilona, az arany ifjuság több tagja, színészek és hírlapírók. A társaság a reggeli örökk maradt együtt.

Egy áldozat. A „Páriai Nagy Áruház” f. hó 24-én este Budapesten borzadalmas tűzvész pusztította el. A lángoknak nemcsak termékek fú, hanem sok emberélet is esett áldozatul. Az áldozatok közt van Blankenberg Géza is, Blankenberg Vilmos helybeli kereskedő 26 éves fia. Egy fővárosi lap így emlekszik meg az ő haláláról: „Egy fiatal ember, aki a Klauzál-utcai homlokzat legmagasabb emeletéről öszekelcolt kezekkel segítségért esedekelt, a mélyesébe döntötte magát és öszszesúrt tagokkal terült el az utca járdájára. A szerezcsélen fúnak neve Blankenberg Géza, a páriai druháznak egy alkalmazottja. Az áruház felső emeletére rohant a tűz. Kitérősekor, hogy egy ismerős családnak segédkezzék a mentési munkálatokban. Ezért az ember-szeretettel életével lakott. Menteni már nem bírt semmit és az utcára nem menekülhetett a felcsapó lángok és a füst miatt. Kétségbeesve vízsziszett a családhöz. Bátorító példát akart adni és leugrott a nyegedik emeletől. Ez a példás áldozat életbe került. „A nagy égersől és Blankenberg haláláról már f. hó 25-én a reggeli órákban érkeztek hírek Nagykanizsára. A szerezcsélenlőtt járt fu szűlei Karlsbadban időztek, csak testvérei Imre és Nándor voltak itthon. A szülők a borzalmas rémhírtek csak az ujjakökből tudták meg részletesen. A szerezcsélenlőtt járt fu a felső keresk. iskolát Nagykanizsán végezte, szután Fiumében és Budapesten gyarkornokoskodott. Az özlöi gyarkoriat elcsajátítása után atya üzletében volt alkalmazva, de ő teljes önállóágra törekedett a fővárosba ment és a Páriai Áruházban kapott alkalmazást. Itt érte őt utal a halál hírvatás közebe. A helybeli lapoknak is dolgorogattat és a „Zalában” sok öltetes cikk jelent meg. A fájdalomtól sujtott család iránt nagy a részét.

Halálozás. Almási Géza, helybeli felső kereskedelmi iskolát végzett fiatal ember hunyta le örökre szemeit szorda délután hat órakor. A tizenkilenc éves ifjut az emberiség megtizedelő rettenetes kór, a tüdővész ragadta el. Az orvostudomány és a gondos édesanyai ápolás nem mentette meg az utolsó földi utól, melyen tegnap kísérté el özvegy édes anyja, bátyja, nagy rokonsága, egykori osztálytársai és ismerősei. Kóporsóját rokoni, tisztelői és osztálytársai halmozták el virágokkal. Sokat szenedvet; aludja örök álmat csendesen!

Lajos napja. F. hó 25-én volt Lajos napja. A mi új földesúrunk is megünnepelte a Lajos napját. Két zenekar játszott a kerében, az egyik csak akkor hallgatott el, mikor kermestorét szelőlés érte és eszmélettel vesztve, a földre rogyott; a másik zenekar folytatta 4 óráig reggel. Nem tudjuk, a rendőrség megadta-e a zenélési engedélyt vagy sem, de különös, hogy miért kell a Csengery-utca lakóinak egész ifjúján át tudomásul vennök, hogy augusztus 25-én Lajos napja volt, mikor a Csengery-utcaban Lajos, István, Ernő, Márkus, Jót Jakab nevé urak is lankák?

Az új városi főgimnázium pályaterveinek megírására. — A város vezetősége engedve lapunk utján felmerült közönséjnek — az országos építész egyésület Petz Sámuel műegyetemi tanár küldötte ki a bizottságra. A bizottságban nehezs munkája lesz. A beérkezett pályamunkák száma rendkívül nagy és sok igen sikerül.

Rákóczi Ferenc kuruc-toborzója. Csánydi Virgil fővárosi zenetanár, a ki néhány nap óta Sálemen tartózkodik és átkutatja Darony Kálmán muzikumában a Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza régi írott hanjgyűjtőit, így írják nekünk, ezekben megtalálta a Rákóczi rég elvesztetnek hitt kuruc-toborzóját, melynek dallamát Jókai egyidőben eredménytelenül kutatta és a melynek Jókai emlekrésében fúnnmaradt egy ötémből írja Strausz a Cigánybárok híres toborzóját.

— A dícsó magyar, Kossuth Lajos emléksobrát vasárnap leplezték le Almádiban. A leplezésen megjelent Kossuth Ferenc, Molnár Jenő, Hentallér Lajos, Luby Béla, Koller Tivadar, Lengyel Zoltán és Horváth Gyula képviselők társaságában. Sífokon csatlakoztak hozzájuk Nessi Pál képviselő is. Délután két hajó vitte a képviselőket Almádba. Kossuthot ezrekre mező tömeg várta és az üdvözölő beszédet Öváry Ferenc mondta. Azután megkezdődött az ünnepség a szobornál. Eötvös Károly ünnepi beszéde alatt lebulolt a szoborról a lepel. A mellézőkor Holló Barnabás művésze alkotta. Eötvös nagy hatást keltett beszéde után a közönség kivánságára Kossuth Ferenc beszélt nagy tetszés mellett. A szobor átadása utána még Lougely Zoltán és Nessi Pál szólott a néphez.

— Közigazgatási bizottság gyűlése. A törvényhatósági bizottság őszi gyűlését folyó évi beszámolója 14 évi tartja. Közfelügyelők bizottság gyűlése. A bizottság szeptember 14-én nem szeptember 8-án, hanem szeptember 15-én fog a szokott helyen és időben meggyűlni.

— Hajnalhasadás. Kiskomárom égi Ez a hír járt városunkban szeptember 2-án közölt, akik vasárnap kor reggel távoztak. Keleten, tehát Kiskomárom irányában, biborpiros fény borította az égboltot. Az emberek csoportokba verődve, szemléltek a szokatlan fényességét, amely szerencsére nem tüdőny, hanem ritka szép látványosság volt. A nagy fényesség könnyen megtévesztette az embereket, mert míg az egyik oldalon biborpiros volt az égbolt, a másik oldalon még teljes fényűben ragyogtak a csillagok s mély sötétség borult városunk utcáira. Másfelől egész tartott ez a látványosság, míg végre az ég pirosasárga színezetre változott, majd egyre jobban elhalványult s a ritka szép hajnalodás után az ég peremén egyszerre előbújt a nap és izzón világított — Nagykanizsa piroska utcáira.

— Függetlenségi párt-alkulás. A függetlenségi párt nagy érdeklődés mellett tartotta meg Alsóleundány pártverseny gyűlést. A gyűlést a nagy számban érkező Petrik Gyula ügyvéd nyitotta meg hazafias beszéddel. Utána a központ küldöttje, dr. Nessi Pál országgyűlési képviselő teljes szavakkal változtatta a függetlenségi párt programját, bő képet adva egyúttal a jelenlegi helyzetnek.

— Berzenyi ünnep. Szép s lélekemelő ünnepséget rendezett a mult hét folyamán Lengyel-től közeli intelligenciája Niklász elhunyt nagy költőnek Berzenyi Dániel sírjánál. Az ünnepségen a megjelent nagyszámú közönség és a Nemzeti színház néhány művésze.

— Postanövendékek felvétele. A lapunkban már közölt posta- és távri hivatalkonál életbeléptető növendékrendszere vonatkozólag tudatjuk, hogy a pécsi posta- és távirálgazgatóság kerületében 15 növendék fog felvételt és pedig a Nagykanizsa városi, pécsi, kaposvári és zalaezersegi hivatalkonál 2-2, a baranyaszelepi, barcslelepi, cskatornyai, keszthelyi, mohácsi, siklósi és szegedvári hivatalkonál 1-1.

— Kirándulás Bosznába. A temesvári keresk. s iparkamara f. évi szeptember ber első felében Bosznába, Hercegovinába és Dalmáciába kirándulást tervez, amelynek rendezését az Idegenforgalmi és utazási vállalat című budapesti részvétel társaság bízta a kiránduló csoport vezetésével Budapesten, de utközben is csatlakozni lehet. A részvételi díj 1. osztályon 280 II. osztályon 240 korona. A dijakban minden befoglaltatik, úgy hogy a kirándulókat, ha csak bejárásúkat nem tesznek, más kiadás nem terheli. Érdeklődőknek a részletes uti programot készíttével megküldi a sponori kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— A Balatonparti vasút ügye, ha lassan is, de mégis csak halad előre, mert a földmérési munkákat már teljesítették. A vesprém—balatonfüredi szakasz tervei a kereskedelemügyi miniszter által kívánt módosításokkal elkészítették úgy, hogy ezen körülbelül, 30 km. hosszú vonal kiépítését s emmi sem gátolja. A zalai partok mentén vonuló szakasz terveit pedig már a mult évben jóváhagyták. Remélhetőleg itt is mihamarabb megindul majd az építkezés.

— Megint új polgári iskola. Kaposváron társadalmi uton polgári iskolát állítottak. Most Nagyatádon is társadalmi uton állították fel polgári iskolát, mely egyidejűleg folyamodik a miniszterhez a nyilvánossági jog megadására. A megye tehát egyszerre két nyilvánossági joggal bír polgári iskolával szaporodik.

— Csendőrség köréből. Új intézmény létesítést rendelt el a honvédelmi miniszter. Ez év szeptember hó 1-ével csendőr-járásparancsnokságok állítanak föl; ezek mindegyikének élén egy legényeségi állományú, de havidíjas járáserősnök fog állni; alája lesz rendelve 3-4 órs. a mellyek a csendőrfelügyelők képeznék. Ezek az őrsök különböző politikai járás területén felelősek és így a csendőrfelügyelők politikai járás területén nem ugyanaz. Hivatása lesz az alája rendelt őrsök katonai kiképzésének vezetésére, valamint a közbiztonsági szolgálatára, a szükséges képeket személyesen irányításra; mert eddig a tiszt, aki az alája rendelt egyes részekben, p. o. a nyomozások, házkutatások és elfogásokban személyesen részt nem vehetett, ezt pótolja a járáserősnök. Közvetlen előjárója a szakaszparancsnok. A járáserősnök a járási őrszemélyi egyenruhát viszi, a járáserősnök tiszti kardot, forgó pistolyt és tiszthelyettesi sapkát kap; évi fizetése 1440 K. lakbér 200 K. szolgálati pótdíj; 1440 K. felelő utazási pótdíj és a működési napokon étkezési pótdíj (tehát pompás fizetés.)

— Vasuti tisztviselői tanfolyam. A kereskedelemügyi miniszter a vasuti tisztviselői tanfolyamot a legközelebbi 1903/4-iki tanévét kezdődtől érvényesítve több tanrendi módosítással kivül a ballagók felvételére nézve az szabályt létesítette, miszerint azelőtt csupán oly jelentőségek vendéki föl, akik már legalább 10 hónap óta vasuti szolgálatban állának, a tanév alatt is ebben, illetve vasutjuk ellátásában maradtak és felelős igazgatók részéről, mint a vasuti szolgálatra minden tekintetben alkalmasságukat bizonyult egyének, felvételre ajánlatnak. Magántanulók felvételét egyidejűleg végleg beszüntette.

— Közönségnyelváltás. A nagykanizsai Kath. Legény-egylet f. hó 20-án rendezett nagygyűlést, melyen a felváltásokról beszélt. Orvosgyógyász Gyula 50 kor., Nagys. Mikoss Géza 6 kor., Belus Lajos, Mélt. Kutrovác Ernő (Győr), Eperjesy Gábor 5-5 kor., Horváth György igazgató, Ezer Zsigmond, Simon Gábor 3-3 kor., Totola Kálmán 2 kor., Vercze Gyula. László Antal 1-1 kor., Turek Géza, Schless Antal 40-40 ill. Összesen 84 kor. 80 fl.

— Balost. Prácer Béla a „Fekete Sas” gyógyszerár tulajdonosa a piacnál egy dínye hejón megcsuszott és elesve, karját törte. Lakásán apólják.

— Szerencsétlenség. Orozsz Béla letényai alájárásból és Harányi József aljegyző Keszthelyen keresztül Gálacsra akartak utazni. Egylovos hintót fogadtak meg és azon indultak el. A ló az uton meggyaldott. Harányi látva a veszélyt, kiugrott, minek következtében arca sulyos sérüléseket szenvedett. Orozsz Béla benn maradt. A kocsi földelt, a benn levőt oly szerencsétlenül, váta oda egy kőrakásból, hogy lábszárcsonjja eltört. A szerencsétlenül járt tisztviselőket a kórházba szállították.

— Széhhűtés. Knobloch Frizyest, a tisztított zenekároknak karmestert, folyó hó 24-én este, éppen midőn egy névűnnepen zenekarát dirigálta, széhhűtés érte. Állapota súlyos.

— Végzetes fegyvergyakorlat. A palni mételep huszárral minap győzköretet tartottak. A célpontok kezelésére Kopstein Jenő volt kibszta, a miközben ott foglalkozkodott, egyik bajnára meglötte. Beszállították az itteni katonai kórházba. A vizsgálatot megindították.

— Sorba megyünk. Nem az önkésett sorozókat van szó, hanem a villany-lámpák késői meggyújtásáról szól a óta. A kültárc villany-lámpáit még most is csak este 8 óra felé gyújtják meg. Hiszen a kültárc gátlás-gódrós állapotuknál fogva legjobban vannak zavarulva a világításra, s mégis rendszeren csak 8 órakor jón pőznával a kezében a villany-gyújtógató. Egy valaki kérdőre vonta a világosságosztó vezető póznáit, hogy miért ez a késedelem, mire ő azt felelte: hogy ő sorba megy, egyszerre nem lehet hát ez igez!

— Bendőri hírek. Késelés. Horváth Laci és Pévec János a jobbrészű közönséget sokszor megbotrányoztató két híres alkoholista a minap egy helybeli vendéglő előtt összevesszt, miközben Pévec késével megszurta Horváthot. A kés az ütőeret találta. A késelőt letartóztatták. — Lopás. A városi kórházban Horváth István betegnek husz korona kis pénzét, ismeretlen tettes ellopta.

— Vörösmarty-Album. Kulturmissziót teljesít a „Pesti Napló”, mikor minden esztendőben díszes, ingyenes ajándékokban közlel hozzá a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbecsű

irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megősmerteti, egyúttal meg is szereti a művészt. Év-év után győnyörű művészi ajándékokkal, ritka díszművekkel lepi meg karácsonya olvaóit a „Pesti Napló”, ez a szó legemesebb értelemben független, szabadelvű és szökimondó lap és most Vörösmarty-ak, a Szózat és a Vén cigány őseinek költőjeleket átrajzálva egyben legkiválóbb alkotásait (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos más) foglalja díszes albumba és adja karácsonya ajándékul. A Vörösmarty-Album a Zsich Mihály-Album alakjában és nagyszámban készül és tartalmaz díszkönyvet 20 nagy, több színben nyomott műmelléklet, továbbá 40-50 szövegkép fogja díszíteni. E győnyörű könyvet karácsonyi ajándékul megkapja a „Pesti Napló” minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mind-ama új előfizetője, aki egész éven át felvagy negyedévenként, vagy havonként, de megzaklatá nélkül fizet elő a „Pesti Napló”-ra.

SZÍNHÁZ.

Kétszer adták mult heti beszámolóunk óta a Viceadmirálist. A második előadás tegnapelőtt csőtörtőkön volt, mely egyúttal Sziklay Szerénának volt jutalmajátéka. A darabban van egy-két jó zenésrészlet, különben nem valami kifejező a zenéje. Sziklay jutalmajátékán kapott virágcsok, sok csokrot. Taps is volt. De csak olyan darabos, mely itt-ott felbukkan. Meg aztán az udvariasság is sokszor tapasa készletit az embert. Csakes wales modulatok és táncok Sziklay sikerének legelső fokai.

(Bob herceg folyó hó 21-iki előadásán — az általános közkivánsárra) előadott tegnapi előadás előtt — például a „Putriba lakik a Sári...” kezdetű dal e nagy szavával ért el oly hatást, hogy háromszor kitapsolta — a karzat.) A darabban a címszerepet vívó Nagy Gyula, Mátyai, Keleti, Nagy Dezso és Károlyi voltak jók. Bár kis szerepeket Pesti, Róza és Ádám is jól betöltöttek. Latábar modulatai és tettei megfelleltek a Csakes wales és „Putriba lakik a Sári...” levegősége. Játékáról elég lesz ennyi is, hisz ő nem akar más sikereket.

Miyy más levegő árad Szoyer Ilonka kíséreszony, az operaház művésznőjének játékaról, aki Angot a csarnok lényában mutatkozott be először. Nem mutatkozott, hisz mi sok szepet hallottunk előbb is a művésznőről, oly sokat, hogy már mint régi „ismeretlen ismerőt” üdvözöltük. Ime az előadás elején pompás virágcsokrot nyujtanak fel néki. Meenny kedvesség, meenny báj közönségetben. És most játszani kezd. A művésziesség igaz sikere tölti be azt a levegőt, ahol már ugyíztartott, hogy csak a Csakes walesnak van sikere. A közönség és színészek együtt gyönyörködnek. Előttük Szoyer játszik, akiben a legkitűnőbb primadonna vér egyesülve van az operai egyszerűséggel. Játékán a művészi egyszerűség bájá ömlik el. Hangja nem operai erőserűg, de fenégség. Kristálytiszta olyan, mintha üvezen játszanának. A legnehezebb trillák, a legnehezebb énekprodukciók játszi könnyedséggel ömlenek mindig mosolygó ajkairól. Minden száma után valóságos tombolás támadt, mely csak kétszer, háromszor ismétlésre csendesült. Szoyer hangja mellett említjük Mátyaist is, mint ismert jót. Nagy Gyula a magasabb énekrészek felé iszonyuan és szeméremben erőlködik. Mintha orgánában volna valami hiba, ami hangját nem enged fel a magába, vagy ha fel is, akkor oly erőteljesen, mintha másszány ki főlküdné rajt, melyet le kell emnie. A többiek is igezektek megfelelő szerepüknek. A kar és rendezés jó volt.

A „Börögér”-ben másodikor volt alkalmunk Szoyer Ilonka énekeben és játékában gyönyörködni. Ez az operet, bár Strauss János legregőbb művei közé tartozik, már 1874-ben adták elő, még ma is nagyon kedvelt komikus dalmű és Európa legjelentekenyebb opera-színpadán állandóan műsorban van.

Adele szobaleány Szoyer Ilonának egyik legkedvesebb alakítása. Nagyon könnyedséggel és tudással énekelte szerepét. Legjobbának sikere volt a nevetett keringőnek és a végjelentnek. Játeka is rendkívül vonzó és ment minden modoroságtól és túlzástól. A vendéget zajos tapokkal és virágcsokorral üdvözölték ki. Szoyer Ilonka mellett még Mátyai Aranka is jól megállta a helyét. Szép hangnagysággal rendelkezik, amely különösen a magasabb regiszterekben érvényesül. Keleti Juliska Orlovsky hercege nagyon kedvelges produkció volt.

Jó volt Pesti mint Frosch börtönőr. Kövessy Eisensteije hang tekintetében szintelen alkotás. Alfred énekmester és Fálke jegyzőri csak annyit, hogy a mester nem tud énekelni és hogy a jegyző ugy énekel, mint valami falusi mester.

Szoyer Ilonka vendégszerepeiben a legnagyobb sikert Hoffmann me seiben érte el. Az előadás végén sajnálattal gondoltunk arra, hogy a művésznő új hamar válik meg tőlünk. Stella, Olympia és Antonia nérmas szerepe nem csak nagy énekművészetre, hanem egyúttal nagy alakító telbelségre tart igényt. Szoyer Ilonka a nagy feladatot fényesen oldotta meg. Megjelenése mint babs épp oly poetikus mint naiv. A második felvonás kettősében és végjelentében éneke és játéka egyaránt befejezett, szép volt és megrázó. Ércvagy mint Mirachel tulajdonosa dámoni, félig Nicolo, félig Satana. Különbösen a szerep egyik legjobb alakítása. Nagy Gyula nem bírközhatik meg Hoffmann nagy tenorszerepével. Pesti ugyanaz mint Frosch ugyanaz mint Ferenc is. A zenekar díszetes igyekzettel kísérte az éneket és karmesterének szakavatott vezénylete alatt jól összevágó előadást tett lehetővé. Végül közönség illeti Kövessyt, hogy nem riadt vissza anyagi áldozattól és lehetővé tette Szoyer Ilonka fellépését. Vajha meentől több ilyen vendég jönné hozzánk, akkor művészetről is lehetne szó!

— Szoyer nálunk. Szoyer Ilonka, az Operaház szép tehetségtű művésznője, kellemes fogadtatásban részesült városunkban. A Rákóczy ünnepet rendező egyetemi ifjak, az aranyifjúság több tagja, déhany színész és birlapíró boszu fogatsorral ment ki vasárnap éjjel a budavárosból jöv Szoyert fogadni, aki a fűvái gyressel érkezett. A művésznőt néhány rövid szóval Murányi János üdvözölte, stnyujtva az ifjúság virágcsokrárt. A közön az ifjúság több lelkes tagja a művésznő kocsiháját kifogta a lovakat és lelkes éljenzés között huzták kocsiját aszfaltbeli lakására. Szoyer a lelkes fogadtatást melegen és kedvesen megköszönte a fiataleknak. Később megjelent az ifjak asztalánál és velük költötte estebédjét. Szoyer — a társaság minden egyes tagjától szívesen elbucsva — az estebéd után pihenőre tért.

— Pompás virághajók, gyönyörű virágkosarak és csokrok hirdetik minden este a primadonnának diadálát. A rendkívül izlées virág — diadal jelvények Asztalos B éia virágműterméből kerülnek a lámpák elé.

ANYAKÖNYVI HIREK.

— 1903. aug. 21-til—1903. aug. 28-ig. —

Hátlónások:
Kovács Jolán rk. tanuló 16 évas.
Andri György rk. földmives 83 évas.
Andri Imre rk. 2 hónapos.
Winkler Pál ifj. rk. hónapos.
Papp György rk. földmives 36 évas.
Özv. Sommer Ferencnk rk. magánzó 70 éves.
Bóha Péter rk. napszamos 22 éves.
Flinzer József ifj. rk. 16 napos.
Török János rk. földmives 77 éves.
Balázs József ifj. rk. 10 hónapos.
Horváth Józsefnek rk. földmives 64 éves.
Posovszky Ferenc rk. földmives 28 éves.
Almási Géza izr. magánhivatalnok 19 éves.
Szalai Mária rk. 11 hónapos.
Angyán Béla rk. 4 hónapos.
Gottisch Ferenc rk. 2 éves.

Házasságot kötöttek:
Gudlin László földmives — Barbély Juliannával
Horváth József cizmadiá — Mészáros Máriával.

KÖZGAZDASÁG.

— A szombathelyi Isparkállás megtekintésére a Zalai Közlöny egyik munkatársát küldötte ki. A kiállításról jöv számbunkban írunk.
— Az Idel termés. A lapokból általában azt olvashatjuk, hogy az idei termés nem kedvezőtlen. Ezt állítják a hivatalos jelentésekre támaszkodva; a mi viszont a magántudósításokat illeti, azok meg éppen jó termésről beszélnék. Ezzel szemben a hivatalos jelentésből láthatjuk, hogy a tiszta buzatermés 6 millió q-val kevesebb, mint a mult évben, a rozs 1.4 millió q-val, az árpa 0.50 millió q-val, s a zab 0.80 millió q val. A fő gabonaterményeknél tehát a hanyatlás rendkívül

nagy. A mi pénzértékben kifejezve mintegy 50 millió forint tesz ki. Ezt tehát valami jó termésnek mondani éppen nem lehet.

Szerkesztőség:
Dr. Vullányi Henrik, felelős szerkesztő.
Kiadó: Ifj. Wajdits József.

VEGYES.

— Működésük fényképezéshez? Elismert legjobb szalon és utazási fényképező készülékek új felmúlhatatlan pillanatai készítenek, továbbá mindennemű fényképezőkellékek. A. Moll cs. és kir. udvari szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9. Fényképező kellék az elapított 1854. — Kivánatra nagy képes árjegyzék ingyen.

Nyilttér

As e rovast alatt költségtérít nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Közönségnyelváltás.

Felejtéhetetlen kedves Jolán leányunk elhaladása alkalmával, ama számos rokoni, jóbarát és ismerősk, valamint a megboldogult iskolatársnő részéről oly mepható módon kifejezett részvételt, mely nagy bánatunkat némileg enyhítette, — fogadják ezton észinte szívvel jöv hálas közönségetnek.

Nagykanizsa, 1903. aug. hó 28-án.
Kovács Miklós és neje
Almási tanítók.

Vesze, hughyhályag, hughyára és a közönségbantalmak ellen, továbbá a légré és emészthető szerrek hurutos bantalmánál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

SALVATOR

sikkrel rendelve leszi.
Hugyhajtó hatáson!
Kellemes ízű — Könnyen emészthető
Kapható ásványvízközpontokban és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

Egy elismert levél

Wilhelm Ferenc, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.
Mittersill.

Ertesitem Önt, az Ön Wilhelm-féle antiarthritis antireumatikus vértisztító-tejja hét személyen, akik csuszajosnak voltak, segített úgy, hogy most mind egészségesekek; egy személy, ezt meg kell jegyezmem, már egy egész évtő agyban fekdűt és az én tanácsomra ivott ilyen teát, most pedig megint járhat a dolga után. Az én feleségem is nélkülözhetetlenek tartja a házában ezt a teát. A tea feltalálójának ezerszer köszönetet mondok. Ennek a teának minden házában és minden családban ott kell lennie.

Tisztelettel
Králl György.

Kapható Frau Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítóál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

1 csomag 2 kor. a raktárból. 1 pósta küldemény 25 csomag 24 kor. bérmentve az osztr. magyar monarchia pósta állomására.

HIRDETÉSEK.

Nyavalyatörés.

Ki nehézkörben, göröckben és más ideges állapotokban szenved, kérjen ezekről brochúrát. Inygen és bérmentve kapható Schwaben Apotheke, Frankfurt aMain által.

Bőr-tisztító szer

"GLOBIN"

felülmúl minden eddig létezőt.

GLOBIN a legszebb fényt adja,

a bőrt simulékonyra és tartóssá teszi.

Pótolhatlan óvszer chevron, box-calf és lackbőrnel.

Kapható fekete és színesben:

Fesselhofer József, Marton és Huber, Neu és Klein, Haas Vilmos, Schwarz és Tauber Nagykanizsán.

Advertisement for Christoph Ferenc SZOBAPALLO-FENYLAJK, featuring a circular logo and text about quality and price.

Advertisement for Christoph Ferenc, a well-known manufacturer of soap, candles, and other household goods.

Z. K. 903. MOLL SEDLITZ POR

Advertisement for Moll Sedlitz powder, describing its benefits for skin and hair.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Advertisement for Moll's French mustard and salt, highlighting its quality and availability.

MOLL Gyermek szappanja.

Advertisement for Moll's children's soap, noting its safety and effectiveness.

Advertisement for Moll's pharmacy, listing various medicines and services.

Advertisement for Moll's pharmacy, mentioning its location and contact information.

Advertisement for Moll's pharmacy, providing details about its products and services.

16724. sz. 903.

Pályázati hirdetés.

Advertisement for a public tender or competition, detailing the terms and conditions.

Advertisement for a public tender or competition, providing further details.

Advertisement for a public tender or competition, mentioning the deadline.

Advertisement for a public tender or competition, listing the contact person.

Advertisement for a public tender or competition, providing the address.

3843. szám/tk. 1903. Árverési hirdetés.

Public notice regarding land auctions, listing various plots and their details.

Advertisement for a public notice, mentioning the location and details.

Suchard Milká-ja

Advertisement for Suchard Milká-ja chocolate, describing its taste and quality.

KRONFELD NŐVÉREK

Advertisement for Kronfeld's women's products, highlighting their benefits.

Advertisement for Kronfeld's women's products, providing more details.

Advertisement for Kronfeld's women's products, mentioning the brand name.

Advertisement for Kronfeld's women's products, providing contact information.

Advertisement for Kronfeld's women's products, listing the location.

Férfiak ingyen kapnak.

Advertisement for a medical service, offering free consultations for men.

Advertisement for A MÁSODIK VENDÉGLŐ (The Second Restaurant), located in Warasd-Toplica.

Advertisement for Kukoricza-morzsolók (Cornmeal products), featuring an image of a machine and text about quality.

Advertisement for Mayer Gépgyár (Mayer Machine Works), located in Szombat helyén.

Advertisement for Mayer Gépgyár, featuring an image of a tractor and text about various machinery.

Advertisement for Stubica Toplitz Hévízfürdő (Stubica Toplitz Hot Springs), detailing its location and services.